

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI
ZA ROK 2022

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
I. ZADANIA I STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI	4
1.1. Zadania i ramy prawne.....	4
1.2. Struktura organizacyjna	5
1.3. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli	6
1.4. Warunki lokalowe	11
1.5. Zasady udzielania świadczeń pomocy społecznej - informacje podstawowe.....	11
II. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI	13
III. FORMY UDZIELANEJ POMOCY	15
3.1 Finansowe formy wsparcia realizowane w 2022 r.....	16
3.1.1 Świadczenia pieniężne	16
3.1.2 Świadczenia niepieniężne	19
3.2. Niefinansowe formy wsparcia realizowane w 2022 r.....	26
3.2.1 Praca socjalna	26
3.2.2 Interwencja kryzysowa	29
3.2.3 Poradnictwo specjalistyczne	29
3.2.4 Procedura Niebieskie Karty.....	30
IV. PRACA Z DZIECKIEM I RODZINĄ	31
4.1 Praca socjalna na rzecz rodziny i dziecka	32
4.2 Wsparcie asystenta rodziny	33
4.3 System pieczy zastępczej	34
4.4 Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza”	35
4.5. Wypoczynek letni.....	36
V. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH	38
5.1 Klub Integracji Społecznej	38
5.2 Prace społecznie użyteczne.....	43
5.3 "Pomoc w domu" w ramach prac społecznie użytecznych.....	45
VI. PRACA Z OSOBAMI ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	46
6.1. Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnieniem	46
6.2. Klub Trzeźwego Życia	47
6.3. Bezdomność.....	48
6.4. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	49
VII. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	49
7.1. Zespół ds. pomocy osobom starszych/Zespół ds. domów pomocy społecznej.....	49
7.2. System wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych.....	51
7.2.1. Usługi opiekuńcze.....	51
7.2.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	51
7.2.3. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze.....	53
7.2.4. Program osłonowy „Teleopieka”	53

7.2.5. Program „Opieka 75+” – edycja 2022.....	54
7.2.6. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022	54
7.2.7. Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022	55
7.2.8. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022.....	55
7.3. Dzienny Dom SENIOR+	56
7.4 Warsztat Terapii Zajęciowej.....	59
VIII. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ MOPS	61
8.1. Organizowanie społeczności lokalnej	61
8.1.1. Klub Wesoła Gromadka – miejsce aktywności lokalnej.....	64
8.1.2. Projekty i inicjatywy zrealizowane we współpracy z mieszkańcami Osiedla Fabrycznego i lokalnymi partnerami.....	66
8.2. Klub Wolontariusza	68
8.2.1. Akcje organizowane przy współudziale wolontariuszy.....	69
IX. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH	71
9.1. Koordynacja gminnych programów społecznych	71
9.2. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE i programów rządowych.....	72
9.2.1. Projekty współfinansowane z funduszy UE.....	72
9.2.2. Programy Rządowe dofinansowane z budżetu państwa.....	76
X. NAGRODY, WYDARZENIA CYKLICZNE I CIEKAWY INICJATYWY	77
10.1. Nagroda Ministra Rodziny i Polityki Społecznej	77
10.2. Wyróżnienie w formie listu gratulacyjnego Wojewody Podkarpackiego.....	77
10.3. Opłatek Maltański.....	78
10.4. Stalowowolska Paczka Pomocy - Edycja 2022 – Osoby starsze, samotne.....	79
XI. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI PRZY REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNANYCH POTRZEB	79
XII. KUCHNIA I ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA.....	83
XIII. FINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI MOPS.....	83
XIV. PODSUMOWANIE.....	85
WYKAZ TABEL.....	95

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli przedstawia sprawozdanie z działalności za 2022 rok w odniesieniu do zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych problemów społecznych dotyczących mieszkańców Stalowej Woli (podstawa prawna art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej)

W sprawozdaniu ujęto zadania i strukturę organizacyjną Ośrodka, formy wsparcia w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz wydatki finansowe (w zaokrągleniu do pełnych złotych) na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Wielkość udzielonej pomocy oraz liczbę osób obrazują zestawienia tabelaryczne.

Przedstawiono również formy aktywizacji klientów pomocy społecznej w zakresie podejmowania działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem w oparciu o projekty własne i programy pomocowe z zakresu pomocy społecznej realizowane, także w partnerstwie z innymi podmiotami.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna i wzrastająca populacja osób starszych powoduje systematyczny wzrost zapotrzebowania na opiekę sprawowaną w miejscu zamieszkania jak również w ośrodkach wsparcia dziennego. Dlatego też w ostatnich latach usługi opiekuńcze oraz usługi realizowane w ośrodkach wsparcia stały się kluczową formą pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Podejmowane są różne działania na rzecz seniorów aby zapewnić im jak najlepszą jakość życia, dbając jednocześnie o ich opiekunów rodzinnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli systematycznie poszerza swoją działalność, podejmuje nowe inicjatywy poszukując skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych, prowadzi niestandardowe działania. Pozyskuje również środki zewnętrzne na projekty, które pozwalają na włączenie nowych, dodatkowych form wsparcia. Współpracuje z wieloma instytucjami, organizacjami pozarządowymi i lokalną społecznością.

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie w dniu 24 lutego 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje działania wspierające obywateli Ukrainy. Z myślą o mieszkańcach Stalowej Woli i przybyłych do Stalowej Woli Miasto uruchomiło specjalną, całodobową i bezpłatną infolinię. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pod jednym numerem telefonu udzielali informacji i pomocy w najpilniejszych sprawach dotyczących postępowania w bieżącej sytuacji. Na terenie miasta organizowane były zbiórki żywności, ubrań, czy innych niezbędnych produktów. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej utworzyło też hub w Stalowej Woli – ważny punkt recepcyjny dla ukraińskich dzieci ewakuowanych z domów dziecka. Było to miejsce, do którego docierały wszystkie grupy ewakuowane. Tam udzielana była dzieciom podstawowa pomoc, uzupełniana dokumentacją, stamtąd dzieci wyruszały do docelowych miejsc pobytu.

I. ZADANIA I STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI

1.1. Zadania i ramy prawne.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ustawy.

Do podstawowych zadań Ośrodka należy między innymi realizacja zadań własnych gminy oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w Ustawie o pomocy społecznej, w tym m.in.:

- ✚ rozpoznawanie potrzeb społecznych oraz poddanie analizie i ocenie zjawisk będących ich źródłem,
- ✚ organizowanie funkcjonowania pomocy społecznej w mieście z uwzględnieniem rozwoju nowych form pomocy i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb, oraz prowadzenie i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- ✚ przyznawanie i wypłacaniu świadczeń,
- ✚ prowadzeniu profesjonalnej działalności- w szczególności pracy socjalnej- ukierunkowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub oodzyskaniu zdolności do pokonywania trudnych sytuacji życiowych i pełnego funkcjonowania w społeczeństwie,
- ✚ pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin w ramach społeczności lokalnej,
- ✚ opracowywanie i współuczestniczenie w tworzeniu dokumentów planistycznych w obszarze polityki społecznej miasta- strategii, programów, oraz ich realizowanie adekwatnie do przypisanych odpowiedzialności ;

a także realizacja zadań wynikających z innych ustaw, w tym:

- ✚ Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ✚ Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ✚ Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zadań wynikających z programów rządowych, w tym ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych a także pomocy rodzinom, których członkami są osoby niepełnosprawne;
- ✚ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ✚ Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ✚ Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ✚ Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ✚ Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ✚ Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawą podejmowanych działań były również akty wykonawcze do ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw a w szczególności:

- ✚ Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,

- ✚ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- ✚ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego,
- ✚ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpień 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej,
- ✚ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- ✚ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- ✚ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych),
- ✚ Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023,
- ✚ Uchwała Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

Szczegółowe zadania realizowane przez MOPS, odnoszące się do wymienionych uregulowań prawnych, wynikające z rozeznaczonych potrzeb oraz zakres ich realizacji określają odpowiednio Uchwały Rady Miejskiej w Stalowej Woli.

1.2. Struktura organizacyjna.

Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest odpowiedzią na rozpoznane potrzeby społeczne mieszkańców miasta Stalowa Wola i określona w oparciu o analizę i ocenę występujących zjawisk, powodujących zapotrzebowanie na różne formy wsparcia.

Diagnozą potrzeb lokalnego środowiska zajmuje się Dział Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej, w ramach którego funkcjonują zespoły pracowników socjalnych specjalizujących się w pracy socjalnej z konkretnymi grupami dyspanseryjnymi:

- ✚ Zespół diagnostyczny – diagnozuje sytuację osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka po pomoc, ustala główne przyczyny dysfunkcji rodziny i kieruje do odpowiedniego zespołu problemowego, ewentualnie obsługuje klientów MOPS nie wymagających systematycznego wsparcia w formie pracy socjalnej,
- ✚ Zespół ds. pomocy rodzinie,
- ✚ Zespół ds. asysty rodziny,
- ✚ Zespół ds. pomocy osobom starszym,
- ✚ Zespół ds. domów pomocy społecznej,
- ✚ Zespół ds. osób bezdomnych,
- ✚ Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej.

Zespół diagnostyczny grupuje pracowników pierwszego kontaktu, którzy diagnozują sytuację osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka po pomoc, ustalają główne przyczyny dysfunkcji rodziny i kierują do odpowiedniego zespołu problemowego, ewentualnie obsługuje klientów MOPS nie wymagających systematycznego wsparcia w formie pogłębionej pracy socjalnej.

Zespoły problemowe pogłębiają diagnozę społeczną, opracowują program pomocy, podejmują działania edukacyjne, motywacyjne, wspierające, w oparciu o wzajemną współpracę z innymi podmiotami

i poradnictwo specjalistyczne w sytuacji złożoności występujących problemów. Natomiast inicjowanie i wspieranie oddolnych ruchów samopomocowych i obywatelskich powierzone zostało Organizatorom Społeczności Lokalnej przy wsparciu Klubu Wolontariusza.

Dział Usług realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych z tytułu wieku lub niepełnosprawności, w tym również dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dzieci autystycznych.

Ewidencją realizowanych przez MOPS świadczeń pomocy społecznej w systemie POMOST a także ich ekspedycją oraz planowaniem środków finansowych na ich zabezpieczenie a także dokonywaniem analiz i oceny zjawisk które powodują zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej zajmuje się Dział Obsługi Świadczeń i Koordynacji Programów Społecznych. W celu sprawnego identyfikowania lokalnych potrzeb i określania kierunków rozwoju wybranych zagadnień polityki społecznej utworzone zostało w strukturze tego Działu wieloosobowe stanowisko ds. koordynacji programów społecznych i realizacji projektów socjalnych.

Zadania związane z osiągnięciem celu założonego w projektach realizowanych przez Ośrodek, finansowanych ze środków zewnętrznych, wykonuje Zespół Projektowy, który odpowiada za prawidłowy przebieg realizacji projektów, spełnienie wszystkich wymagań formalnych i merytorycznych związanych z wykorzystaniem środków przyznanych na jego realizację, zgodnie z umową o dotację i ogólnymi zasadami finansowania projektów.

Aktywizacja i integracja społeczna osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją prowadzona jest w klubach: Klubie Integracji Społecznej i Klubie Trzeźwego Życia, oraz w ośrodkach wsparcia dziennego: Dziennym Dom Senior +, Rozwadowskim Klubie Seniora, Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego - Świetlicy „Tęcza” i jej filii, Warsztacie Terapii Zajęciowej, który jest samodzielną jednostką funkcjonującą w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

MOPS zabezpiecza obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Jest to zadanie obowiązkowe wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pracę Zespołu i grup roboczych koordynuje wskazany przez Dyrektora MOPS pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- + obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego:
- + koordynowanie pracy grup roboczych powoływanych do podejmowania interwencji w indywidualnych przypadkach przemocy domowej i skuteczności podejmowanych działań,
- + gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup roboczych.

W strukturze MOPS znajduje się również Kuchnia, która przygotowuje posiłki dla uczestników ośrodków wsparcia działających przy MOPS oraz funkcjonujących w mieście dwóch Środowiskowych Domów Samopomocy.

1.3. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy, wynikającym z art. 17 ust.18 ustawy o pomocy społecznej. Kadrę MOPS zatrudnioną na dzień 31 grudnia 2022 r. w ramach 165,50 etatów stanowiło 172 osoby (w tym 5 osób zatrudnionych w ramach zatrudnienia subsydiowanego, 4 osoby na umowę cywilno-prawną i 3 osoby na umowę zastępstwo).

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z Art. 110 ust. 11 Ustawy jw. OPS zatrudnia pracowników

socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym natomiast kwalifikacje zawodowe asystentów rodzin reguluje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Również odpowiednie przygotowanie zawodowe posiada pozostała kadra pomocnicza, administracyjno-finansowa z uwagi na stały wzrost liczby realizowanych przez pomoc społeczną zadań i konieczność stałego doskonalenia zawodowego, systematycznego poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności.

Większość pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli legitymuje się wykształceniem wyższym - **91 osób** (52,91 %), przy czym wykształcenie wyższe magisterskie posiada **74 osób**, wyższe licencjackie **17 osób**. Ponadto w 2022 roku były zatrudnione **63 osoby** (36,63 %) z wykształceniem średnim, w tym **30 osób** ukończyły szkoły policealne, **15 osób** (8,72%) z wykształceniem zawodowym oraz **3 osoby** z wykształceniem podstawowym (1,74%). Dodatkowo, dzięki ustawicznemu doskonaleniu wiedzy w wyniku podnoszenia kompetencji zawodowych w ramach specjalizacji zawodowych **19 pracowników** posiada 1-wszy stopień specjalizacji i **21 pracowników** 2-gi stopień specjalizacji.

Ponadto w 2022 roku 94 pracowników Ośrodka podnosiło swoje kwalifikacje i umiejętności praktyczne poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju kursach, szkoleniach, konferencjach organizowanych przez firmy zewnętrzne.

Liczba i nazwa szkoleń , warsztatów, sympozjum, wraz z liczbą pracowników biorących w nich udział przedstawia się następująco:

1. Budowanie lokalnej współpracy między instytucjonalnej na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i pozyskiwania funduszy na ten cel /2 osoby.
2. Szkolenie Systemu Pomost / 5 osób.
3. Szkolenie z ochrony danych osobowych /11 osób.
4. Szkolenie LEX dodatek ostonowy / 2 osoby.
5. Szkolenie LEX- dodatek energetyczny /2 osoby.
6. Szkolenie LEX – praca z dokumentami /2 osoby.
7. Szkolenie LEX- Personalizacja / 2 osoby.
8. Dodatek węglowy od A do Z / 2 osoby.
9. Dodatek węglowy po zmianach.
10. Szkolenie z obsługi LEX.
11. Program rozwojowo-edukacyjnego z elementami socjoterapii - Edycja 2021/2022 / 1 osoba.
12. Seminarium pt. „Wśród nas, obok nas i z nami – włączenie osób niepełnosprawnościami w życie społeczności lokalnej” zorganizowane przez Ogólnopolskie Forum Organizatorów Społeczności Lokalnych i Stowarzyszenia Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL / 3 osoby.
13. „Bliskie spotkania z wolontariatem długoterminowym” – szkolenie podstawowe dla koordynatorów wolontariatu. Organizator: Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej INTEGRACJA / 1 osoba.
14. Warsztaty z zakresu zamówień publicznych zorganizowane w ramach projektu "MODELOWE ROZWIĄZANIA NA TRUDNE WYZWANIA – Plan Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego Stalowej Woli" / 3 osoby.
15. Seminarium pt. „Organizowanie społeczności lokalnej szansa na poprawę jakości życia mieszkańców” zorganizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielcach, Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL oraz Ogólnopolskie Forum Organizatorów Społeczności Lokalnej / 4 osoby.

16. „Prowadzenie pracy socjalnej – realizacja projektu socjalnego” w ramach projektu „Nowe specjalności II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny odpowiedzią na nowe wyzwania finansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego / 1 osoba.
17. „Bezpieczeństwo osobiste pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności osobistych zgodnie z art.121 ust.2c ustawy o pomocy społecznej” organizowane przez Małopolskie Centrum Profilaktyki / 37 osób.
18. Szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej realizowanego w projekcie „Liderzy Kooperacji” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szkoleń dla pracowników CUS / 1 osoba.
19. I Ogólnopolska Konferencja Naukowa w Stalowej Woli w Stalowej Woli „Rodzina współczesna – dylematy i kontrowersje” zorganizowana przez Wyższą Szkołę Administracji w Bielsku Białej Filia w Stalowej Woli / 8 osób.
20. Szkolenie „Podstawowe zabiegi resuscytacyjne oraz postępowanie w sytuacjach szczególnych” / 1 osoba.
21. Konferencja dotycząca projektu „MODELOWE ROZWIĄZANIA NA TRUDNE WYZWANIA - Plan Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego Stalowej Woli” zorganizowana przez Urząd Miasta w Stalowej Woli / 1 osoba.
22. Kompleksowe wsparcie dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej oraz opiekunów i ich dzieci biologicznych /1 osoba.
23. W poszukiwaniu wychowawczych inspiracji / 2 osoby
24. Podkarpackie Forum Pomocy Społecznej „Przyznawanie świadczeń pielęgnacyjnych w świetle orzecznictwa i problemów związanych z wyrokami TK. Stosowanie przepisów o świadczeniach rodzinnych w praktyce orzeczniczej / 12 osób.
25. Podkarpackie Forum Pomocy Społecznej – Zwolnienia z opłaty za dom pomocy społecznej – nowelizacja / 4 osoby.
26. Podstawowa komunikacja w pomocy uchodźcom – obywatelom Ukrainy / 1 osoba.
27. „Przyznanie świadczeń dla osób przybywających z Ukrainy” / 1 osoba.
28. Konferencja „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorych psychicznie” / 1 osoba.
29. „Siła Szkoły – siłą dziecka” / 3 osoby.
30. Problemy z tożsamością u dzieci i młodzieży w przełożeniu na tożsamość płciową i orientację seksualną / 2 osoby.
31. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu / 2 osoby.
32. Praca ze sprawcą przemocy w rodzinie / 2 osoby.
33. Pierwsza pomoc / 31 osób.
34. Warsztaty z terapii zajęciowej / 8 warsztatów.
35. Kurs wychowawcy kolonijnego / 1 osoba.
36. Zaangażowanie młodzieży – model drabiny Harta / 1 osoba
37. Zapobieganie zachowaniom przemocowym wśród dzieci i młodzieży / 2 osoby.
38. Problemy z tożsamością u adolescentów w przełożeniu na tożsamość płciową. Orientację seksualną / 3 osoby.
39. Chrońmy dzieci – Dziecko krzywdzone / 2 osoby.
40. Szkolenie „Trening Umiejętności Społecznych” / 10 osób.
41. Konferencja „Wspieramy osoby niepełnosprawne” / 1 osoba.

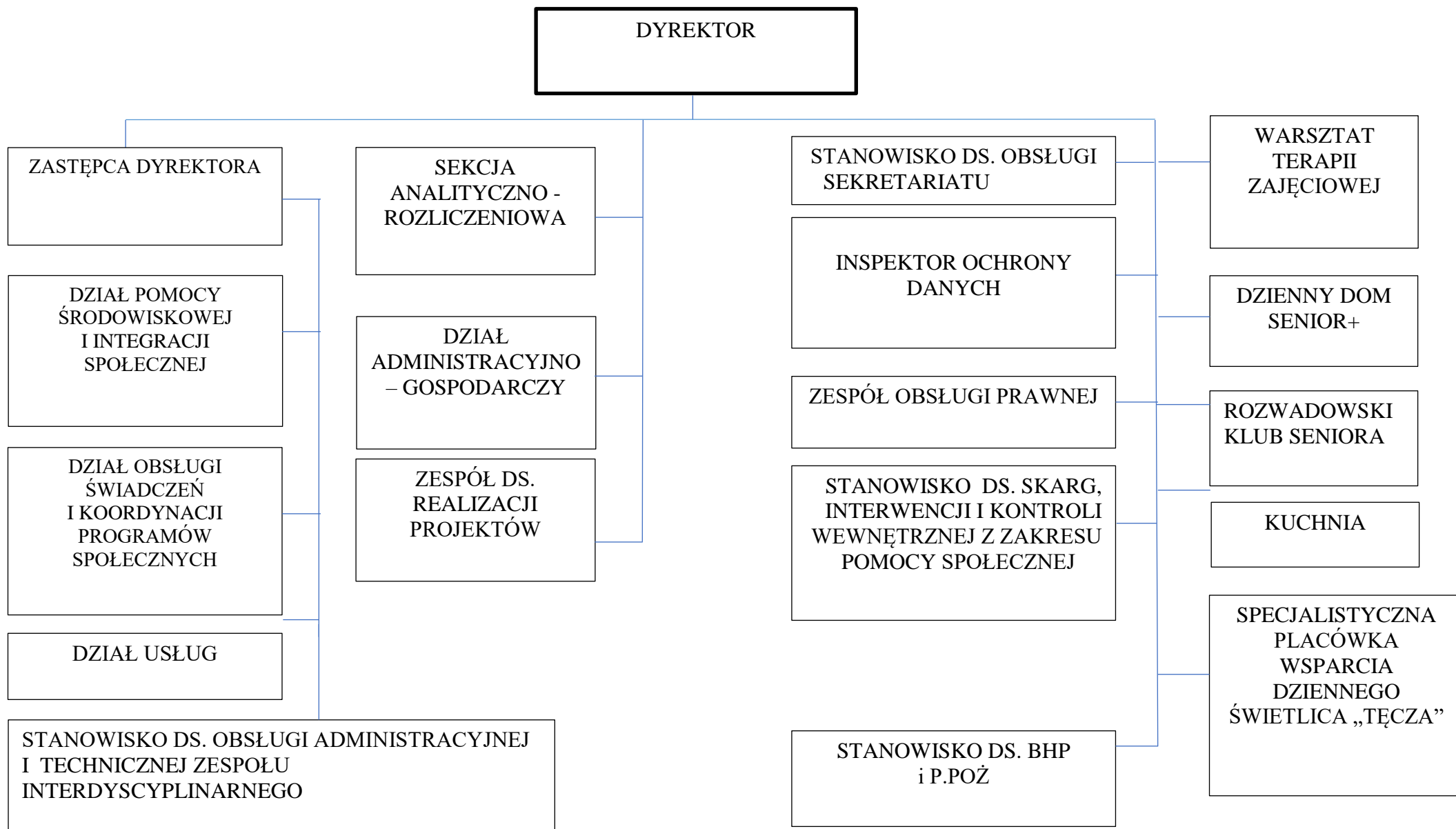
MOPS rokrocznie sięga po zatrudnienie subsydiowane na podstawie zawieranych umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli. Łącznie w 2022 roku zatrudnionych było 10 osób w ramach prac interwencyjnych na stanowisku opiekunka a 4 osoby skierowane przez PUP miały możliwość odbycia stażu na w zawodzie: pracownik socjalny, opiekun, pomoc administracyjna.

Strukturę zatrudnienia w MOPS przedstawia tabela nr 1 (str. 9) a wewnętrzny podział organizacyjny na dzień 31 grudnia 2022 roku przedstawia Schemat organizacyjny MOPS w Stalowej Woli (str. 10).

TABELA NR 1 **STRUKTURA ZATRUDNIENIA W MOPS**

L.p.	Wyszczególnienie stanowisk	Ogółem liczba zatrudnionych osób
1	dyrektor	1
2	zastępca dyrektora	1
3	kierownik działu, kierownik sekcji <i>(kierownicy ośrodków wsparcia wykazani są w wierszu 15)</i>	8
4	pracownicy socjalni w tym: <i>starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator</i> <i>starszy specjalista pracy socjalnej</i> <i>specjalista pracy socjalnej</i> <i>starszy pracownik socjalny</i> <i>pracownik socjalny</i> w tym: świadczący pracę socjalną w środowisku	43 8 8 16 10 1 31
5	główny specjalista	1
6	asystent rodziny	2
8	opiekun wykonujący usługi opiekuńcze	41
9	opiekun wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychiatrycznymi	2
10	poradnictwo specjalistyczne (radca prawny, konsultant, psycholog)	6
11	pozostali pracownicy (w tym administracja, referenci, stanowiska pomocnicze)	20
12	Klub Integracji Społecznej	2
13	Klub Trzeźwego Życia	1
14	Kuchnia	7
15	Ośrodki wsparcia (kierownik i pozostali pracownicy) w tym: Dzienny Dom Senior + Rozwadowski Klub Seniora Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego- Świetlica TĘCZA <i>w tym filia Świetlicy</i>	22 8 2 12
16	Warsztat Terapii Zajęciowej	15

STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STAŁOWEJ WOLI – 165,50 etatów

1.4. Warunki lokalowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli prowadzi swoją działalność w dwuskrzydłowym i dwukondygnacyjnym, podpiwniczonym budynku przy ul. Romana Dmowskiego 1, o łącznej powierzchni użytkowej 2.212,11 m². Poprzez rozbudowę i przebudowę budynku MOPS na przełomie roku 2017/2018 poprawiła się dostępność bazy lokalowej MOPS, a przede wszystkim poprawił się komfort zarówno osób korzystających z usług społecznych jak i pracujących w MOPS pracowników socjalnych, a dzięki temu jakość świadczonych usług społecznych i oferty udzielanych świadczeń.

W widocznych dla interesantów MOPS miejscach, zarówno w starej jak i nowej części budynku znajdują się tablice informacyjne o rozmieszczeniu poszczególnych Działów i stanowisk pracy. Na parterze w nowej części budynku usytuowany jest punkt informacyjny dla klientów MOPS.

Pracownicy MOPS w przeważającej części pracują w pokojach trzyosobowych. W sytuacjach wymagających szczególnej intymności rozmowy pracownicy socjalni mają do dyspozycji specjalnie przygotowany do tego celu pokój (tzw. przyjazny) na parterze w nowej części budynku, w którym odbywają się również spotkania psychologa z klientem. Dla osób, które zgłaszają się do pracownika socjalnego w towarzystwie dzieci – do dyspozycji pozostaje także sala Klub dla dzieci i rodziców. Ponadto do dyspozycji pracowników pozostaje sala spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz ewentualnie w starej części budynku sala konferencyjna.

Na parterze budynku MOPS od stycznia 2018 r. funkcjonuje Dzienny Dom Senior +, który powstał z przekształcenia istniejącego od 1994 r. Dziennego Domu Pobytu dzięki pozyskaniu środków finansowych z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020 - Edycja 2018 moduł I. W pomieszczeniach piwnicznych starej części budynku MOPS od września 2000 r. funkcjonuje Klub Trzeźwego Życia. Natomiast w pomieszczeniach piwnicznych nowej części budynku MOPS od stycznia 2020 r. na podstawie umowy użyczenia działa Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego prowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli oraz Archiwum MOPS.

W budynku MOPS i jego otoczeniu znajdują się udogodnienia dla osób niepełnosprawnych tj. podjazd, winda, miejsca parkingowe, toaleta.

1.5. Zasady udzielania świadczeń pomocy społecznej - informacje podstawowe.

Głównym celem pomocy społecznej jest podejmowanie działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób i rodzin, zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia się oraz integracji ze środowiskiem. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające ze wsparcia instytucji pomocy społecznej zobowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej poprzez wykorzystanie własnych zasobów (materialnych i niematerialnych), możliwości i uprawnień.

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje szeroki katalog powodów uprawniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, są to w szczególności: ubóstwo; sieroctwo; bezdomność; bezrobocie; niepełnosprawności; długotrwała lub ciężka choroba; przemoc w rodzinie; potrzeba ochrony ofiar handlu i ludźmi; potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy; trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizm lub narkomania; zdarzenie losowe i sytuacja

kryzysowa; klęska żywiołowa lub ekologiczna. Katalog ten nie jest zamknięty i dopuszcza możliwość udzielenia pomocy ze względu na wystąpienie innej niż wymienione w ustawie przyczyny.

Prawo do świadczeń pomocy społecznej warunkuje również próg dochodowy, tzw. **kryterium dochodowe**, które podlega weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Ostatnia weryfikacja kwoty kryterium dochodowego obowiązującego w 2022 roku (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej) miała miejsce w styczniu 2021 roku i wynosiło ono odpowiednio:

- 1) dla osoby samotnie gospodarującej - **776 zł**,
- 2) w przypadku rodziny - dla osoby w rodzinie – **600 zł**.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie, której dochód przekracza kryterium dochodowe może być przyznana pomoc bezwrotna lub na zasadach zwrotu części lub całości kwoty przyznanego świadczenia.

Katalog różnych form wsparcia jest różnorodny. MOPS w Stalowej Woli realizuje świadczenia pieniężne oraz niepieniężne (w tym m.in.: posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, schronienie, niezbędne ubranie) ale przede wszystkim szeroko rozumianą pracę socjalną na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin, prowadzoną w indywidualnych sprawach a także w środowisku lokalnym oraz specjalistyczne poradnictwo prawne i psychologiczne. Praca socjalna polega na wspieraniu lub wywoływaniu zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmocnianie potencjału osób i rodzin do przewyższania trudnych sytuacji życiowych.

Identyfikacja osób wymagających pomocy oraz diagnoza ich sytuacji społecznej następuje w drodze wywiadu środowiskowego, który pozwala na określenie powodów, z których jednostka lub rodzina znalazła się w kryzysie i wymaga interwencji ze strony Ośrodka. Wywiad środowiskowy stanowi również podstawę do wydania decyzji administracyjnej w sprawie przyznania lub odmowa przyznania świadczeń z pomocy społecznej, za wyjątkiem świadczeń w formie pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, biletu kredytowanego, uczestnictwa w klubach samopomocy, wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W 2022 r. wydano łącznie **6050** decyzji administracyjnych. Poniższa tabela przedstawia liczbę wydawanych w Ośrodku decyzji z podziałem na ich rodzaje.

TABELA NR 2 **DECYZJE ADMINISTRACYJNE W SPRAWACH ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ**

RODZAJE DECYZJI	LICZBA DECYZJI
Decyzje przyznające różnego typu świadczenia	4469
Decyzje: uchylające, zmieniające, umorzenia, odstąpienia od żądania zwrotu świadczeń, itp.	1481
Decyzje odmowne, w tym w sprawie wydania zaświadczenia o żądanej treści	100
ŁĄCZNIE	6050

Głównymi powodami odmowy przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla 43 rodzin w 2022 roku były m.in:

- ✚ dochód przekraczający kryterium dochodowe - 13 wnioskodawców,
- ✚ brak okoliczności uzasadniających udzielenia pomocy (zasada fakultatywności świadczeń z pomocy społecznej) – 26 wnioskodawców,
- ✚ brak współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej lub marnotrawienie przyznanych świadczeń– w 3 przypadkach,
- ✚ brak podstaw prawnych do skierowania do domu pomocy społecznej zgodnie z art.54 ust. 1 u ustawy o pomocy społecznej – 1 osoba.

W 2022 roku wydane zostało również 57 decyzji odmownych w sprawie wydania zaświadczenia o żądanej treści – tj. o sytuacji dochodowej i majątkowej studenta i jego rodziny, ubiegającego się o stypendium socjalne na podstawie art. 88 ust. 4 ustawy prawo o szkolnictwie. Odmowa wydania takiego zaświadczenia wynikała z braku danych rodziny studenta w systemie POMOST stanowiącym bazę danych Ośrodka.

II. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MOPS

Z danych demograficznych Urzędu Miasta Stalowa Wola wynika że według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku liczba mieszkańców naszego miasta wynosiła 55 618 osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy (dane z roku 2021 - 56 540 osób), z czego 27,06 % stanowiły osoby starsze tj. w wieku emerytalnym (spadek o 0,92 %, w stosunku do roku poprzedniego), 57,21 % osób w wieku produkcyjnym (spadek o 0,73% w stosunku do roku ubiegłego) a osoby w wieku od 0 do 17 lat stanowiły 15,74 % ogółu mieszkańców (spadek o 0,18% w stosunku do roku poprzedniego).

W 2022 roku ze wsparcia MOPS skorzystało ogółem 1142 rodzin (1887 osób w rodzinie) w tym osoby starsze w wieku 60/65 lat i więcej stanowiły 30 % ogółu osób objętych działaniami MOPS. Wśród rodzin korzystających z pomocy dominowały gospodarstwa jednoosobowe – 68,30 % ogółu, a rodziny z dziećmi stanowiły 18,48 % ogółu rodzin.

Tabele Nr 3 i Nr 4 przedstawiają typy rodzin objętych wsparciem MOPS.

TABELA NR 3 TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ MOPS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem	1142	1887
w tym		
gospodarstwa jednoosobowe	781	781
Rodziny z dziećmi ogółem	211	752
w tym rodziny niepełne	82	255
Rodziny emerytów i rencistów	422	504
w tym: gospodarstwa jednoosobowe	360	360

TABELA NR 4 RODZINY Z DZIEĆMI OBJĘTE POMOCĄ MOPS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem rodziny z dziećmi objęte wsparciem MOPS		Rodziny którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
1	87	234	45	113
2	77	288	39	132
3	37	168	25	109
4	8	48	5	28
5 i więcej	2	14	1	8
Ogółem liczba rodzin z dziećmi	211	752	115	390

Głównymi powodami udzielenia świadczeń z pomocy społecznej przez MOPS w drodze decyzji administracyjnej w 2022 r. były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo a w następnej kolejności bezrobocie, problem alkoholowy, bezdomność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Przytoczone dane w poszczególnych rubrykach tabeli nr 5 nie podlegają sumowaniu, gdyż u osób i rodzin pozostających w zakresie działania pomocy społecznej wielokrotnie występuje więcej niż jedna przesłanka objęcia pomocą.

TABELA NR 5 POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
Ubóstwo	465	669
Bezdomność	80	82
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	111
w tym : wielodzietność	17	84
Bezrobocie	265	470
Niepełnosprawność	540	681
Długotrwała lub ciężka choroba	727	916
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	65	210
w tym: rodziny niepełne	53	168
rodziny wielodzietne	10	47
Przemoc w rodzinie	20	54
Alkoholizm	181	215
Narkomania	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	25	32
Sytuacja kryzysowa	5	12

III. FORMY UDZIELANEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2022 roku MOPS świadczył różne rodzaje i formy wsparcia, przy czym świadczenie w formie pracy socjalnej realizowane było zgodnie ze Standardami metodycznego postępowania obowiązującymi w MOPS, natomiast w każdym przypadku korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowane było min. rzecznictwo, poradnictwo, udzielanie informacji, emocjonalne wsparcie.

Do świadczeń pieniężnych należały:

1. zasiłek stały;
2. zasiłek okresowy;
3. zasiłek celowy w tym: specjalny zasiłek celowy i zwrotny zasiłek celowy;
4. wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd.

Świadczenia niepieniężne:

1. praca socjalna;
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne;
3. pomoc rzeczowa;
4. sprawienie pogrzebu;
5. poradnictwo specjalistyczne;
6. schronienie;
7. posiłek;
8. niezbędne ubranie;
9. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia;
10. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia;
11. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej;
12. interwencja kryzysowa.

Prawo do korzystania z powyższych świadczeń, z wyłączeniem wynagrodzenia dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki, pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego, uzależnione jest od kryterium dochodowego i przyznawane jest na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2022 roku ze wsparcia MOPS skorzystało ogółem **1142 rodziny**, z czego w formie świadczenia w drodze decyzji administracyjnej **955** rodzin natomiast **187** rodziny skorzystało wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej.

TABELA NR 6 LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ogółem liczba rodzin, objętych wsparciem pomocy społecznej	1142	1887
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	187	549
Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie pomocy społecznej	955	1338
w tym: świadczenia pieniężne	658	992
świadczenia niepieniężne	522	693

3.1. Finansowe formy wsparcia realizowane w 2022 roku.

3.1.1. Świadczenia pieniężne.

Zasiłek stały - świadczenie obowiązkowe przeznaczone dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub z tytułu niepełnosprawności. Kryterium wieku, oznacza osiągnięcie wieku emerytalnego określonego w Ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (kobiety -60 lat, mężczyźni 65 lat życia). W przypadku niepełnosprawności uprawnienia przysługują tylko osobom legitymującym się niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub umiarkowanym lub całkowitą niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W 2022 roku MOPS przyznał lub kontynuował z lat poprzednich uprawnienia do tego świadczenia dla **276 osób** z 273 rodzin. Średnia miesięczna wysokość świadczenia wynosiła 603,11 zł.

W skali roku łączna kwota wypłaconych świadczeń, **w całości sfinansowanych z budżetu państwa**, wyniosła **1 592 203 zł**.

Charakterystykę osób uprawnionych do zasiłku stałego w 2022 roku przedstawia tabela nr 7.

TABELA NR 7 LICZBA OSÓB I POWODY PRYZNANIA ZASIŁKU STAŁEGO.

Wyszczególnienie	Liczba osób
Ogółem liczba osób uprawnionych	276
w tym z powodu:	
- niepełnosprawności w stopniu znacznym	51
- niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym	189
- z powodu wieku	36
w tym:	
- osoby samotnie gospodarujące	250
- osoby w rodzinie	26

Zasiłek okresowy - przysługuje w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Kwotę zasiłku ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby lub rodziny a posiadany dochodem z tym, że nie może być ona niższa niż 50% tej różnicy, która stanowi część gwarantowaną zasiłku, finansowaną z budżetu państwa, natomiast w pozostałej części, finansowanej z budżetu gminy, zasiłek ma charakter fakultatywny.

W 2022 roku zasiłki okresowe przyznano dla **342 rodzin (573 osób w rodzinach)**, na łączną kwotę **828 383 zł**. Dotacja budżetu państwa wynosiła 750 871 zł co stanowiło 90,64 % ogólnej kwoty wydatkowanej na ten cel, a środki własne gminy wyniosły 77 512 zł, tj. 9,36 % łącznej kwoty wypłaconych świadczeń.

TABELA NR 8 ZASIŁEK OKRESOWY Z PODZIAŁEM NA POWÓD JEGO PRYZNANIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała choroba	Oczekiwanie na świadczenie emerytalno-rentowe
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	170	97	35	3
Średni czasokres przyznanego świadczenia w miesiącach	7,0	8,1	5,2	3
Średnia wysokość świadczenia w zł	398,94	123,07	296,12	417

Zasiłek celowy przyznawany jest osobom/rodzinom, których dochód kształtuje się poniżej kryterium dochodowego, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw mieszkań, a także kosztów pogrzebu.

Jest to świadczenie fakultatywne, zaliczane do zadań obowiązkowych gminy i w całości pokrywane z budżetu gminy.

W 2022 roku zasiłek celowy przyznano 214 osobom w 213 rodzinach i wypłacono 663 świadczeń. Na realizację tego zadania wydatkowano 160 650 zł.

Poniższa tabela przedstawia najczęściej zgłaszane potrzeby na realizację których przyznawane były zasiłki celowe w roku sprawozdawczym

TABELA NR 9 REALIZACJA ZASIŁKU CELOWEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	RODZAJ ZABEZPIECZONEJ POTRZEBY						
	Oplaty za czynsz i media	Koszty leczenia	Zakup żywności *	Opał	Zakup odzieży	Niezbędny remont	Zakup sprzętu domowego
Liczba rodzin którym przyznano zasiłek celowy	85	105	25	25	44	6	18
Liczba wypłaconych świadczeń	196	248	33	31	51	6	19
Łączna kwota wydatków na realizację zasiłków w zł	40 977	51 954	3 980	29 314	6 205	1260	8 794
Średnia wysokość świadczenia w zł	209,07	209,49	120,61	945,61	121,66	210,00	462,84

*Zasiłki celowe na zakup żywności realizowane były głównie w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023

Specjalne zasiłki celowe lub zasiłki pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku były przyznawane osobom i rodzinom, nie spełniającym kryterium dochodowego, , które zgłaszały trudności finansowe z powodu wysokich kosztów leczenia, zajęć komorniczych ich własnych dochodów, spłacania zadłużeń bankowych itp. Znaczną grupę świadczeniobiorców stanowiły osoby, których podstawowym źródłem dochodu były niskie świadczenia z ZUS.

Zasady zwrotu świadczeń przyznanych pod warunkiem zwrotu ich części lub całości reguluje Uchwała Nr XX/254/15 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 14 grudnia 2015 roku.

Specjalne zasiłki celowe przyznano **111 osobom z 110 gospodarstw domowych**, wypłacono 358 świadczeń na łączną kwotę **86 967 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 242,92 zł. Do najczęściej zgłaszanych potrzeb, które nie mogły zostać zaspokojone we własnym zakresie były: koszty leczenia – 57 osób, opłaty za media – 54 rodzin, zakup żywności – dla 25 osób.

Zasiłki celowe na zasadach zwrotu przyznane zostały 20 osobom/rodzinom (łącznie 22 świadczeń w skali roku) na łączną kwotę **27 304 zł** w szczególności na zakup opału dla 18 rodzin, zakup i wymianę drzwi 2 rodziny. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 1240,91 zł. W większości przypadków odstąpiono od żądania zwrotu poniesionych przez gminę na ten cel wydatków z uwagi na charakter zgłaszanych potrzeb uwzględniając sytuację osobistą i majątkową tych osób i rodzin.

W sytuacji stwierdzonego marnotrawienia lub zagrożenia marnotrawienia przyznawanych świadczeń z pomocy społecznej MOPS miał możliwość przyznawania świadczenia pieniężnego w formie bonów towarowych wydawanych w nominałach 5 zł, 10 zł, 20 zł, 50 zł na podstawie umowy zawartej z firmą SODEXO na dostawę bonów towarowych, realizowanych w wyznaczonych do tego celu sklepach. Taka forma realizacji świadczeń pieniężnych została zastosowana odpowiednio do 16 osób korzystających z zasiłków stałych; z zasiłków okresowych – 46 osoby.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przysługuje opiekunowi (ustanowionemu przez sąd opiekuńczy) w przypadku, gdy sąd opiekuńczy przyzna na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo jednorazowe w dniu ustania opieki lub zwolnienia go od niej. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. W odróżnieniu od innych świadczeń z pomocy społecznej, przyznawane jest na podstawie postanowienia Sądu, niezależnie od spełnienia kryterium dochodowego, bez decyzji administracyjnej i konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

W 2022 roku MOPS zrealizował **158 świadczeń** miesięcznych dla 11 osób na łączną kwotę **56 644 zł**. Średnia miesięczna wysokość świadczenia wynosiła **358,51 zł**.

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę.

Konflikt zbrojny w Ukrainie spowodował masowy napływ do Polski osób z terytorium Ukrainy poszukujących w naszym kraju schronienia, spowodował potrzebę pilnego i doraźnego zapewnienia pomocy i wsparcia. Ustawa z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust 1 ww. ustawy i którzy zostali wpisani do rejestru PESEL - kwalifikują się do przyznania pomocy w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowego. Świadczenie jednorazowe wypłacono dla **932** obywateli Ukrainy na kwotę **279 600 zł** (dotacja Fundusz Pomocy).

3.1.2. Świadczenia niepieniężne

Składki na ubezpieczenie zdrowotne - MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za **251 osób** uprawnionych do zasiłku stałego, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Jest to zadanie własne o charakterze obligatoryjnym, dotowane z budżetu państwa w wysokości 80 % przy zapewnieniu udziału własnego w wysokości 20 %.

W 2022 roku składki na ubezpieczenie zdrowotne, w łącznej wysokości **132 589 zł**, w całości finansowane były z budżetu państwa.

Na podstawie art. 55 ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych gminie należy wydawanie decyzji w sprawie uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych przez okres 90 dni dla osób nieuprawnionych do świadczeń zdrowotnych z innego tytułu, spełniających kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym tą formy pomocy **objęto 83 osoby**, wydając 127 decyzji bez finansowych zobowiązań dla gminy.

Obowiązek zapewnienia posiłku - polega na zapewnieniu jednego gorącego posiłku dziennie osobom nie mogącym go sobie zapewnić we własnym zakresie ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność, brak środków finansowych czy warunków do przygotowania posiłku. Obejmuje ono również dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.

Zadanie to realizowane było w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłki w szkole i w domu” na lata 2019-2023, przyjętego Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku oraz w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do poziomu 150 % tego kryterium określonego w ustawie o pomocy społecznej. Z założenia Programu udział własny gminy winien wynosić 40 % pełnego kosztu jego realizacji.

MOPS realizował obowiązek zapewnienia posiłku w dwóch formach tj. w naturze w ramach przyznanego gotowego posiłku, a dla osób wymagających stosowania szczególnej diety w formie zasiłku celowego na zakup żywności w celu przygotowania posiłku. Ponadto w okresie prowadzonej przez placówki szkolne nauki zdalnej forma posiłku dla dzieci zamieniana była na świadczenie pieniężne dla rodziców w celu przygotowania tego posiłku w warunkach domowych.

Świadczenie w formie posiłku realizowane było w placówkach oświatowych (żłobki, przedszkola, szkoły) a także w Restauracji „Stal” prowadzonej przez Zakład Produkcyjno Handlowy „WODEX” Sp. z o.o.

Łącznie Programem objętych zostało **749 osób**, w tym z posiłków skorzystało **262 osób** z 198 rodzin, z czego 72 dzieci i młodzież w przedziale wiekowym od 0 do ukończenia szkoły ponadpodstawowej i 193 osób dorosłych. Z zasiłku celowego skorzystało **682 osób** z 371 rodzin.

Ogólny koszt Programu wyniósł 823 337 zł, z czego dotacja z budżetu państwa wyniosła 74,94 % tej kwoty tj. 617 000 zł, natomiast udział własny gminy stanowił 20,12 % , tj. kwota 206 337 zł.

W kwocie tej mieści się również zakup naczyń jednorazowych wykorzystywanych do pakowania posiłków dla klientów MOPS, co było podyktowane względami sanitarnymi oraz sytuacją epidemiologiczną związaną z COVID-19, oraz dowóz posiłku do miejsca zamieszkania dla 20 osób starszych, niepełnosprawnych mających trudności z przemieszczaniem się. Usługa przygotowania i wydawania posiłku dla świadczeniobiorców MOPS w roku 2022 była realizowana przez Zakład Produkcyjno – Handlowy „WODEX” Sp. z o.o. Restauracja Stal.

Tabela nr 10 przedstawia całościowe wykonanie zadania gminy w zakresie zapewnienia posiłku osobom tegoż posiłku potrzebującym, w oparciu o realizowany Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

TABELA NR 10 REALIZACJA PROGRAMU POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU

DANE CHARAKTERYZUJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU	DANE LICZBOWE
Liczba osób objętych zadaniem w tym: dzieci do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	749* 198
Liczba osób korzystających z posiłku w tym: dzieci w wieku od 0 do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	262 72
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego na przygotowanie posiłku w tym: dzieci w wieku od 0 do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	544 171
Łączna kwota wydatków w zł w tym: - na posiłki - na zasiłki celowe	823 337 391 866 431 471
Kwota dotacji w zł	617 000
Wkład własny w zł	206 337

* Liczby obrazujące ilość osób korzystających z posiłku i zasiłku celowego nie podlegają sumowaniu, gdyż w ciągu roku ta sama osoba mogła zamiennie skorzystać z posiłku lub zasiłku celowego, w związku z czym ujęta jest w obu pozycjach jednocześnie.

Poza realizowanym Programem „Posiłek w szkole i w domu” osoby i rodziny o dochodzie powyżej 150% kryterium dochodowego, w sytuacjach szczególnych, korzystały z pomocy w formie posiłku w oparciu o Uchwałę Nr XX/254/15 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 14 grudnia 2015 rok w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, posiłków, zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych. Uchwała ta daje możliwość, w uzasadnionych przypadkach przyznania pomocy w naturze w formie posiłku pod warunkiem zwrotu całości lub części świadczenia a w przypadku formy pieniężnej w formie specjalnego zasiłku celowego na podstawie art.41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 68 osób. Posiłki realizowane były w Restauracji "Stal" prowadzonej przez Zakład Produkcyjno Hadlowy „WODEX” Sp. z o.o. a poniesione na ten cel wydatki **dla 68 osób**, wyłącznie w ramach budżetu gminy, **wyniosły 148 798 zł**. W sytuacji 55 osób odstąpiono od żądania zwrotu poniesionych na ten cel wydatków, gdyż ich zwrot mógłby stanowić dla tych rodzin nadmierne obciążenie. I

Tytułem odpłatności za posiłek od pozostałych 13 osób uzyskano kwotę 1 872 zł.

Posiłek dla dzieci z Ukrainy w szkole i przedszkolu

Kolejnym ważnym wsparciem było przyznanie posiłku dla dzieci w szkole i w przedszkolu dla obywateli Ukrainy. Obywatel Ukrainy i dziecko którego pobyt był uznany za legalny na podstawie art. 2 ust.1 ustawy i który został wpisany do rejestru PESEL składał w Ośrodku wnioski o przyznanie

posiłku w szkole bądź w przedszkolu. Posiłek był przyznawany na podstawie art. 48b ust 5 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej doraźnie na czas nie dłuższy niż dwa miesiące. Pomoc przyznana w w/w trybie nie wymagała przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Jeśli zaistniała konieczność udzielania dłuższego wsparcia w formie posiłku wówczas pomoc była udzielana na podstawie decyzji administracyjnej i po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

Pomocy w formie posiłku udzielono dla **69** osób w tym dla 19 dzieci uczęszczających do przedszkola i dla 41 uczniów szkół podstawowych oraz dla 1 ucznia Społecznego Liceum Ogólnokształcącego. Kwota dotacji z Funduszu Pomocy : **8 917** zł

Pomoc rzeczowa / Niezbędne ubranie Przyznanie niezbędnego ubrania należy do zadań własnych obligacyjnych gminy. Zabezpieczenie tej potrzeby następuje poprzez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku. Pomoc ta realizowana jest w formie rzeczowej albo w drodze świadczenia pieniężnego skierowanego na ten cel. W latach poprzednich działalność Ośrodka w tym zakresie w formie rzeczowej wspierały organizacje pozarządowe, głównie Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Polski Czerwony Krzyż, jednak z uwagi na pandemię COVID-19, ich działalność w 2022 roku była znacznie ograniczona.

Pracownicy MOPS starali się zabezpieczać zgłaszane potrzeby w tym zakresie w ramach pozyskiwanej odzieży, obuwia i akcesoriów dla dzieci (wózki, łóżeczka) od osób prywatnych, w tym także otrzymywanych w ten sposób sprzętów gospodarstwa domowego (sprzętu AGD, mebli).

W pozostałych sytuacjach jak np. braku odzieży odpowiedniej do pory roku lub rozmiaru, na zabezpieczenie niezbędnego ubrania przyznano pomoc finansową w formie zasiłków celowych dla 56 rodzin na łączną kwotę **9 698** zł.

Schronienie - Obowiązek udzielenia schronienia osobie będącej w kryzysie bezdomności jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie to jest realizowane poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w schroniskach, noclegowniach, w domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Na terenie miasta Stalowej Woli funkcjonuje schronisko dla mężczyzn prowadzone przez Stalowowolskie Koło Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, które otrzymuje dotację z budżetu gminy, w ramach ogłaszanych konkursów na realizację zadania publicznego pod tytułem „Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym”.

Natomiast z uwagi na brak miejsc dla bezdomnych kobiet oraz osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają dodatkowo częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych zawarto dwie umowy na realizację tego zadania, stosując ustawę o zamówieniach publicznych:

- ✚ w celu realizacji usługi schronienia dla bezdomnych kobiet ze Schroniskiem dla kobiet w Rudniku, prowadzonym przez Caritas Diecezji Sandomierskiej,
- ✚ dla osób bezdomnych, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy z Akademią Innowacji Społecznych prowadzącą Schronisko w Gwizdaju.

W 2022 roku gmina Stalowa Wola wydatkowała łączną kwotę **292 992 zł**, na zabezpieczenie schronienia **dla 48 osób w kryzysie bezdomności** z czego :

- ✚ kwota **73 000 zł** na realizację schronienia dla osób w kryzysie bezdomności poza terenem Stalowej Woli w tym dla 6 kobiet w Schronisku dla bezdomnych kobiet w Rudniku nad Sanem oraz dla 1 kobiety w Schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Gwizdaju
- ✚ kwota dotacji 219 992,00 zł dla Stalowowolskiego Koła Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta na prowadzenie na terenie miasta Stalowa Wola schroniska dla 18 bezdomnych mężczyzn, w który w skali roku przebywało łącznie 34 osób bezdomnych, z którymi MOPS podpisał kontrakt socjalny i wydał decyzję administracyjną o skierowaniu do schroniska.

Pobyt w Schronisku jest odpłatny a zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w 2020 r. regulowała uchwała Rady Miasta Stalowej Woli Nr XVI/177/2019 z dnia 26 września 2019 r.

Tytułem odpłatności za pobyt w schroniskach przez osoby tam skierowane pobrano kwotę **23 460 zł**.

Sprawienie pogrzebu lub pokrycie kosztów pogrzebu należy do obowiązkowych zadań własnych gminy w sytuacji, gdy osoba zmarła nie nabyła uprawnień do świadczenia pieniężnego z systemu ubezpieczeń społecznych, nie posiada rodziny lub której rodzina z ważnych powodów nie może pochować lub ponieść związanych z pochówkiem kosztów. Obowiązek ten realizuje się w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Zadanie sprawienia realizowane było na podstawie Umowy zawartej w dniu 10.12.2021 pomiędzy Gminą Stalowa Wola reprezentowaną przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej a Zakładem Pogrzebowym MEMENTO Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Stalowej Woli.

W 2022 roku sprawiono 2 pogrzeby osobom samotnym, które nie posiadały uprawnień do pochówku w ramach własnego zabezpieczenia społecznego oraz bliskich krewnych, którzy taki pochówek mogliby zorganizować, zlecając w całości wykonanie usługi firmie pogrzebowej. Łączna kwota wydatków na ten cel wynosiła **5 620 zł**.

Świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym obowiązkowym gminy. To forma pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a takiej pomocy są pozbawione z uwagi na samotne zamieszkiwanie. Mogą być przyznane również wówczas, gdy najbliższa rodzina: wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni takiej pomocy zapewnić nie mogą, np. z uwagi na swoją aktywność zawodową.

W zależności od kondycji fizycznej osoby korzystającej z pomocy w formie usług obejmują one w szczególności:

- ✚ pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych takich jak: zakup artykułów spożywczych i innych niezbędnych w gospodarstwie domowym, przygotowanie posiłku, utrzymanie w czystości pomieszczeń używanych przez osobę,
- ✚ opiekę higieniczną i pomoc w czynnościach związanych z fizjologią i toaletą,
- ✚ zamawianie wizyt lekarskich lub zapewnienie kontaktu z lekarzem w sprawach dotyczących zdrowia i realizacji recept,
- ✚ zaleconą przez lekarza pielęgnację,
- ✚ w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem i podtrzymywanie indywidualnych zainteresowań,
- ✚ załatwianie spraw urzędowych.

W roku sprawozdawczym MOPS realizował rządowy Program „Opieka 75+” edycja 2022, skierowany do osób 75 lat i więcej, współfinansowany w 50% z budżetu państwa. W ramach Programu realizowane były usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, które z uwagi na kondycję fizyczną tych osób wymagały przygotowania specjalistycznego od osób je wykonujących.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania określa Uchwała Nr V/44/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 25 stycznia 2019 r. z późniejszymi zmianami. Zgodnie z Uchwałą koszt jednej godziny usług opiekuńczych w 2022 roku wynosił do 31.03.2022 – 29,90 zł a od 1.04.2022 – 30,90 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych w 2022 roku wynosił do 31.03.2022 – 32,80 zł a od 1.04.2022 – 35,10 zł

Ogółem w roku 2022 r. usługami opiekuńczymi objęto **289 osób** (usługi opiekuńcze w tym usługi w ramach Programu „Opieka 75+” – 244 osób, sąsiedzkie usługi opiekuńcze - 36 osób, specjalistyczne usługi opiekuńcze – 9 osób). Łączny koszt usług wyniósł **3 105 898 zł** w tym kwota **213 881 zł** dofinansowanie ze środków budżetu państwa w ramach Programu „Opieka 75+”.

Tytułem odpłatności za usługi pobrano kwotę **339 460zł**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym o charakterze obligatoryjnym, finansowanym z budżetu państwa. Rodzaje i zakres usług oraz kwalifikacje osób wykonujących usługi jak również zasady ponoszenia odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Odpłatność jest zróżnicowana dla osób samotnie gospodarujących i osób w rodzinie i uzależniona od wysokości posiadanego dochodu. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2022 r. wynosił 35,74 zł.

Usługi te obejmują działania zmierzające do usprawnienia osób z problemem psychicznym tak, aby mogły w miarę samodzielnie funkcjonować w środowisku. W zakres tych usług wchodzi:

- rozwijanie i kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów samoobsługi i dbałości o higienę i wygląd, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- utrzymywania kontaktów z członkami rodziny i ze społecznością lokalną, organizowania i spędzania wolnego czasu, korzystania z usług różnych instytucji, kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi, kształtowanie odpowiednich postaw członków rodziny wobec osoby chorej,
- interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, głównie pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych (poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne),
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- rehabilitacja i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- pomoc w kształtowaniu prawidłowych relacji z otoczeniem.

MOPS realizował także specjalistyczne usługi opiekuńcze, które skierowane były do dzieci autystycznych a prowadzone w domu u podopiecznego. W ramach w tych usług dzieci nabywały lub miały wzmacniane podstawowe umiejętności społeczne (np. zabawa, umiejętność naśladowania) rozwijanie umiejętności komunikacji, nawiązywanie kontaktu wzrokowego, motywowanie do podejmowania aktywności itp.

W 2022 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi ogółem było objętych **9** osób w tym **1** dziecko ze zdiagnozowanym autyzmem. Łącznie wykonano **2 818** godzin usług. Całoroczny koszt wykonania usług wyniósł **121 928 zł** i w całości sfinansowany był ze środków budżetu państwa.

Tytułem odpłatności w 2022 roku uzyskano kwotę **17 929 zł**.

Charakterystykę osób korzystających w 2022 roku z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na grupy wiekowe, płeć i sytuację rodzinną przedstawia Tabela Nr 11 (str.25).

Dominującą grupę odbiorców wszystkich rodzajów usług stanowiły osoby samotne - 224 osoby, z czego 81,70 % stanowiły kobiety, oraz osoby w wieku 80-89 lat - 100 osób, w tym 88 % to kobiety. Najstarsza osoba objęta usługami miała 100 lat.

Skierowanie i opłata za pobyt w domu pomocy społecznej

Skierowanie osób do domu pomocy społecznej następuje w sytuacji bezwzględnej konieczności, gdy nie ma możliwości zapewnienia całodobowej opieki ze strony rodziny lub innych form usług instytucjonalnych. Pobyt w DPS jest odpłatny a obowiązani do wnoszenia tej opłaty są:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi, jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między rzeczywistym kosztem utrzymania, a opłatami wnoszonymi przez wymienione w dwóch pierwszych punktach osoby.

W roku 2022 w domach pomocy społecznej przebywało 154 osoby, z czego 16 osób skierowano w roku sprawozdawczym, w tym 8 na podstawie postanowienia Sądu o umieszczeniu w DPS bez zgody osoby zainteresowanej. W ciągu roku kalendarzowego 6 osób zdecydowało się na opuszczenie placówki, a 24 osób zmarło.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej w 2022 r. wyniósł 4 436 zł.

Łączny koszt utrzymania tych osób w DPS wyniósł **4 810 938 zł** (wydatki ze strony gminy i osób zobowiązanych). MOPS wydatkował kwotę 4 443 039 zł tytułem odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej za **152 osoby**. Natomiast kwota wniesiona przez osoby zobowiązane (małżonek, wstępni, zstępni) wyniosła 367 899 zł. W pozostałych przypadkach 2 osoby wraz z osobami zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności poniosły w całości koszty utrzymania.

TABELA NR 11 CHARAKTERYSTYKA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG OPIEKUŃCZYCH ORAZ SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH, W TYM DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Do 29 lat		30 - 39 lat		40 – 49 lat		50 – 59 lat		60 – 69 lat		70 – 79 lat		80 – 89 lat		90 i powyżej		Ogółem		
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	Razem
Usługi opiekuńcze ogółem							2	4	16	12	53	12	88	12	38	7	197	47	244
w tym zamieszkali							2	4	15	10	47	12	81	9	38	6	183	41	224
1) samotnie																			
2) w rodzinie									1	2	6		7	3		1	14	6	20
Specjalistyczne usługi opiekuńcze ogółem															2		2		2
w tym zamieszkali:																			
1) samotnie															1		1		1
2) w rodzinie															1		1		1
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1								2	2	1		2				7	2	9
w tym zamieszkali:																			
1) samotnie							1		1	2	1		2				5	2	7
2) w rodzinie	1						1		1								2		2

3.2. Niefinansowe formy wsparcia.

3.2.1. Praca socjalna.

Praca socjalna jest usługą skierowaną do osób i rodzin z terenu gminy Stalowa Wola, które nie są w stanie pokonać trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych. Świadczona jest osobom i rodzinom, bez względu na posiadany dochód, jest dostosowana do specyficznych, rozeznaczonych potrzeb osoby, rodziny, środowiska lokalnego.

Przy opracowywaniu diagnozy sytuacji osób i rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej pracownicy socjalni korzystali ze „Standardów metodycznego postępowania w pracy socjalnej”, które stanowią zestaw zasad i narzędzi właściwych do wykorzystania przy realizacji podstawowej usługi pomocy społecznej jaką jest praca socjalna. Standaryzacja obejmuje pracę socjalną realizowaną metodą indywidualnego przypadku.

Praca socjalna w 2022 r. prowadzona była zarówno z osobami i rodzinami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej – 237 rodzin (711 osób w rodzinach), jak również z osobami i rodzinami, które nie korzystały z materialnych form wsparcia a zwracały się o takie wsparcie w formie poradnictwa socjalnego lub u których zaburzenia funkcjonowania w różnych obszarach życia społecznego zgłaszane były przez inne osoby lub instytucje. Wyłącznie pracą socjalną objętych było 187 rodzin (549 osób w rodzinach). Przedstawiane dane dotyczą pracy socjalnej prowadzonej zgodnie z wprowadzonymi w Ośrodku Zarządzeniem Dyrektora Standardami metodycznego postępowania w pracy socjalnej przy wykorzystaniu zestawu zasad i narzędzi właściwych przy realizacji podstawowej usługi pomocy społecznej jaką jest praca socjalna. Narzędzia pracy socjalnej, wspomagają metodyczne działania pracownika socjalnego i umożliwiają świadczenie jak najwyższej jakości usługi oraz służą dokumentowaniu jej przebiegu w Karcie Pracy Socjalnej. Pozostałe pojedyncze działania pracownika socjalnego, które zgodnie z przyjętymi Standardami nie są pracą socjalną dokumentowane są w Karcie przyjęcia zgłoszenia i podjętych działań interwencyjnych.

Przy realizacji świadczenia pracy socjalnej wykorzystywane jest zarówno indywidualne podejście pracownika socjalnego jak również praca w Zespole specjalistów zatrudnionych w MOPS, oraz zapraszanych specjalistów z innych instytucji i podmiotów do pracy w ramach powoływanych Zespołów multiprofesjonalnych.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni świadczyli poradnictwo socjalne w zakresie prawidłowego wypełniania różnych ról społecznych, motywowali do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji osoby lub rodziny, udzielali pomocy zwłaszcza w dążeniu do poprawy sytuacji materialno-bytowej w tym w staraniach o alimenty, świadczenia emerytalno-rentowe, we wnoszeniu spraw sądowych o stosowanie przemocy lub w sytuacji zaniedbań wobec dzieci i innych osób zależnych, kierowaniu do odpowiednich grup wsparcia lub dobranej odpowiednio do stwierdzonego problem instytucji fachowego pomagania, itp. W sytuacji szczególnej złożoności problemów praca z osobą lub rodziną wymagała podejścia interdyscyplinarnego w celu skoordynowania działań wielu służb pomocowych dla zwiększenia skuteczności pomocy oraz profesjonalizacji działań. Wówczas, w zależności od złożoności problemów, do współpracy zapraszani byli specjaliści, przedstawiciele instytucji działających w obszarze problemów danej osoby czy rodziny. W tym zakresie współpracowali z Sądem Rejonowym – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorami, Policją, pedagogami szkolnymi, domami dziecka, ośrodkami interwencji kryzysowej, Powiatowym Urzędem Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,

personalem służby zdrowia, administratorami budynków mieszkalnych, zakładami gazownictwa i energetyki, oraz innymi instytucjami. Celem podejmowanej współpracy było budowanie sieci wsparcia, zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań w ramach własnych kompetencji, służących poprawie sytuacji rodzin dysfunkcyjnych, analizowanie i diagnozowanie potrzeb, poszukiwanie nowych rozwiązań, ustalanie planu pomocy wraz z delegowaniem zadań do realizacji poszczególnym partnerom, przy aktywnym udziale przedstawicieli rodziny wspieranej m.in. małżonków, partnerów, krewnych.

W MOPS Stalowa Wola realizowane są trzy metody pracy socjalnej:

- 1) metoda indywidualnego przypadku, prowadzona bezpośrednio z osobą lub rodziną,
- 2) metoda grupowej pracy socjalnej, skierowana do osób i rodzin o podobnych problemach powodujących zagrożenie marginalizacją lub wykluczeniem społecznym - prowadzona jest w Klubie Integracji Społecznej i w Klubie Trzeźwego Życia
- 3) metoda środowiskowej pracy socjalnej, polegająca na wzmacnianiu osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych i w celu pobudzenia ich aktywności skierowanej na rozwiązywanie wspólnych problemów – Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej

Szczegółowy opis podejmowanych działań przez pracowników socjalnych poszczególnych Zespołów problemowych w ramach profesjonalizacji pracy socjalnej został przedstawiony w dalszej części sprawozdania.

Kontrakt socjalny - stosowany jest w pracy socjalnej jako narzędzie do pracy z indywidualnym przypadkiem. Kontrakt socjalny to pisemna dwustronna umowa zawarta pomiędzy pracownikiem socjalnym reprezentującym ośrodek pomocy społecznej a klientem pomocy społecznej, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Przystępując do kontraktu socjalnego pracownik socjalny razem z osobą zainteresowaną najpierw ocenia sytuację osoby lub rodziny i jej niewykorzystany potencjał. Na tej podstawie formułowane są cele, które osoba lub rodzina ma osiągnąć, celem przewyciężenia swoich trudności. Cele precyzuje się zwykle w związku z przyczynami trudnej sytuacji życiowej, źródłami tych przyczyn, słabymi stronami osoby lub rodziny, a także barierami środowiskowymi, przeszkodami i ograniczeniami. Kontrakt socjalny określa też uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań obejmujących aktywizowanie i motywowanie klienta do wspólnego szukania i wypracowywania kreatywnych rozwiązań zmierzających do poprawy sytuacji osoby lub rodziny. W tym kontekście kontrakt socjalny może być zawarty tylko na określonym etapie pracy z indywidualnym przypadkiem, po pełnym rozpoznaniu jego możliwości, potencjałów i ograniczeń. Zawierając umowę przedstawiciel jednostki pomocy społecznej uwzględnić musi gotowość osób do współpracy w rozwiązywaniu swoich problemów. Naturalnym zjawiskiem jest powstawanie pewnych oporów w osobach przed podpisaniem dokumentu, co jest polem do odpowiedniego zmotywowania uczestnika przez pracownika socjalnego.

W 2022 roku praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny prowadzona była z 54 osobami w ramach zawartych kontraktów w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Projekt socjalny - na ogół odnosi się do jednostek, grup, społeczności lokalnej, które znajdują się czasowo lub trwale w trudnej sytuacji życiowej. Celem projektu socjalnego jest realizacja zintegrowanych działań na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w życiu określonych rodzin, środowisk, grup społecznych. Przed przystąpieniem do tworzenia projektu socjalnego pracownik

socjalny dokonuje rozeznania w kwestii istniejących problemów w danej społeczności lokalnej. Ustala skalę istniejącego problemu oraz określa możliwości jego rozwiązania. Następnym etapem jest ustalenie celu, jaki chce się uzyskać, ram czasowych projektu, planu działania a etapem końcowym jest ewaluacja (sprawdzenia i oceny skutków projektu). Działania mogą być podejmowane wobec różnych grup odbiorców.

W roku sprawozdawczym pracownicy socjalni MOPS w Stalowej Woli zrealizowali łącznie 2 projekty socjalne w ramach Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej – pt. „Wiosenne przebudzenie” oraz „Jesteśmy z Wami, nie tylko w święta” realizował Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej.

„Wiosenne przebudzenie” - projekt socjalny realizowany w okresie od marca do czerwca 2022 r., skierowany do rodzin zamieszkałych w Stalowej Woli, w szczególności na Osiedlu Fabrycznym. Projekt dofinansowany został przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie.

Głównym celem projektu był wzrost poziomu aktywności społecznej i integracji mieszkańców, w tym dzieci, ich rodziców, opiekunów zamieszkałych na terenie Stalowej Woli. W ramach projektu zrealizowano:

- 6 spotkań warsztatowych dla 15 osób w tym warsztaty tworzenia stroików wielkanocnych z wykorzystaniem gipsowych jaj (2 warsztaty), tworzenia palm wielkanocnych, wyplatania torebek z makramy (2 warsztaty) oraz łapaczy snów.
- 6 warsztatów kreatywnych dla 15 rodzin z dziećmi w tym koszyczki z masy solnej, palmy wielkanocne jaja na gniazdku, pisanki z włóczki, tradycyjne zdobienie pisanek oraz warsztaty tworzenia magnesów.
- spotkanie wielkanocne uczestników Klubu „Wesoła Gromadka”, ich rodziców i Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej. Spotkanie było połączone z warsztatami kulinarnymi podczas których wszyscy wspólnie przygotowali wielkanocne potrawy.

„Jesteśmy z wami, nie tylko w święta” – projekt socjalny realizowany w okresie od listopada do grudnia 2022 r. Projekt dofinansowany został przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. oraz firmę THONI Alutec Sp. z o.o.

Głównym celem projektu była aktywizacja oraz integracja społeczna i kulturowa rodzin z dziećmi oraz mieszkańców miasta Stalowa Wola, w tym uchodźców wojennych z Ukrainy poprzez organizację czasu wolnego w okresie przedświątecznym.

W ramach projektu zrealizowano:

- 4 sąsiedzkie spotkania warsztatowe dla 15 mieszkańców Stalowej Woli w tym tworzenie bożonarodzeniowych ozdób przy wykorzystaniu techniki makramy, ozdabianie świec z wykorzystaniem techniki decoupage, masy superlekkiej oraz papieru ryżowego, ozdabianie styropianowych bombek przy użyciu skrawków materiałów, tworzenie stroików bożonarodzeniowych.
- 4 rodzinne spotkania dla 15 uczestników Klubu „Wesoła Gromadka” (dzieci z rodzicami) w tym warsztat zaplatania makramowych choinek, wspólne ubieranie choinki, warsztaty tworzenia ozdób choinkowych, pieczenia i ozdabiania pierniczek
- Spotkanie mikołajkowe w Klubie „Wesoła Gromadka” dla 29 osób – dzieci i rodzice. Każde dziecko otrzymało prezent od Mikołaja. Ponadto dzięki wsparciu lokalnych firm zostały też przekazane zabawki i gry do Klubu „Wesoła Gromadka”.
- Spotkanie wigilijne dla uczestników i sympatyków Klubu „Wesoła Gromadka”.

W spotkaniu wigilijnym oprócz licznej grupy dzieci zarówno z Polski jak i z Ukrainy oraz rodziców uczestniczyli zaproszeni goście - ksiądz, przedstawiciele stalowowolskich firm i instytucji. Po tradycyjnym przełamaniu opłatkiem oraz wzajemnych życzeniach uczestnicy spotkania mogli skosztować tradycyjnych wigilijnych potraw – zarówno z Polski jak i Ukrainy.

3.2.2. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa to zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin w celu przywrócenia poczucia bezpieczeństwa, uruchomienia mechanizmów kontroli zachowań oraz pomoc w odzyskaniu stabilizacji, wiary we własne siły, a często wiary w sens życia. Brak skutecznej interwencji w sytuacji powstania kryzysu, może prowadzić do zagrożeń, reakcji niepożądanych i nieodwracalnych takich jak: stany depresyjne, alkoholizm, narkomania, bezdomność, samobójstwa. Dlatego też głównym jej celem jest nie tylko doprowadzenie do rozwiązania problemów utrudniających życie, ale i wygaszanie symptomów, stłumienie, wyeliminowanie przyczyn, czyli udzielenie takiej pomocy, która sprzyja samokontroli, adaptacji do nowej sytuacji, uodparniając jednocześnie przed podobnymi załamaniem psychicznymi w przyszłości.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W 2022 roku interwencją kryzysową objęto **5 rodzin** między innymi z powodu:

- zagrożeń występujących w rodzinie w wyniku przemocy – w 3 przypadkach
- konfliktów w rodzinie z powodu alkoholizmu – w 1 przypadku
- nagłej, ciężkiej choroby i śmierci – w 1 przypadku.

W ramach interwencji kryzysowej udzielane było w szczególności poradnictwo specjalistyczne (prawne i psychologiczne), kompleksowe wsparcie socjalne m.in. zapewnienie schronienia w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, wystąpienie do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodzinną, o leczenie psychiatryczne. Podejmowano ścisłą współpracę z instytucjami działającymi na rzecz danej rodziny. Obok działań interwencyjnych rodziny objęte były również wsparciem w formie świadczeń materialnych z pomocy społecznej oraz specjalistyczną pracą socjalną.

3.2.3. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone osobom i rodzinom, bez względu na posiadany dochód, które zgłaszają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich życiowych problemów.

W 2022 roku z poradnictwa specjalistycznego udostępnionego przez MOPS w ramach zatrudnionych do tego celu specjalistów z zakresu prawa, psychologii i uzależnień łącznie skorzystało **198 osób/rodzin** (393 osób w rodzinie), którym udzielono łącznie 524 **porad i konsultacji** z czego:

- 📌 poradnictwo prawne – 17 osób/rodzin (24 osób w rodzinie) – 17 porad z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, prawa cywilnego, ochrony praw lokatorów, windykacji długów;
- 📌 poradnictwo psychologiczne – 116 osób/rodzin (303 osób w rodzinie) – 303 konsultacje i porady rodzinie w kryzysie, szczególnie z problemem niewydolności wychowawczej, w opiece nad osobą zależną, przemocy, przewlekłych chorób, bezrobocia, marginalizacji wynikającej z choroby psychicznej i innych dysfunkcji,

- ✚ poradnictwo w sprawach uzależnień - 65 osób/rodzin (66 osób w rodzinie) - 204 konsultacje i porady udzielone osobom i rodzinom, w których zdiagnozowano problem alkoholowy lub inny rodzaj uzależnień (narkotyki i środki psychotropowe).

3.2.4. Procedura Niebieskie Karty.

Procedura „Niebieskie Karty” to ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Rola pracowników socjalnych sprowadza się do diagnozy i monitoringu sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy domowej w ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych.

W 2022 roku sporządzonych zostało 103 nowych formularzy „Niebieskich Kart” dotyczących przemocy domowej, w tym w 31 przypadkach przez pracowników socjalnych MOPS.

W 2022 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było łącznie **143 rodziny**, w tym 162 osoby doświadczające aktów przemocy. W ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych:

- 103 powołanych zostało na podstawie formularzy „Niebieska Karta – A” wypełnionych w 2022 roku,
- 40 kontynuowało pracę z lat poprzednich.

W skład grup roboczych obok pracowników socjalnych powoływani byli także dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli oraz w zależności od złożoności sprawy i sytuacji rodzinnej: pedagodzy lub psychologzy ze szkół lub Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Stalowej Woli, wychowawcy ze świetlic, przedszkoli, klubu młodzieżowego przy „Oratorium”, psychologzy/terapeuci Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, kuratorzy sądowi - zawodowi lub społeczni, przedstawiciele ochrony zdrowia - lekarze i pielęgniarki środowiskowe. Liczba posiedzeń grup roboczych uzależniona była od złożoności sprawy.

Do zadań pracowników socjalnych w ramach grup roboczych należało w szczególności:

- diagnozowanie sytuacji rodziny,
- udzielanie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, w ramach wzmoczonej pracy socjalnej, pomocy i wsparcia w zakresie posiadanych kompetencji,
- motywowanie do spowodowania większej sprawczości u osób doznających przemocy aby miały siłę i wiedzę jak zatrzymać przemoc,
- informowanie o mechanizmach przemocy jak reagować w sytuacjach zagrożenia,
- udzielanie wszechstronnej informacji w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznego poradnictwa prawnego lub psychologicznego, świadczeń pomocy społecznej, schronienia w ośrodku interwencji kryzysowej,
- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia dzieci, będących świadkiem lub doznających przemocy w tym powiadomienie Sądu Rejonowego w Stalowej Woli - III Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wgląd w sytuację rodziny,
- podejmowanie działań w stosunku do osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, poprzez motywowanie do zmiany zachowania wobec członków rodziny, do korzystania z Programu Korekcyjno-Edukacyjnego, a w przypadku występowania problemu alkoholowego do zachowania abstynencji lub wnioskowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie działań interwencyjno-motywacyjnych w stosunku do sprawców w kierunku podjęcia leczenia odwykowego.

monitorowanie sytuacji rodziny, w której występuje problem przemocy domowej, dokumentowanie prowadzonego monitoringu i pracy socjalnej,

- obsługa organizacyjno – techniczna grupy roboczej w zakresie gromadzenia dokumentacji potwierdzającej wszelkie działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”; współpracy z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie prowadzonej procedury i korespondencji grupy roboczej oraz przekazywania informacji członkom grupy roboczej, niezbędnych do jej prawidłowego funkcjonowania, w tym m.in. o terminach i miejscach posiedzeń grupy.

Pracownicy socjalni MOPS w trakcie wykonywanych obowiązków służbowych w 2022 r. nie odbierali dzieci z rodzin w związku ze zdiagnozowaną sytuacją bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie. Natomiast w przypadku 38 dzieci powiadomiono Sąd Rejonowy w Stalowej Woli o wgląd w sytuację dziecka, a w przypadku 23 dzieci umożliwiono kontakt z psychologiem.

W 2022 roku odbyło się łącznie 344 posiedzeń grup roboczych, w 31 przypadkach grupy robocze zakończyły swoje działania z uwagi na ustanie przemocy i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy, natomiast w 27 przypadkach rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań. W pozostałych przypadkach grupy robocze kontynuację działań przeniosły na 2023 rok do momentu, gdy jednoznacznie będzie można stwierdzić zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie.

W 2022 r. zaobserwowano wzrost uruchomionych Procedur „Niebieskie Karty”, w sytuacji gdy osobami doznającymi przemocy były osoby starsze. Są to jedne z najtrudniejszych spraw z uwagi na fakt, że często osoby starsze są nieporadne, bezbronne, przemoc trwa latami, nie są w stanie dokonać żadnych zmian, często tłumaczą członków rodziny, procedury takie trwają zwykle dłużej.

W 2022 r. 38 osób dotkniętych przemocą, to osoby w wieku emerytalnym, założono 28 Procedur „Niebieskie Karty” u seniorów.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na mocy zapisu prawnego art.9a pkt.9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w ramach wyłonionego w strukturze organizacyjnej MOPS stanowiska. W 2022 roku odbyły się 4 posiedzenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Głównym celem posiedzeń Zespołu było integrowanie i koordynowanie działań służb i specjalistów oraz budowanie lokalnej sieci współpracy w zakresie tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Tematem posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego było również omawianie bieżących technicznych kwestii dotyczących pracy Zespołu i grup roboczych, omawianie indywidualnych przypadków, w których występowała przemoc i poszukiwanie efektywnych rozwiązań dla zniwelowania tego problemu. Ponadto tematyka spotkań ZI dotyczyła organizacji szkoleń, superwizji i działań zmierzających do pogłębiania wiedzy wśród przedstawicieli instytucji miasta, których z uwagi na wykonywany zawód, przemoc dotyczy.

IV. PRACA Z DZIECKIEM I RODZINĄ

Rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego, które nie mają umiejętności społecznego funkcjonowania, potrzebują pomocy i wsparcia instytucjonalnego, mogą to wsparcie i pomoc otrzymać w MOPS w formie:

- 1) specjalistycznej pracy socjalnej;

- 2) asystenta rodziny;
- 3) placówki wsparcia dziennego;
- 4) systemu pieczy zastępczej.

4.1. Praca socjalna na rzecz rodziny i dziecka.

Specjalistyczna praca socjalna na rzecz rodzin przejawiających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu prowadzona jest przez **Zespół ds. Pomocy Rodzinie**, często we współpracy z Zespołem ds. asysty rodziny. W pracy z rodzinami z dziećmi wykorzystywane jest w szczególności poradnictwo rodzinne i pedagogiczne, które obejmuje szeroko rozumiane trudności w funkcjonowaniu rodziny, w tym problemy wychowawcze. Poradnictwo świadczone jest przez specjalistów w siedzibie MOPS oraz w miejscu zamieszkania rodziny. Poradnictwo rodzinne uwzględnia interdyscyplinarne działania specjalistów, w zależności od problemów i potrzeb rodziny. Jest to proces pomocy z uwagi na złożoność występujących problemów. Pracownicy socjalni Zespołu w swojej pracy wykorzystują różne metody i techniki pracy socjalnej i pedagogicznej, które służą do pogłębienia diagnozy sytuacji rodziny, dostosowania wsparcia do ujawnionych problemów oraz zmotywowania członków rodziny do współpracy w celu poprawy jej funkcjonowania oraz usamodzielnienia.

Działaniami Zespołu w 2022 r. zostało objętych łącznie **202** rodziny (w tym 406 dzieci). Praca z 60 rodzinami polegała zarówno na świadczeniu pomocy materialnej jak i wszechstronnej pracy socjalnej. Wyłącznie specjalistyczną pracą socjalną objętych było **134** rodziny m.in. z uwagi na zdiagnozowane dysfunkcje rodziny, w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty, na wniosek III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego, placówek oświatowych, PCPR-u, policji oraz z interwencji, zgłoszeń docierających ze środowiska lokalnego od mieszkańców.

Pogłębiona diagnoza sytuacji rodzin pozwoliła wyłonić dominujące problemy z jakimi się one zmagają oraz obszary do dalszej współpracy, jak między innymi :

- ✚ potrzeba nabywania i wzmacniania przez rodziców lub opiekunów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- ✚ brak współpracy rodzicielskiej w wychowaniu i opiece nad dziećmi,
- ✚ praca z rodziną biologiczną, w której dzieci przebywają w pieczy zastępczej,
- ✚ zaburzone relacje w rodzinie, nieprawidłowa komunikacja,
- ✚ trudności w racjonalnym gospodarowaniu środkami finansowymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- ✚ problem przemocy w rodzinie,
- ✚ uzależnienie od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, współuzależnienie członków rodziny,
- ✚ bezrobocie rodziców,
- ✚ trudne warunki środowiskowe, brak wystarczającego metrażu w lokalu i właściwych warunków dla dzieci i innych domowników,
- ✚ konieczność wynajmowania lokali mieszkalnych z uwagi na brak mieszkań w zasobach gminy, długi czas oczekiwania na przydział, wysokie koszty wynajmów,
- ✚ problem zarobczenia mieszkań, w których zamieszkują rodziny (pluskwy), bezskuteczne dezynsekcje,
- ✚ przewlekłe choroby i niepełnosprawność członków rodziny, w tym małoletnich, zaburzenia rozwojowe - spectrum autyzmu, autyzm atypowy, ADHD lub inne dysfunkcje,
- ✚ niezdiagnozowane problemy psychiczne u rodziców sprawujących opiekę nad dziećmi,

- + postępująca demoralizacja nieletnich, trudności w realizowaniu obowiązku szkolnego,
- + brak zaangażowania rodziców w edukację dzieci, brak wsparcia w nauce, co wynika również z ograniczeń intelektualnych rodziców.

W celu niwelowania zdiagnozowanych problemów, w przypadku 15 rodzin praca socjalna odbywała się w oparciu o kontrakty socjalne, pozwalające wykorzystać tkwiące w rodzinie zasoby i możliwości.

Pracownicy socjalni Zespołu uczestniczyli w zespołach re kwalifikacyjnych w Placówkach socjalizacyjnych, przy ocenach sytuacji dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w zespołach multiprofesjonalnych w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, w rozprawach Sądowych oraz zeznaniach w Komendzie Powiatowej Policji, w sprawach dotyczących niewydolności wychowawczej opiekunów dzieci oraz w sprawach dotyczących przemocy domowej. Współpracowali również z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, placówkami oświatowymi i opiekuńczymi, placówkami wsparcia dziennego, jednostkami ochrony zdrowia, Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostkami samorządu terytorialnego oraz stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz rodziny i dziecka. Forma współdziałania między instytucjami do maja 2022 r. była dostosowywana na bieżąco do sytuacji epidemicznej w kraju.

Zdiagnozowane braki w wyposażeniu mieszkań rodzin tj. miejsca do spania, meble, sprzęty AGD, pościel, odzież używana oraz zabawki dla dzieci, środki higieny i pielęgnacji dzieci, żywność itp. pozyskiwane były z ofert napływających ze środowiska lokalnego z tzw. drugiej ręki oraz od zgłaszających się do Ośrodka darczyńców (osób z biznesu, studentów) chcących wesprzeć pomocą rodziny z dziećmi.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy od marca 2022 r. pracownicy socjalni Zespołu ds. Pomocy Rodzinie objęli nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych ustanawianych przez Sąd. Było to łącznie 28 opiekunów tymczasowych i 29 dzieci z rodzin ukraińskich. Podejmowali również interwencje w środowiskach ukraińskich, w których zagrożone było życie lub zdrowie dzieci. Była to 1 interwencja z udziałem Policji i Sądu. Świadczyli również pomoc w Punktach tymczasowej opieki dla dzieci i młodzieży ukraińskiej oraz podejmowali działania w przypadku młodzieży sprawiającej problemy wychowawcze (1 interwencja).

4.2. Wsparcie asystenta rodziny.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin: u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo- wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej jak również kobiety przygotowujące się do roli matki i oczekujące na narodziny dziecka.

Wspieranie rodziny w ramach działalności asystenta rodziny jest procesem długofalowym i złożonym, wymaga od członków rodziny gotowości do wdrażania zmian i pełnego zaangażowania. Podstawowym zadaniem asystentów rodziny było wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej, udzielanie rodzicom indywidualnych konsultacji wychowawczych, w celu kształtowania prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz rozwinięcia umiejętności psychospołecznych a w konsekwencji osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwala jej, o ile to możliwe, na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

W 2022 roku 4 asystentów rodziny (okresowo 3 i 2 asystentów rodziny) świadczyło **wsparcie dla 47 rodzin** przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo – wychowawczej. W rodzinach tych było 106 dzieci. Z uwagi na niewydolność wychowawczą i zaniedbania wobec dzieci 5 rodzin było zobowiązanych przez Sąd do korzystania ze wsparcia asystenta rodziny. Pozostałe rodziny dobrowolnie zwróciły się po pomoc w formie asysty rodzinnej. W 13 przypadkach asystentura została przyznana w roku sprawozdawczym. Średnia długość pracy asystenta z rodziną wynosiła 16 miesięcy.

Asystenci rodziny ściśle współpracowali z pracownikami socjalnymi Zespołu ds. pomocy rodzinie w realizacji ustalonego planu działania z rodziną objętą wsparciem i na jej rzecz, który zakładał usamodzielnienie się członków rodziny w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich i społecznych oraz stwarzanie dzieciom właściwych warunków w środowisku rodzinnym do ich rozwoju. Na bieżąco był prowadzony przez pracowników MOPS monitoring sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Praca z rodziną i na jej rzecz, w warunkach trwającej pandemii (pierwszy kwartał 2022 r.), prowadzona była z wykorzystaniem różnych form: były to kontakty osobiste z rodziną w miejscu zamieszkania czy miejscach wskazanych przez rodzinę np. park, otoczenie MOPS czy inne miejsca na otwartej przestrzeni, kontakty zdalne z członkami rodziny czy też za pośrednictwem sieci internetowej.

Asystenci rozwiązując problemy danej rodziny podejmowali współpracę z przedstawicielami instytucji niezbędnych w realizacji działań na rzecz dziecka i rodziny. Uczestniczyli w grupach roboczych w ramach procedury NK, w zespołach oceny sytuacji dziecka w PCPR, szkołach, zespołach rekwalifikacyjnych w domu dziecka i placówce interwencyjnej.

W roku sprawozdawczym praca asystentów z rodzinami została zakończona w 29 przypadkach, w tym: w wyniku zrealizowanych celów – 21 rodzin, z uwagi na rezygnację z asysty lub brak współdziałania w realizacji planu pomocy w trakcie prowadzonych działań u 7 rodzin, natomiast w przypadku 1 rodziny zakończono świadczenie usług przez asystenta z uwagi zmianę metody pracy w rodzinie i na jej rzecz. Rezygnacja rodziny ze współpracy z asystentem była podyktowana pracą przedstawicieli wielu służb jednocześnie w środowisku rodziny (kuratora z wydziału rodzinnego, kuratora karnego, dzielnicowego, pracownika socjalnego) co zdaniem członków rodziny dezorganizowało jej funkcjonowanie. Spowodowane też było oporem rodziny do wprowadzania koniecznych zmian w funkcjonowaniu rodziny pomimo wsparcia oraz dokonywaniem wyboru nadzoru kuratorskiego w rodzinie zamiast pracy asystenta czy pracownika socjalnego.

4.3. System pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej powiat, na podstawie orzeczenia sądu, organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej lub instytucjonalnej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Natomiast gmina, z której dziecko jest umieszczone w pieczy zastępczej, ma obowiązek współuczestniczyć w kosztach jego utrzymania w następujących proporcjach:

- 1) w pierwszym roku pobytu 10% kosztu pobytu,
- 2) w drugim roku pobytu 30% kosztu,
- 3) w trzecim roku i każdym następnym 50% kosztów pobytu.

W 2022 roku łącznie w pieczy zastępczej przebywało **65 dzieci**. W ciągu roku sprawozdawczego 2 dzieci powróciło do rodzin biologicznych, 3 dzieci usamodzielniało się po osiągnięciu pełnoletności.

Na koniec miesiąca grudnia 2022 roku w pieczy zastępczej pozostawało 56 dzieci z 36 rodzin.

Łączne wydatki poniesione przez MOPS w ramach budżety gminy za okres od stycznia do listopada 2022 roku wyniosły 1 146 591,98 zł (kwota należna za m-c grudzień 2022 w wysokości

101 797,01 zł na podstawie faktury z m-ca stycznia 2023 r. została uregulowana w roku 2023) Poniesione wydatki na dzieci skierowane do poszczególnych placówek i rodzin zastępczych przedstawia tabela nr 12. Należy zaznaczyć, że liczba dzieci przedstawiona w kolumnach wg udziału % nie podlega sumowaniu w kolumnie ogółem w skali roku ponieważ w trakcie roku kalendarzowego forma pieczy zastępczej w stosunku do 4-ga dzieci, została zmieniona.

TABELA NR 12 **KOSZT POBYTU DZIECI SKIEROWANYCH DO PIECZY ZASTĘPCZEJ**

NAZWA PIECZY ZASTĘPCZEJ	MIESIĘCZNY KOSZT POBYTU W PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZŁ	LICZBA DZIECI				ŁĄCZNY KOSZT POBYTU DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZŁ
		ogółem w skali roku	wg udziału %			
			10%	30%	50%	
Dom Dziecka w Stalowej Woli ul. Podleśna	8 973	12	2	1	9	491 191,38
Dom Dziecka „Ochronka” im. Św. Brata Alberta	6532	19	5	5	9	417 199,95
Placówka Interwencyjna dla Dzieci i Młodzieży przy ZKOO „Oratorium”	5 683	5	5	0	0	11 372,48
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze poza powiatem	(średni koszt pobytu) 4 813,79	3	0	0	3	77 663,11
Rodziny Zastępcze : liczba dzieci/liczba rodzin	wg ustawy	26/14	2	5	19	149 165,06
łącznie liczba dzieci w pieczy zastępczej	X	65*	14	11	40	1 146 591,98

*dzieci z uwagi na korzystanie z różnych form pieczy zastępczej w ciągu roku mogą być liczone wielokrotnie

4.4. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza”.

W strukturach MOPS funkcjonuje Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza” usytuowana przy Al. Jana Pawła II 5 (45 miejsc statutowych) oraz jej Filia przy ul. ks. Jerzego Popiełuszki 4 (30 miejsc statutowych). Placówki te świadczą pomoc rodzinie w opiece i wychowywaniu dzieci w oparciu o Ustawę o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Świetlica „Tęcza” w trakcie roku szkolnego czynna jest przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7.00 do 17.00, natomiast jej Filia w godzinach od 9.00 – 18.00. W okresie wakacji, przerw świątecznych i ferii zimowych placówki pracują w godzinach od 8.00 – 16.00.

Działania Świetlicy skierowane są głównie do dzieci w wieku od 6 do 16 lat, wywodzących się z rodzin z problemami społecznymi (alkoholizm, przemoc domowa, bezrobocie, ubóstwo, przewlekłe choroby w rodzinie, niewydolność lub bezradność wychowawcza), w tym do dzieci z zaburzeniami w zachowaniu, zaburzeniami emocjonalnymi, parcjalnymi i opóźnieniami rozwojowymi, jak również z rodzin prawidłowo funkcjonujących w lokalnym środowisku. Pobyt dzieci w Świetlicy jest nieodpłatny i odbywa się za zgodą ich bezpośrednich opiekunów.

Z uwagi na specyfikę placówki prowadzone są podstawowe formy działalności tj.: opiekuńczo-socjalnej, edukacyjno-rozwojowej i profilaktyczno-wychowawczej oraz z uwagi na jej specjalistyczny charakter działania profilaktyczno-terapeutyczne, realizowane niejednokrotnie w ramach własnych autorskich programów opracowanych przez wychowawców i opiekunów wyposażonych w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. W większości rodzin objętych wsparciem Świetlicy „Tęcza” i jej Filii występuje kumulacja problemów, o których posiadanie wiedzy przez pracowników placówek jest istotna aby prawidłowo zdiagnozować sytuację, w jakiej znajduje się wychowanek. Do tego celu służą dokumentacja: karty indywidualne dzieci, karty informacyjne o dziecku, dokumentacja specjalistyczna oraz wywiady szkolne i rodzinne, wypełniane przez wychowawców i psychologa na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego z rodzicem, wychowawcą klasy, pracownikiem socjalnym, kuratorem. Na jej podstawie ustalany jest plan pracy z dzieckiem oraz zasady współpracy jego z rodzicem/opiekunem.

W roku sprawozdawczym z zajęć świetlicowych w obu placówkach Świetlicy „Tęcza” skorzystało **łącznie – 172 dzieci ze 141 rodzin**, z czego w placówce przy Al. Jana Pawła II - 91 dzieci a w Filii świetlicy – 81 dzieci. Charakterystykę rodzin dzieci uczęszczających do obu placówek przedstawia tabela Nr 13 (str. 37).

W trakcie roku 2022 do obu placówek regularnie uczęszczali wolontariusze ze szkół średnich i stalowowolskich uczelni zrzeszeni w Klubie Wolontariusza. Pomagali oni dzieciom w nauce, odrabianiu prac domowych i bawili się z nimi. W przeważającej większości są to byli wychowankowie Świetlicy „Tęcza”.

4.5. Wypoczynek letni.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, od wielu lat współpracuje z Kuratorium Oświatowym w Rzeszowie w kwestii organizowania wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2022 roku z wyjazdu na wypoczynek letni w Pogorzelic nad morzem skorzystało 15 dzieci.

Oferę zapewnienia wypoczynku letniego oferowała również Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dniennego „Tęcza” i jej Filia, organizując „Tęczowe wakacje” dla uczestników na terenie swoich placówek. Podczas organizowanych półkolonii, dzieci mogły skorzystać z wyjść do kina, na basen. Organizowane były turnieje sportowe, konkursy (m.in. Mam Talent, Jaka to melodia, Milionerzy, Masterchef, Familiada, Awantura o kasę, Kocham Cię Polsko), dni tematyczne m.in. Dzień Amerykański, Dzień Indiański, wyjścia na lody, do Parku Linowego, do Parku Wodnego, na Błonia, na osiedlowy plac zabaw, plenery malarskie, zabawy podwórkowe, zajęcia z rękodzieła, zajęcia plastyczne.

Świetlica „Tęcza” i jej Filia zorganizowała dla wychowanków z obu Świetlic integracyjne wyjazdy do Madejówki i Osady Kochany. Ponadto 54 wychowanków z obu placówek wzięło udział w zorganizowanych wakacjach - kolonii w Gdyni. W ramach tego wyjazdu dzieci zwiedziły Gdańsk, Gdynię, Sopot, Toruń, miały okazję zwiedzić obserwatorium astronomiczne, Dom Mikołaja Kopernika, odwiedziły baseny termalne w Sopocie i ZOO w Gdańsku, płynęły statkiem na Westerplatte i odwiedziły Oceanarium w Gdyni. Wykonywały eksperymenty w Centrum Hewelianum i zobaczyły wschód słońca na plaży.

Ponadto zorganizowano wyjścia do kina na filmy w 3D dla świetlicy „Tęcza” i Filii, turniej i konkursy, wyjścia na lodowisko w trakcie ferii oraz warsztaty kulinarne.

Wakacyjne działania na rzecz dzieci prowadzone były również w ramach działalności pracowników socjalnych ds. organizowania społeczności lokalnej.¹

¹ Szczegółowy opis znajduje się w rozdział VIII Inne działania podejmowane przez MOPS - podrozdział 8.1.1 i 8.1.2

TABELA NR 13 CHARAKTERYSTYKA RODZIN DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO ŚWIETLICY TĘCZA I JEJ FILII W 2022 R.

WIEK	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	PŁEĆ		TYP RODZINY				CZASOKRES PRZEBYWANIA W ŚWIETLICY				PROBLEM ALKOHOŁOWY ZDIAGNOZOWANY U:			BEZROBOCIE W RODZINIE U:			NIEPEŁNO SPRAWNOŚĆ		PRZEMOC		SAMOTNE MACIERZYŃSTWO	
			Ch	Dz	Pelna	Niepełna	o liczbie dzieci do 3	o liczbie dzieci pow.3	do 1 roku	do 2 lat	do 3 lat	pow3 lat	ojca	matki	obydwójga rodziców	1 os.	2 os.	pow 2 os.	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin
6-8 lat	39	32	16	23	16	16	25	7	23	11	1	-	3	6	-	14	-	-	5	4	5	3	15	11
9-13 lat	107	82	61	46	53	28	74	7	31	27	33	21	1	1	-	18	-	-	16	8	9	7	31	26
14-17 lat	26	26	8	18	30	12	39	3	7	2	5	12	1	3	-	8	-	-	6	7	-	-	12	11
ogółem	172	140	85	87	99	56	138	17	60	40	39	33	5	10	-	40	-	-	27	20	14	10	58	48

V. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

Aktywizacja zawodowa oraz wsparcie dla osób bezrobotnych regulowane są w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz realizowane przez wyspecjalizowane służby zatrudnienia, natomiast pomoc społeczna pełni rolę uzupełniającą. Utrata pracy była i jest bardzo dotkliwa, gdyż ubożenie bezrobotnych dokonuje się gwałtownie. Brak pracy przyczynia się do wielu negatywnych zjawisk. Osoby bezrobotne tracące prawo do zasiłku i osoby, które po zarejestrowaniu jako osoby bezrobotne nie nabyły prawa do tego świadczenia, często stają się klientami systemu pomocy społecznej. Zauważalnym problemem jest ich długotrwałe oddalenie od rynku pracy spowodowane niekorzystnymi czynnikami takimi jak: długi czas pozostawania bez pracy, brak lub krótkotrwałe doświadczenie zawodowe, niski poziom kwalifikacji i umiejętności zawodowych jak również niska gotowość do podjęcia działań na rzecz zmiany swojej sytuacji życiowej i zawodowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli podejmuje działania mające na celu wspieranie osób pozostających bez pracy. Oprócz świadczeń w formie pieniężnej w 2022 roku prowadzona była specjalistyczna praca socjalna przez specjalistę pracy socjalnej w Klubie Integracji Społecznej.

5.1. Klub Integracji Społecznej.

Klub Integracji Społecznej (KIS) umocowany jest w strukturze organizacyjnej MOPS jako sekcja Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej. Głównym celem Klubu jest reintegracja społeczna i zawodowa osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu ze względu na swoją sytuację życiową uniemożliwiającą lub ograniczającą uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Uczestnicy KIS to głównie osoby bezrobotne lub niepracujące nie zarejestrowane w urzędzie pracy z różnymi problemami m.in. uzależnieniem, przemocą domową, z problemem bezdomności oraz po opuszczeniu zakładu karnego.

Podstawowym warunkiem uczestnictwa w Klubie Integracji Społecznej jest realizacja kontraktu socjalnego.

W ramach działań Klubu prowadzone są różne bloki mające na celu reintegrację społeczną i zawodową:

- ✚ Edukacja i Psychoedukacja;
- ✚ Poradnictwo;
- ✚ Samokształcenie i Samopomoc;
- ✚ Spędzanie czasu wolnego

realizowane między innymi we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli i Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Rzeszowie – Filia w Tarnobrzegu.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników KIS w szczególności polegała na:

- ✚ diagnozowaniu sytuacji osobistej, rodzinnej, zdrowotnej oraz zawodowej osób i rodzin, w których dominuje problem bezrobocia z wykorzystaniem standardów metodycznego postępowania w pracy socjalnej tj. kwestionariusza informacyjnego dotyczącego osoby bezrobotnej, wywiadu z osobą pozostającą bez pracy, ankiety aktywności na rynku pracy, ankiety umiejętności poszukiwania pracy;
- ✚ realizacji kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi oraz pozostającymi bez zatrudnienia;
- ✚ motywowaniu do podnoszenia kwalifikacji, dalszej nauki lub przekwalifikowania zawodowego – pomocy w uzyskaniu dostępu do różnego rodzaju szkoleń (w tym celu pracownicy MOPS kierowali osoby bezrobotne do programów unijnych realizowanych przez Powiatowy Urząd

Pracy (PUP) i podmioty zewnętrzne – rozpowszechniali informację na temat aktualnych projektów i programów specjalnych);

- + pomocy w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, zasobów i ograniczeń własnych i rynku pracy oraz możliwości uczestnictwa w grupowych zajęciach aktywizujących w ramach programu oferowanego przez Klub Integracji Społecznej;
- + przygotowaniu osób bezrobotnych do aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym i w życiu społeczności lokalnej poprzez kształtowanie w nich odpowiednich postaw;
- + udostępnianiu aktualnych propozycji pracy, staży i praktyk zawodowych oferowanych przez PUP w Stalowej Woli, pomocy w docieraniu do potencjalnych pracodawców i odpowiedniego weryfikowania ofert;
- + ustalaniu możliwości i szans zatrudnienia na istniejącym rynku pracy i wsparciu bezrobotnego oraz jego rodziny w sytuacji pozostawania bez pracy;
- + współpracy z instytucjami działającymi na rzecz pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia min. PUP, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i innymi w zależności od współwystępujących problemów;
- + inicjowaniu działań aktywizacyjnych na rzecz osób bezrobotnych (wspólnych klientów) w partnerstwie MOPS / PUP ;
- + zapewnieniu dostępu do poradnictwa specjalistycznego, prawnego oraz psychologicznego;
- + zapewnieniu odpowiednich form pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom i osobom wymagających tej pomocy.

Podjęmowane działania w kierunku rozwiązywania współistniejących problemów w rodzinach osób bezrobotnych, które dotyczą między innymi::

- + trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w wyniku występujących u członków rodziny uzależnień, głównie od alkoholu;
- + problemów opiekuńczo – wychowawczych;
- + niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby;
- + niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i racjonalnego gospodarowania posiadanym budżetem, itp.

w oparciu o współpracę z III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego, Policją, placówkami oświatowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Poradnią Leczenia Uzależnień, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi.

W 2022 roku w Klubie Integracji Społecznej uczestniczyło łącznie **40 osób** (w tym 19 kobiet i 21 mężczyzn), w ramach czterech edycji:

- + pierwsza edycja Klubu odbyła się od stycznia do marca 2022 r. (9 osób);
- + kolejna a pierwsza edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2022 (PAI) odbyła się w okresie od 1 maja do 30 czerwca 2022 roku (6 osób)
- + druga edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2022 (PAI) odbyła się w okresie od 1 sierpnia do 30 września 2022 roku (6 osób)
- + trzecia edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2022 (PAI) odbyła się w okresie od 17 października do 16 grudnia 2022 roku (6 osób)
- + ostatnia edycja Klubu w miesiącach grudzień 2022 r. – marzec 2023 r. (13 osób).

Pracownik socjalny KIS w 2022 roku zawarł w ramach KIS **40 kontraktów socjalnych**.

Edycje Klubu Integracji Społecznej realizowane w 2022 roku skierowane były do mieszkańców Gminy Stalowa Wola pozostających bez pracy, w tym w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Zajęcia w ramach Klubu odbywały się średnio dwa razy w tygodniu w sali spotkań w budynku MOPS. Uczestnicy zrealizowali program KIS z zakresu psychoedukacji, edukacji i spędzania czasu wolnego w wymiarze 59 godzin. Natomiast w Programie Aktywizacja i Integracja liczba godzin szkoleniowych wynosiła od 88 do 90, w zależności od edycji. Spotkania indywidualne (poradnictwo, doradztwo zawodowe) prowadzone były zgodnie z potrzebami uczestników.

Metody pracy w Klubie Integracji Społecznej to: praca w grupach, podgrupach, indywidualna, dyskusje, mini wykłady, projekcje filmów, wypełnianie kwestionariuszy i ankiet, analizowanie, refleksje, „burza mózgów”, odgrywanie scenek i ćwiczenia.

Edycje Klubu w ramach **Programu Aktywizacja i Integracja** w 2022 roku była realizowana już po raz ósmy na terenie Gminy Stalowa Wola. Program PAI obejmuje działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych, realizowane przez powiatowe urzędy pracy (PUP) we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej na podstawie Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, po zaopiniowaniu przez Powiatową Radę Rynku Pracy.

Celem Programu Aktywizacja i Integracja było przełamanie barier utrudniających wejście lub powrót na rynek pracy oraz prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zawodowym i społecznym osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Kryteriami doboru uczestników PAI było również: długotrwałe bezrobocie, bezrobotny bez kwalifikacji lub posiadający niskie kwalifikacje zawodowe, bezrobotny powyżej 50 roku życia.

Na potrzeby realizacji Programu zawarto w dniu 14 kwietnia 2022 roku pomiędzy MOPS a PUP w Stalowej Woli Porozumienie nr 1/2022 w sprawie realizacji działań w zakresie integracji społecznej. Każda z edycji PAI w 2022 roku trwała 2 miesiące i obejmowała dwa bloki: aktywizację zawodową oraz integrację społeczną:

- a) blok aktywizacja zawodowa obejmowała odbycie w ciągu tygodnia 10 godzin prac społecznie użytecznych,
- b) blok integracja społeczna – obejmowała poradnictwo grupowe i indywidualne (warsztaty, indywidualne konsultacje i praca socjalna) co najmniej 10 godzin w ciągu tygodnia.

W ramach reintegracji zawodowej w KIS w PAI w 2022 roku uczestnicy realizowali prace społecznie użyteczne w:

- ✚ Dziennym Domu Senior + przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (1 osoby – kobieta),
- ✚ Domu Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (4 osoby – kobiety) i pracownik gospodarczy (6 osób – mężczyźni);
- ✚ Warsztacie Terapii Zajęciowej przy MOPS w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (1 osoba – kobieta);
- ✚ Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy TĘCZA przy MOPS w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (3 osoby – kobiety) i pracownik gospodarczy (3 osoby – mężczyźni).

W ramach Programu na jedną osobę przypadało w pierwszej edycji łącznie 84 godziny prac społecznie użytecznych., w drugiej 88 godzin a w trzeciej 86 godzin. Za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych każdej osobie przysługiwało w rozliczeniu miesięcznym świadczenie w wys. 9,00 zł za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych do 31 maja 2022 roku oraz w wysokości 9,50 zł od 1 czerwca 2022 roku na podstawie wprowadzenia nowych stawek, kwot i wskaźników przez Departament Funduszy MRPiPS w dniu 1 czerwca 2022 roku. Ponadto każdy uczestnik PAI miał wypłacony po zakończeniu realizacji prac społecznie użytecznych w Programie, czyli

po zakończeniu 2 miesięcy udziału w PAI, ekwiwalent za pranie i zużycie własnej odzieży i obuwia zgodnie z Regulaminem przyjętym w MOPS.

Po dwumiesięcznym okresie realizacji Programu Aktywizacja i Integracja Powiatowy Urząd Pracy mógł:

- ✚ podjąć decyzję o ponownym skierowaniu osoby bezrobotnej do udziału w Programie, jednak nie dłużej niż łącznie na okres do 6 miesięcy;
- ✚ skierować osobę bezrobotną, w porozumieniu z ośrodkiem pomocy społecznej, do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu socjalnym lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej, zakładanej przez osoby prawne, o której mowa w przepisach o spółdzielniach socjalnych.

Oprócz warsztatów i szkoleń w Klubie Integracji Społecznej w 2022 roku odbyły się także spotkania konsultacyjne z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli na temat bezpieczeństwa oraz konsekwencji związanych z nadużywaniem alkoholu czy przemocą domową. Poruszano również kwestie dotyczące mowy nienawiści i zachowań agresywnych oraz nadużyć wobec osób starszych i słabszych. Uczestnicy KIS mieli również możliwość udziału w spotkaniu edukacyjnym z Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczącym problemu przemocy w rodzinie.

Łącznie program KIS we wszystkich edycjach 2022 roku objął 40 osób, z których 13 osób kontynuuje udział do 31 marca 2023 roku.

Plany zawodowe uczestników KIS niejednokrotnie ulegały zmianie z uwagi na trwającą w ubiegłym roku epidemię koronawirusa i problemy z funkcjonowaniem lokalnych przedsiębiorstw, w tym szczególnie sklepów, restauracji, ograniczeniami związanymi z dostępem bezpośrednim do pracodawców oraz pracowników PUP w Stalowej Woli, a także obawę o zdrowie i życie swoje i najbliższych. Pomimo tego jednak trzem osobom (mężczyznom) udało się znaleźć zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w charakterze pracownika ochrony, piekarza oraz hakowego. Kolejna osoba (mężczyzna) podjęła prace dorywcze w budownictwie. Dochody z tego tytułu pozwoliły jej na samodzielne utrzymanie, bez konieczności ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej. Pozostałe osoby są objęte wsparciem tutejszego Ośrodka i kontynuują działania w kierunku aktywnego poszukiwania pracy.

Należy podkreślić, że głównym celem KIS nie jest podjęcie zatrudnienia przez jego uczestników. Jest to wartość dodana wynikająca z uczestnictwa w KIS oraz działań ukierunkowanych na przygotowanie osób pozostających poza rynkiem pracy do zmiany swojej postawy i aktywności w poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ze strony PUP i MOPS.

Poniższe tabele przedstawiają analizę występujących dysfunkcji w rodzinach uczestników KIS oraz aktywność zawodową uczestników w trakcie i po zakończeniu programu KIS.

TABELA NR 14 PROBLEMY WYSTĘPUJĄCE W RODZINACH UCZESTNIKÓW KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

PRZESŁANKI KORZYSTANIA Z POMOCY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	RAZEM
Bezrobocie	12	15	28
Ubóstwo	18	15	33
Uzależnienie i współuzależnienie	8	5	13

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	1	1	2
Niepelnosprawność	7	7	14
Przewlekła choroba	9	13	22
Przemoc	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po puszczeniu zakładu karnego	0	1	1
Bezdomność	1	1	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0
Rodzina niepełna	1	6	7

TABELA NR 15 **AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA UCZESTNIKÓW KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ**

PODZIAŁ OSÓB, ZE WZGLĘDU NA RODZAJ AKTYWNOŚCI	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Liczba osób, które podjęły aktywność zawodową w czasie trwania programu Klubu Integracji Społecznej	0	0
Liczba osób, które, podjęły aktywność zawodową po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej	4	0
Liczba osób, które po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej zostały skierowane do prac społecznie użytecznych w 2022 roku	0	2
Liczba osób, które po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej zostały skierowane do prac społecznie użytecznych w PAI w 2022 roku	0	0
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na problemy zdrowotne, które nie pozwoliły na podjęcie jakiegokolwiek pracy	0	1
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na wielodzietność i samotne rodzicielstwo	0	0

Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na fakt, że podejmują prace dorywcze (nie szukają legalnego źródła dochodu)	0	0
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na niechęć do podjęcia jakiegokolwiek pracy	1	0
Liczba osób, które kontynuują działania w ramach KIS w 2023 roku	6	7

5.2 Prace społecznie-użyteczne.

Klub Integracji Społecznej po raz kolejny realizował prace społecznie użyteczne wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, organizowane przez Gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Na wniosek Gminy Starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku, korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej, do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, w której zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w ciągu tygodnia. Do wykonywania prac społecznie użytecznych mogą być kierowane również osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada 2022 roku realizowane były po raz ósmy prace społecznie użyteczne dla **18 osób** zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli jako bezrobotne bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w tut. MOPS, w tym 11 kobiet.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywało się na podstawie Porozumienia nr 2/2022 z dnia 3 marca 2022 roku zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola na rzecz, której prace społecznie użyteczne są wykonywane.

Na zasadach określonych w art. 73 ust. 3 ustawy z 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnemu przysługiwało świadczenie w wysokości 9,00 zł za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych w okresie od 1 kwietnia do 31 maja 2022 roku oraz 9,50 zł za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych od 1 czerwca do 30 listopada 2022 roku na podstawie wprowadzenia nowych stawek, kwot i wskaźników przez Departament Funduszy MRPiPS w dniu 1 czerwca 2022 roku. Zgodnie z art. 72 ust. 6 w/w Ustawy świadczenie z tytułu prac corocznie ulega waloryzacji. Świadczenie natomiast nie przysługiwało za okres niewykonywania pracy, w tym za okres udokumentowanej niezdolności do pracy. Starosta refundował Gminie ze środków Funduszu Pracy 60% kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, natomiast 40% pokrywała Gmina.

Organizacja prac społecznie użytecznych w MOPS w Stalowej Woli odbywała się zgodnie z Zarządzeniem Nr 51/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli z dnia 28 sierpnia 2018 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu realizacji prac społecznie użytecznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Do prac społecznie użytecznych od 1 kwietnia 2022 roku na wniosek Gminy Stalowa Wola zostało skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli 15 osób. Skierowania otrzymało 9 kobiet i 6 mężczyzn z terenu Stalowej Woli zarejestrowanych w PUP i jednocześnie objętych pomocą ze strony MOPS.

Osobą wyznaczoną przez Dyrektora MOPS do organizacji i rozliczania prac społecznie użytecznych był starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator. Na podstawie przygotowanych przez niego miesięcznych zbiorczych ewidencji i list obecności dokonywana była wypłata świadczeń dla poszczególnych uczestników prac społecznie użytecznych.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli prace społecznie użyteczne były realizowane w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada 2022 roku w: Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „TĘCZA” przy MOPS, Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „TĘCZA”, Dziale Administracyjno – Gospodarczym MOPS, Kuchni przy MOPS, Warsztacie Terapii Zajęciowej przy MOPS, Rozwadowskim Klubie Seniora w Stalowej Woli, Dziennym Domu Senior + w Stalowej Woli.

Prace społecznie użyteczne realizowane były w dni robocze tygodnia tj. od poniedziałku do piątku w godzinach pracy MOPS. W ciągu tygodnia pracy osoba skierowana do prac społecznie użytecznych realizowała 10 godzin prac.

Łącznie w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada 2022 roku na 1 osobę przypadło 336 godzin prac społecznie użytecznych.

W trakcie wykonywania prac społecznie użytecznych 2 osoby (1 kobieta i 1 mężczyzna) przerwały uczestnictwo w pracach z uwagi na niezgłoszenie się do miejsca ich realizacji i nieusprawiedliwienie obecności w wyznaczonym terminie, głównie z powodu nasilenia problemu alkoholowego. Natomiast jedna z pań realizująca prace społecznie użyteczne jako pomoc w kuchni w październiku 2022 roku zakończyła swój udział w pracach z powodu podjęcia zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i utraty statusu osoby bezrobotnej. Na ich miejsce zostały zakwalifikowane kolejne chętne osoby spełniające kryteria zakwalifikowania do udziału w pracach.

Z uwagi na powyższe okoliczności faktycznie w pracach społecznie użytecznych w 2022 roku wzięło udział ogółem 18 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Po zakończeniu uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych 1 osoba (kobieta) podjęła zatrudnienie na podstawie umowy o pracę jako sprzątaczką w jednej z firm na terenie Stalowej Woli.

Dodatkową wartością udziału w pracach społecznie użytecznych było ogromne zaangażowanie większości osób w wykonywane prace. Uczestnicy okazali się pracownikami odpowiedzialnymi, sumiennymi, potrafiącymi dostosować się do zasad i regulaminów organizacyjnych. Ponadto osoby bezrobotne wykonując prace społecznie użyteczne wykazały się również dyspozycyjnością i odpowiedzialnością za powierzone obowiązki na stanowiskach, które wykonywały.

Ponadto 15 osób zgłosiło chęć ponownego uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych w 2023 roku dostrzegając w nich szansę na zdobycie doświadczenia zawodowego, które będzie im przydatne przy poszukiwaniu zatrudnienia.

Analiza powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez uczestników prac społecznie użytecznych przedstawia tabela nr 16.

TABELA NR 16 POWODY KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ UCZESTNIKÓW PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH

PRZESŁANKI KORZYSTANIA Z POMOCY MOPS	LICZBA OSÓB		
	KOBIETY	MĘŻCZYJNI	ŁĄCZNIE
Bezrobocie	11	7	18
Bezdomność	0	1	1
Ubóstwo	9	7	16
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	1	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	1	1
Przemoc	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	9	5	14
Niepełnosprawność	2	0	2
Alkoholizm i narkomania	1	2	3

Prace społecznie użyteczne dofinansowywane są do **60%** ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Stalowa Wola a Starostą Stalowowskim. Koszt 1 godziny pracy wynosi obecnie 9,50 zł. Refundacja przyznanego dofinansowania odbywa się bezpośrednio na rachunek bankowy Gminy.

Koszt realizacji prac społecznie użytecznych wyniósł w 2022 roku – **79 990 ,78 zł**.

5.3. „Pomoc w domu” w ramach prac społecznie użytecznych

W 2022 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, piąty rok z rzędu realizowane były również prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu” na rzecz rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych jako nieodpłatne wsparcie realizacji codziennych obowiązków domowych.

Z tej formy pomocy **skorzystały 4 rodziny**, w których rodzice i opiekunowie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji lub osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, mogli skorzystać, w ramach prac społecznie użytecznych, z pomocy osoby bezrobotnej zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli. Pomoc świadczona była na podstawie porozumienia z rodziną i bez względu na jej dochód.

Prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu”, świadczone są przez osobę bezrobotną bezpośrednio w miejscu zamieszkania rodziny korzystającej z tej formy pomocy, związane m.in. z prowadzeniem domu, pomocą w dotarciu do przychodni specjalistycznej, pomocą w załatwieniu niezbędnych spraw urzędowych, realizacją recept itp. Jedynym warunkiem skorzystania z tej formy pomocy jest złożenie w MOPS wniosku przez rodzica/ opiekuna w sprawie skierowania osoby bezrobotnej bez prawa do

zasiłku jednocześnie korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej do realizacji prac społecznie użytecznych "Pomoc w domu".

Wykonywanie prac społecznie użytecznych „Pomoc w domu” w 2022 roku odbywało się na podstawie Porozumienia nr 3/2020 z dnia 29 maja 2020 roku, zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola i kolejnymi Aneksami do tego Porozumienia.

Każde porozumienie zawierało informacje na temat zasad organizacji prac społecznie użytecznych, miejsca ich wykonywania, zakresu codziennych obowiązków domowych wykonywanych przez osobę skierowaną do ich realizacji, okres realizacji, liczbę godzin, wysokość świadczenia za godzinę realizacji prac. Starosta refundował Gminie ze środków Funduszu Pracy 100% kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, natomiast Gmina Stalowa Wola nie pokrywała żadnych kosztów związanych z wypłatą tego świadczenia.

Prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu” realizowane były w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku. Do prac społecznie użytecznych skierowano 4 osoby (kobiety). Na 1 osobę przypadło łącznie 504 godzin prac społecznie użytecznych.

VI. PRACA Z OSOBAMI ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Głównym celem w pomocy społecznej jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz przygotowanie osób zagrożonych tym zjawiskiem do uczestnictwa w życiu społecznym poprzez prowadzenie wszechstronnych działań na rzecz reintegracji społecznej.

6.1. Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnienia.

Jednym z zadań realizowanych przez pomoc społeczną jest udzielanie wsparcia i pomocy dla osób i rodzin, u których rozeznano problem alkoholowy. Pracownicy socjalni MOPS w 2022 roku świadczyli wsparcie w formie świadczeń pomocy społecznej w stosunku do **181 rodzin** (215 osób w rodzinach) ze zdiagnozowanym wcześniej problemem alkoholowym oraz **4 osób** z problemem uzależnienia od narkotyków.

Oferta MOPS jest uzupełnieniem istniejących w gminie placówek powołanych do niesienia pomocy osobom z problemem uzależnienia i nakierowana jest na motywowanie do sięgania po fachową pomoc tych, którzy wymagają leczenia i wspieraniu tych, którzy to leczenie już odbyli po to by wydłużyć czas ich trwania w abstynencji.

Pracownicy socjalni swoje działania przede wszystkim koncentrowali na motywowaniu do leczenia, utrzymywanie abstynencji. Zadania, podejmowane w toku pracy socjalnej to wstępna orientacja o rozmiarach problemu oraz o zaburzeniach i szkodach towarzyszących, rozmowy motywacyjne, wspieranie, wzmacnianie pozytywnych zmian, kierowanie do terapii profesjonalnej, interwencja w sytuacjach kryzysowych.

Praca socjalna skoncentrowana była również na działaniach adresowanych do alkoholowych sprawców przemocy w rodzinie przez Zespół ds./ pomocy rodzinie. W stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej pracownicy socjalni:

- informowali o konsekwencjach karnych stosowania przemocy domowej ,
- motywowali do zmiany zachowania wobec członków rodziny, do udziału w zajęciach korekcyjno- edukacyjnych „ Dialog”, do podjęcia terapii w związku z uzależnieniem oraz do skorzystania z pomocy psychologicznej,
- przestrzegali przed stosowaniem zachowań agresywnych wobec członków rodzin, współpracowali z przedstawicielami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Stalowej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli, Poradnię Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Stalowej Woli, Kuratorskiej Służby Sądowej oraz pedagogami szkół.

W ramach pracy socjalnej prowadzona była ścisła współpraca pracowników z opiekunem Klubu Trzeźwego Życia.

6.2. Klub Trzeźwego Życia.

Klub Trzeźwego Życia jest miejscem, gdzie spotykają się osoby z szeroko rozumianymi problemami zażywania środków psychoaktywnych ale również osoby z zaburzeniami popędów i nawyków np. hazard czy sieciorholizm. Klub pełni placówkę rehabilitacyjno-wspierającą-uczestnicy uczą się w alternatywny i trzeźwych sposobów spędzania czasu wolnego ,radzenia sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia, pozbywają się destrukcyjnych schematów funkcjonowania społecznego.

Klub funkcjonuje w budynku MOPS w przystosowanych do tego celu czterech pomieszczeniach piwnicznych: w dwóch prowadzone są zajęcia, w trzecim znajduje się punkt konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi , w czwartym znajduje się sala do rekreacji.

Osoby chętnie korzystały z kontaktu telefonicznego w formie teleporad jak i kontaktu przez portale społecznościowe tj Facebook i Messenger.-co jest nową formą komunikowania się osób potrzebujących pomocy z terapeutą, która pozostała jako kontynuacja z czasów epidemii COVID -19, gdy KTŻ funkcjonował w obostrzeniach sanitarnych.

Uczestnikami Klubu nadal mogą być osoby zarówno korzystające z różnych świadczeń pomocy społecznej, jak i osoby, które nie są klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Uczestnictwo w Klubie jest bezpłatne. W ramach pracy socjalnej istnieje ścisła współpraca pracowników socjalnych MOPS z terapeutą -Starszy Instruktor Terapii Uzależnień – zatrudniony w Klubie wymiarze 1 etatu.

Celem działalności KTŻ w 2022 r było przede wszystkim:

- ✚ pomoc w utrzymywaniu abstynencji przez osoby uzależnione od alkoholu i innych środków psychoaktywnych wraz ze współistniejącymi uzależnieniami od nikotyny lub uzależnieniami behawioralnymi,
- ✚ pomoc osobom deklarującym abstynencje, będących w grupie ryzyka uzależnieniem,
- ✚ pomoc i wsparcie dla uczestników z ugruntowaną abstynencją w rozwoju osobistym oraz nabieraniu przez te osoby kompetencji psychospołecznych, pomoc w odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych,
- ✚ pomoc i wsparcie samopomocowe (nieinstytucjonalne)- Mitingi grupy AA „PROMYK”,
- ✚ wsparcie w sytuacjach kryzysowych, w nawrotach zagrażających utrzymaniem abstynencji przez prowadzenie przez terapeutkę rozmów wspierających, motywacyjnych itd.,
- ✚ prowadzenie w Punkcie konsultacyjnym rozmów informacyjnych dla osób szukających pomocy w kwestii uzależnień dla siebie oraz swoich bliskich. Rozmów z wizytą w Punkcie Konsultacyjnym ale również telefonicznych porad jak i kontaktów przez sieć internet,
- ✚ prowadzenie zajęć profilaktycznych dotyczących uzależnień różnych grup społecznych tj. osób starszych, bezrobotnych, niepełnosprawnych.

Łącznie z oferty Klubu w 2022 r. roku **skorzystało 109 osób**. Instruktor terapii uzależnień udzielił 204 porad, w tym telefoniczne dla 66 osób. Z oferty KTŻ skorzystały również 2 osoby bezdomne, przebywające w Schronisku im. Św. Brata Alberta w Stalowej Woli.

Na skutek działań jakie są prowadzone w KTŻ (nabywanie kompetencji psychospołecznych) oraz poprzez współpracę z pracownikami socjalnymi 1 osoba rozpoczęła pracę, rezygnując ze schematu

bezradności, 1 osoba skorzystała z pracy w ramach prac użytecznie-społecznych organizowanych przez Klub Integracji Społecznej.

TABELA Nr 17 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OFERTY KLUBU TRZEŹWEGO ŻYCIA w 2022 r.

OFERTA KLUBU	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Zajęcia klubowe	99	78	14
Zajęcia grupowe	76	64	12
Mitingi	21	19	2
Kontakt indywidualny	66	52	14

6.3. Bezdomność

W 2022 roku działaniami MOPS objętych było **82 osoby będących w kryzysie bezdomności**. Działania skierowane do osób bezdomnych obejmowały w swym zakresie: pracę socjalną, zapewnienie noclegu, ciepłego posiłku i niezbędnej odzieży stosownej do pory roku oraz udzielenie pomocy materialnej. Praca socjalna polegała w szczególności na pomocy w odtworzeniu dokumentów, w otrzymaniu ubezpieczenia zdrowotnego, dostępu do pomocy medycznej, psychologicznej i prawnej, pomocy w formie korzystania z mitingów w Klubie Trzeźwego Życia przy MOPS, podejmowaniu mediacji z rodzinami osób bezdomnych, itp. Zespół ds. bezdomności prowadził pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny z 35 osobami bezdomnymi. Działania podejmowane w ramach tych narzędzi pracy socjalnej miały na celu pomoc w nawiązaniu kontaktu z rodziną, prowadzenie zdrowego trybu życia i zachowania abstynencji, podnoszeniu kompetencji społecznych i zawodowych. Ze wsparcia finansowego skorzystało 34 osoby będących w kryzysie bezdomności, 37 osób przebywających poza Schroniskiem objętych było pomocą w formie gorącego posiłku w Stołówce „Wodex” w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Łącznie potrzebę zabezpieczenia schronienia osobie bezdomnej na podstawie skierowania do schroniska zrealizowano w 36 przypadkach².

W zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i schronienia osobom bezdomnym, pracownicy socjalni współpracowali z Komendą Powiatowej Policji w Stalowej Woli i Schroniskiem dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta w Stalowej Woli. Dzięki tym działaniom ujawnionych zostało 15 miejsc przebywania osób bezdomnych poza schroniskiem. W okresie niesprzyjających warunków pogodowych (jesiennie-zimowym), prowadzone były działania interwencyjne wspólnie z Policją na terenie dworców PKP, PKS, w węzłach ciepłowniczych, ogródkach działkowych, strychach, piwnicach. W dniu 18 listopada 2022 r. w siedzibie MOPS zorganizowane zostało spotkanie, w którym wzięli udział przedstawiciele lokalnych instytucji takich jak: Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Stalowej Woli, Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Stalowej Woli, Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy SPZOZ, Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, Dom Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oraz organizacji pozarządowych: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Stalowej Woli, Polski Czerwony Krzyż. Celem spotkania

² Zabezpieczenie potrzeby zapewnienia schronienia przedstawiono w Rozdziale III. 3.1.2. Niefinansowe formy wsparcia.

było podzielenie się doświadczeniami w pracy z osobami bezdomnymi, zaproponowanie nowych rozwiązań służących zminimalizowaniu negatywnych skutków bezdomności, skoordynowanie działań służb porządkowych i pomocowych podejmowanych w stosunku do osób bezdomnych. W trakcie spotkania wypracowane zostały procedury postępowania z osobami bezdomnymi w okresie zimowym 2022/2023.

W 2022 r. pracownicy MOPS prowadzili pilotażowy projekt w ramach Projektu grantowego: Inkubator Włączenia Społecznego, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2022. Mobilny Punkt Higieniczny był rozwiązaniem w zakresie działalności punktu doraźnego wsparcia, świadczącego usługi higieniczne na rzecz osób znajdujących się w kryzysie bezdomności. MPH to prototyp rozwiązania, który był testowany w okresie od lipca 2022 r. do grudnia 2022 r. Z MPH skorzystało 16 osób. Projekt pt. „Szlakiem ludzi bezdomnych otrzymał specjalną nagrodę od Ministra Rodziny i Polityki Społecznej za wybitne i nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej.

6.4. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Zadaniem pomocy społecznej jest także udzielanie wsparcia w zakresie ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego osób opuszczających zakłady karne.

W 2022 roku MOPS udzielał pomocy 25 osobom, które opuściły zakłady karne, w zależności od sytuacji dochodowej oraz zgłaszanych potrzeb, zarówno w formie pieniężnej poprzez przyznawanie zasiłków tj. zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki stałe, zasiłki na żywność w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, przyznawano również pomoc w formie gorącego posiłku, pomoc rzeczową (odzież) a także szeroko rozumiane poradnictwo w ramach pracy socjalnej. Głównym celem pracy socjalnej z osobami po odbyciu kary pozbawienia wolności było motywowanie do aktywności zmierzającej do reintegracji społecznej oraz prowadzenie działań zmierzających do aktywności zawodowej, między innymi poprzez rejestrację w Powiatowym Urzędzie Pracy i pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy, w uzyskaniu poradnictwa prawnego, psychologicznego.

VII . DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Organizacją profesjonalnej pomocy świadczonej przez MOPS skierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych zajmują się:

- Dział Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej
 - Zespół ds. pomocy osobom starszym
 - Zespół ds. domów pomocy społecznej
- Dział Usług
- Dzienny Dom Senior+
- Warsztat Terapii Zajęciowej.

7.1. Zespół ds. pomocy osobom starszym/ Zespół ds. domów pomocy społecznej.

Identyfikacją problemów i potrzeb osób starszych w ramach Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej zajmował się głównie Zespół ds. pomocy osobom starszym i Zespół ds. domów pomocy społecznej. Podejmowane przez pracowników socjalnych działania mają zmierzać do poprawy funkcjonowania osób starszych w ich środowisku społecznym, rozwinięcia i podtrzymania w miarę możliwości więzi rodzinnych a także ich aktywności i samodzielności życiowej oraz jak

najdłuższe utrzymanie osób wymagających wsparcia w ich środowisku zamieszkania. Szczególnie ważne jest tu bieżące monitorowanie deficytów i potrzeb ludzi starszych.

W okresie sprawozdawczym MOPS objął wsparciem **łącznie 582 osoby w wieku 60/65 lat i więcej (361 kobiet, 221 mężczyzn) i w tym 324 osoby z niepełnosprawnością 194 kobiety i 130 mężczyzn.**

W ramach podejmowanych działań pomocowych, obok świadczeń pieniężnych czy niepieniężnych w formie usług opiekuńczych, szczególne miejsce zajmuje praca socjalna, jako szeroko rozumiane rzecznictwo interesów tej grupy społecznej. Praca socjalna pracowników Zespołów sprowadzała się do wypracowywania właściwych i skutecznych form pomocy, kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych, głównie dotyczących wsparcia, pomocy w zwalczaniu skutków osamotnienia, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, oraz podejmowaniu działań, zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowaniu opieki nad starszymi członkami rodziny, wymagającymi takiej pomocy. W zakresie poprawy funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, pracownicy socjalni świadczyli szeroko rozumiane rzecznictwo ich interesów, pomoc w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe, organizacje pozarządowe. W ramach rozeznaczonych potrzeb:

- + 72 osoby uzyskało skierowanie do organizacji samorządowych /PKPS/,
- + 19 osób uzyskało porady prawne /zadłużenia komornicze z tytułu opłat mieszkaniowych, bankowych i w parabankach, przymusowe leczenie odwykowe, sprawy dotyczące ubezwłasnowolnienia/,
- + 20 osób uzyskało porady psychologiczne w ramach poradnictwa specjalistycznego /wyjście z kryzysu bezdomności, zagrożenie bezdomnością, kryzysy rodzinne, konflikty rodzinne, wsparcie emocjonalne w sytuacji pandemii, problemy zdrowotne i bezradność, brak wsparcia ze strony rodziny, poczucie osamotnienia/,
- + w 20 przypadkach została zorganizowana pomoc sąsiedzka,
- + w 2 przypadkach z uwagi na zawiałość problemów wymagających rozwiązań interdyscyplinarnych odbyły się spotkania multiprofesjonalne ze specjalistami MOPS oraz instytucji zewnętrznych – celem podejmowanej współpracy było zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań w ramach kompetencji poszczególnych podmiotów, służących poprawie funkcjonowania osoby lub budowanie sieci wsparcia w najbliższym otoczeniu,
- + 16 osób zostało skierowanych na pobyt w DPS.

Podejmowane były także działania interwencyjne w sytuacji osób samotnych, samotnie zamieszkałych, zaniedbanych i opuszczonych. Działania interwencyjne podejmowane były w 118 przypadkach a ich następstwem w większości spraw było objęcie tych osób wsparciem z zakresu pomocy prawnej, psychologicznej, pomocy finansowej, w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, sąsiedzkich usług opiekuńczych, opieki wytchnieniowej, asystenta osoby niepełnosprawnej, skierowanie do placówek wsparcia dziennego/ „Środowiskowy Dom Samopomocy”; „Senior +”, Rozwadowski Klub Seniora/, skierowanie do szpitala na leczenie odwykowe, psychiatryczne lub SOR, skierowanie do Zakładów Opieki Leczniczej, Zakładów Pielęgnacyjno-Opiekuńczych, Domów Pomocy Społecznej. Działania były również skupione na zaangażowaniu w pomoc rodziny osób wymagających pomocy oraz bardzo często dotyczące dezynsekcji, czy uprzątnięcia mieszkań. W 2022 r pracownicy Zespołu ds. pomocy osób starszych skierowali 34 osoby do udziału w uroczystym spotkaniu „Wigilia” i „Śniadanie Wielkanocne” oraz 220 wskazanych przez pracowników osób zostało obdarowanych pomocą rzeczową w ramach lokalnej akcji charytatywnej „Stalowowska Paczka Pomocy”.

7.2. System wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych.

Wsparcie społeczne jest potrzebne ludziom w każdym wieku. Jednak osoby starsze i niepełnosprawne potrzebują go szczególnie, a potrzeba ta nasila się w miarę pojawiania się niesamodzielności, będącej skutkiem przewlekłej choroby lub niepełnosprawności. Skorelowana z wiekiem stopniowa utrata samodzielności, częstsze występowanie niepełnosprawności oraz chorób przewlekłych powoduje, że osoba musi korzystać ze wsparcia rodziny, znajomych lub pomocy publicznej. Poszczególne osoby potrzebują wsparcia w różnych formach i w różnym zakresie, a te formy i zakres zmieniają się wraz ze zmianą sytuacji człowieka zależnego.

Organizacją, koordynacją i monitoringiem różnorodnych form wsparcia skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych zajmuje się Dział Usług.

7.2.1. Usługi opiekuńcze³

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są szansą utrzymania jak najdłużej osoby starszej, niepełnosprawnej w jej środowisku zamieszkania i zapewnienia jej odpowiedniej opieki.

Realizacja usług opiekuńczych odbywa się w miejscu zamieszkania osoby i w jej najbliższym otoczeniu. Usługi opiekuńcze przyznaje się po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania, na podstawie decyzji administracyjnej określającej ich zakres, wymiar godzin pracy opiekunki i wysokość odpłatności. Wymiar i zakres usług Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ustala indywidualnie, dla każdej osoby wymagającej pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (zapewnienie posiłku, zakupy, utrzymanie w czystości pomieszczeń, załatwienie spraw urzędowych), utrzymaniu higieny i pielęgnacji (toaleta, pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, podawanie leków, układanie w łóżku) oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Odpłatność za usługi opiekuńcze ustala ośrodek pomocy społecznej, w zależności od posiadanego dochodu. Minimalny poziom dochodu, od którego była obliczana wysokość odpłatności w 2022 r. odpowiada aktualnie obowiązującemu kryterium dochodowego: osoby samotnie gospodarujące, tj. 776,00 zł lub w przypadku osoby w rodzinie tj. 600,00 zł.

W 2022 r. usługi opiekuńcze realizowane były w stosunku do 244 osób u których wypracowano 69 537 godzin.

7.2.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze⁴

Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Rodzaje specjalistycznych usług i kwalifikacje osób świadczących specjalistyczne usługi określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób zaburzonych psychicznie.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli realizowane są następujące **rodzaje usług specjalistycznych**: asystent osoby niepełnosprawnej, rehabilitant, psycholog, specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach Programu „Opieka75+”, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

³ Usługi opiekuńcze szczegółowo opisano w podrozdziale 3.1.2. Świadczenia niepieniężne

⁴ Specjalistyczne Usługi opiekuńcze szczegółowo opisano w podrozdziale 3.1.2. Świadczenia niepieniężne

Asystent osoby niepełnosprawnej

Praca **asystenta** ma na celu kompensację ograniczeń spowodowanych niepełnosprawnością beneficjenta, stymulowanie do podejmowania aktywności życiowej oraz uspołecznianie osoby niepełnosprawnej. Usługi asystenckie są realizowane na zasadzie współdziałania osoby z niepełnosprawnością i asystenta.

Usługa asystencka obejmowała wspieranie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego: wsparcie w przemieszczaniu się, spędzaniu czasu wolnego, opiece higienicznej, zakupach.

Tą formą wsparcia w 2022 r. były objęte 3 osoby u których wypracowano łącznie 433 godzin.

Rehabilitant

Rehabilitacja fizyczna i usprawnienie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami z dnia 27 sierpnia 2022 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Usługa polegała na wykonywaniu ćwiczeń w warunkach domowych, które osoby wykonywały samodzielnie, a rehabilitant koordynował ćwiczenia, motywował, wspomagał w ich wykonywaniu.

W 2022 r. z usługi skorzystało 4 osoby, wypracowano łącznie 48 godzin.

Psycholog

Psycholog – pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu trudności, świadczona w miejscu zamieszkania.

W 2022 r. ta forma usługi nie była realizowana w Ośrodku z powodu braku zainteresowania ze strony klientów.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach Programu „Opieka 75+”

W ramach Programu „Opieka75+” specjalistyczne usługi opiekuńcze były realizowane dla 2 osób. Zrealizowanych zostało 428 godzin usług. Całkowity koszt realizacji usług w ramach Programu wyniósł 14 668,60 zł, a gmina otrzymała dotację na ten cel w kwocie 7 334,30 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla osób dorosłych wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego:

1. Chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiczne).
2. Upośledzonych umysłowo.
3. Osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

W wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi pozbawionych dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty. Zakres usług opiekuńczych obejmuje:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i społecznego funkcjonowania,
- motywowanie do leczenia i aktywności.

W 2022 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 9 osób z tego 1 dziecko z autyzmem. łącznie wypracowano 2 818 godzin.

7.2.3. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze

Usługi sąsiedzkie obejmują wspieranie i pomoc w podstawowych, codziennych czynnościach domowych i życiowych, w szczególności:

- + pomoc w dokonywaniu zakupów podstawowych artykułów,
- + pomoc w przygotowywaniu i podawaniu posiłków,
- + pomoc w wykonywaniu prac porządkowych w gospodarstwie domowym,
- + pomoc w praniu odzieży i bielizny,
- + pomoc w uiszczaniu opłat, w dotarciu do lekarzy, placówek i urzędów, w tym kontaktowanie się w sprawach urzędowych w imieniu osoby objętej usługą, towarzyszenie na spacerach,
- + informowanie rodziny lub właściwych służb o pogorszeniu stanu zdrowia lub sytuacjach kryzysowych,
- + odwiedziny w szpitalu,
- + sprawdzanie użytkownika bransoletki/opaski życia oraz udzielenie porad (m.in. wymiana baterii).

Usługi sąsiedzkie świadczone są w zależności od potrzeb osoby starszej, niesamodzielnej i/lub niepełnosprawnej. Miesięczny limit godzin usług wynosi 20 godzin.

Dostępność usług przez 7 dni w tygodniu. W nagłych przypadkach usługi mogą być świadczone w nocy (np. nagłe zachorowanie lub złe samopoczucie).

Z tej formy wsparcia w 2022 r. skorzystało 36 osób, łącznie wypracowano 5 380 godzin.

7.2.4. Program osłonowy „Teleopieka”

Program osłonowy Gminy Stalowa Wola pn. „Teleopieka”, wprowadzony Uchwałą Nr XLVII/577/2021 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 30 grudnia 2021 r. jest programem mającym na celu zapewnienie lepszej pomocy osobom starszym, samotnym, niesamodzielnym, niepełnosprawnym zamieszkującym na terenie gminy Stalowa Wola.

Program odpowiada na problemy zdefiniowane w Stalowowolskim Programie Wspierania Seniorów na lata 2021-2023 przyjętym Uchwałą Nr XXXVII/408/2021 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 15 lutego 2021 r. i wpisuje się w rozwijanie usług sprzyjających poprawie sytuacji życiowej i społecznej osób wymagających wsparcia w miejscu zamieszkania.

Ten rodzaj wsparcia był realizowany i testowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w ramach projektu „Anioł Stróż” od 1 sierpnia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. na podstawie uchwały Nr XIV/158/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 19 sierpnia 2019 r.

Program osłonowy Teleopieka to system świadczący pomoc w przypadkach pogorszenia się stanu zdrowia, zagrożenia zdrowia i życia. Umożliwia szybkie wezwanie pomocy w nagłych i niepokojących sytuacjach lub zasięgnięcia porady. Z systemu korzystają osoby starsze, samotne i niepełnosprawne. Teleopieka zapewnia podopiecznym poczucie bezpieczeństwa i komfortu, zwiększa poziom niezależności i poprawia samopoczucie. Całodobowa opieka zmniejsza także poziom stresu i uwalnia podopiecznych od poczucia, że są dla kogoś ciężarem. Dzięki alarmowej opasce umieszczonej na nadgarstku, wezwanie pomocy możliwe jest w każdej sytuacji, o każdej porze dnia i nocy.

Miejski Ośrodek pomocy Społecznej w Stalowej Woli w 2022 r. oferował taką formę pomocy w postaci 45 opasek z których skorzystało 35 osób w okresie od 1 lutego 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku.

7.2.5. Program „Opieka 75+” – edycja 2022

W okresie od stycznia do grudnia 2022 r., MOPS realizował rządowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+”- edycja 2022. Program zakładał wsparcie finansowe gmin w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, spełniających warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej. Głównym celem Programu jest poprawa jakości życia osób w wieku 75+ i więcej, poprzez poprawę dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie, adekwatnie do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia.

Program realizowany był w oparciu o kadrę opiekunek zatrudnionych w Dziale Usług. Łącznie z usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+” skorzystało 70 osób, w tym 25 osoby, które nie korzystały wcześniej z usług opiekuńczych i 5 osób, którym została zwiększona liczba godzin świadczonych usług. Łącznie wykonanych zostało 13 563 godzin usług. U siedmiu osób usługi te, świadczone były nieodpłatnie, co wynikało z założenia programu (Program rekomenduje nie pobieranie odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone dla osób w wieku 75 lat i więcej, których dochód nie przekracza 250% obowiązującego kryterium dochodowego łącznie koszt realizacji Programu wyniósł 413 092,70 zł a gmina Stalowa Wola otrzymała dotację w wys. 50 % kosztów realizacji usług dla tej grupy odbiorców, tj. kwotę 206 546,35 zł.

7.2.6. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowy „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2022, finansowany w całości z Funduszu Solidarnościowego Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Opieka nad osobami niepełnosprawnymi obciąża bezpośrednich opiekunów zarówno fizycznie, jak i psychicznie, dlatego często prowadzi u tych osób do syndromu wypalenia. Opiekując się swoimi niepełnosprawnymi bliskimi nie mają czasu na odpoczynek, przestają dbać o swoje zdrowie stając się „pacjentami drugiego rzutu”. W efekcie przewlekłego stresu opiekunowie często doświadczają depresji, zaburzeń lękowych, zaburzeń snu, a także różnego rodzaju objawów somatycznych, takich jak bóle napięciowe (głowy, serca, kręgosłupa), czy problemy gastryczne. Z uwagi na brak możliwości zapewnienia fachowej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny niemożliwe staje się korzystanie z zabiegów medycznych, turnusów rehabilitacyjnych, czy kilkudniowy wypoczynek.

Program „Opieka wytchnieniowa” realizowany był w okresie od kwietnia do grudnia 2022., w dwóch formach:

- ✚ usługa pobytu dziennego dla osoby zależnej, w miejscu wskazanym przez bezpośredniego opiekuna dla 1 dziecka i 14 osób dorosłych, łącznie wypracowano 3316 godzin.

W przypadku 15 osób usługa była realizowana przez podmiot zewnętrzny wyłoniony w ramach przeprowadzonego postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych.

Łącznie z usługi pobytu dziennego skorzystało 15 opiekunów osób niepełnosprawnych.

- ✚ usługa pobytu całodobowego dla osoby zależnej realizowana była przez 1 placówkę dla 6 osób, wskazaną przez uczestników (na podstawie zawartej umowy w ramach postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych), która otrzymała pozytywną opinię realizatora Programu.

Łącznie 6 osób skorzystało z 74 dni pobytu w placówce całodobowej

Kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana przez MOPS na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa” edycja 2022 wyniosła 155 708,75 zł w tym na zadanie- pobyt dzienny 127 013,75 zł i zadanie - pobyt całodobowy 28 695 zł.

7.2.7. Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022

Osoby niepełnosprawne z uwagi na posiadane dysfunkcje mają trudności w codziennym funkcjonowaniu, niejednokrotnie czują się dyskryminowane i wykluczone z życia społecznego. Ograniczenia wywołane niepełnosprawnością powodują brak możliwości podejmowania aktywności i realizowania prawa do aktywnego życia, korzystania w pełni z wydarzeń społecznych, kulturalnych, sportowych itp.

MOPS w 2022 roku realizował po raz trzeci usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”-edycja 2022 finansowanego w całości ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Z usługi asystenta mogli skorzystać dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi asystenta w szczególności miały polegać na towarzyszeniu uczestnikowi Programu w wyjściu w wybrane przez uczestnika miejsca, między innymi: w celu załatwiania spraw urzędowych, korzystania z dóbr kultury (np. muzeum, kino, teatr, galeria sztuki, wystawy), skorzystania z placówek służby zdrowia i rehabilitacyjnych, gabinetów lekarskich, zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji, nawiązaniu kontaktu/ współpracy z różnego rodzaju organizacjami, itp. Usługi realizowane były na zasadzie współdziałania osoby niepełnosprawnej i asystenta, przy uwzględnieniu decydującego wpływu uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego na podejmowane działania.

Program realizowany był w okresie od marca do grudnia 2022 r.

Z usługi asystenta skorzystało:

- 2 dzieci,
- 18 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 3 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Usługa była realizowana przez 21 asystentów wskazanych przez osoby niepełnosprawne lub opiekunów dzieci, zatrudnione w ramach przeprowadzonego postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych na podstawie umowy cywilno-prawnej.

Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana przez MOPS na realizację Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”- edycja 2022 wyniosła 433 974,39 zł

7.2.8. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022

Program osłonowy Gminy Stalowa Wola pn. „Opieka na odległość” na rok 2022 wprowadzony Uchwałą Nr L/610/2022 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 31 marca 2022 roku, utworzony w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 – Moduł II, zwany dalej Programem, ma na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania na terenie gminy Stalowa Wola a także jest odpowiedzią na potrzeby seniorów w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19 w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Program jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne. Jest także elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program finansowany ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Program składa się z dwóch modułów. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 r realizował moduł drugi w ramach którego seniorom został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” połączonych z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na urządzeniu, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą.

„Opaska bezpieczeństwa” wyposażona jest w następujące funkcje:

- ✚ przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- ✚ detektor upadku,
- ✚ lokalizator GPS,
- ✚ funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- ✚ funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja, ciśnienie).

Posiadanie przez seniora opaski bezpieczeństwa wzmacnia u niego poczucie bezpieczeństwa oraz umożliwia jak najdłuższe samodzielne funkcjonowanie w miejscu zamieszkania. MOPS w tym celu zakupił 380 opasek, z których skorzystało 396 seniorów. Centrum obsługi przyjęło 82 niepokojących zgłoszeń z czego: 79 zakończyło się udzieleniem wsparcia, 3 interwencją służb ratunkowych. Łączny koszt realizacji Programu wyniósł 179 053,29 zł

7. 3. Dzienny Dom SENIOR+.

Dzienny Dom Senior+ jest ośrodkiem wsparcia dziennego świadczącym pół-stacjonarne usługi opiekuńcze dla osób starszych, samotnych. Celem działania placówki jest pomoc w zachowaniu sprawności fizycznej i intelektualnej osobom, które zakończyły aktywność zawodową i które z różnych powodów utraciły lub w znacznym stopniu ograniczyły więź rodzinną, a otaczająca ich samotność nie pozwala na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Przestanką uprawniającą do korzystania z usług w ośrodku wsparcia jest potrzeba częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność.

Dzienny Dom Senior + jest placówką wsparcia dziennego funkcjonującą w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Siedziba DD Senior+ mieści się w budynku MOPS przy ul. Dmowskiego 1 w Stalowej Woli. Placówka pracuje w dni robocze tygodnia od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00 z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. Obecnie DD Senior+ dysponuje 42 miejscami dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+. Uczestnikami są zarówno kobiety jak i mężczyźni, mieszkańcy Gminy Stalowa Wola.

W ramach podnoszenia aktywności intelektualnej i budowania pozytywnych relacji interpersonalnych dla uczestników DD „Senior+” organizowane były liczne tematyczne zajęcia grupowe m. in. z zakresu terapii zajęciowej „Palmy wielkanocne”, „Powitanie jesieni”, kartki okolicznościowe wykonane metodą quillingu, haftu, itp. Prowadzono zajęcia z zakresu ekologii, higieny i profilaktyki, dbania o wygląd zewnętrzny i przestrzeganie reżimu sanitarnego w pandemii, cykliczne spotkania z Biblią, aerobik seniorów, wspólne kolędowanie, liczne prelekcje i pogadanki związane ze świętami okolicznościowymi np. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Seniora itp. Zorganizowano spotkania poprowadzone przez gości zewnętrznych np. psychologa pt. „Jak radzić sobie z poczuciem zagrożenia w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie.”, „Emocje towarzyszące trudnym sytuacjom – jak sobie z nimi radzić”, „Jak się komunikować? Co utrudnia komunikację.”, „Seniorzy w rodzinie – zaburzenia w relacjach rodzinnych”, z przedstawicielami KPP w Stalowej Woli z zakresu bezpieczeństwa, oszustw

wobec osób starszych, z kadrami i uczennicami CKZiU w Stalowej Woli z zakresu wizażu, cykliczne spotkania z zakresu biblioterapii z pracownikiem Miejskiej Biblioteki Publicznej. Istotne jest również, że w związku z pandemią COVID-19 w stosunku do uczestników w 2022 roku, szczególnie w miesiącach styczeń – luty prowadzono działania alternatywne takie jak: stały kontakt telefoniczny, również w godzinach popołudniowych, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, e-recept, wykonywaniu zakupów, kontakcie z lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi, umawiano porady lekarskie i teleporady, donoszono posiłki uczestnikom do domów, dostarczono paczki świąteczne. Ponadto stale przypominano o przestrzeganiu zasad sanitarnych związanych z COVID -19 oraz procedurach związanych z pobytem w ośrodku.

Kolejnym stresującym dla uczestników momentem był wybuch wojny na Ukrainie, który spotęgował lęk i zachwiały poczucie bezpieczeństwa. Z tego względu wprowadzono częste rozmowy, spotkania wyciszające połączone niejednokrotnie z odmawianiem modlitw, co budowało u uczestników poczucie bezpieczeństwa i opieki ze strony kadry DD Senior+, która na bieżąco niosła wsparcie i pomoc. Często skupiano się na tematach zastępczych w celu rozładowania negatywnych emocji i poprawy stanu zdrowia psychicznego podopiecznych. Trzech pracowników DD Senior+ aktywnie włączyło się w pomoc uchodźcom wojennym. Jedna z uczestniczek przyjęła rodzinę ukraińską do swojego domu, wszyscy uczestnicy zorganizowali zbiórkę pieniężną i rzeczową dla osób potrzebujących, które przekroczyły granicę z Polską i wymagały pomocy.

Dzienny Dom Senior+ w 2022 roku współpracował w ramach aktywizacji społeczno – międzypokoleniowej z Placówką Opiekuńczo - Wychowawczą "Podleśna Przystań" w Stalowej Woli, Domem Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła w Stalowej Woli, Parafią pw. Trójcy Przenajświętszej w Stalowej Woli, Miejską Biblioteką Publiczną, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, szkołami m. in. Publiczną Szkołą Podstawową nr 1 im. Wacława Górskiego w Stalowej Woli, Publiczną Szkołą Podstawową nr 9 im. Jana Kochanowskiego w Stalowej Woli, Filią Świeliccy „TĘCZA”, Klubem „Wesoła gromadka”, przedszkolami – Niepublicznym Przedszkolem Chatka Misia w Stalowej Woli, Przedszkolem Nr 7 im. Marii Konopnickiej w Stalowej Woli, Komendą Powiatową Policji, Centrum Aktywności Seniora w Stalowej Woli, Nadleśnictwem Rozwadów w Stalowej Woli, Firmą Deloitte z Rzeszowa i innymi instytucjami oraz placówkami. W ramach działań aktywizujących seniorów w DDS+ organizowano występy dzieci i młodzieży, rozwijano zainteresowania uczestników Dziennego Domu Senior +, umożliwiono występy wokalne uczestników w CAS w ramach VIII Amatorskiego Przeglądu Twórczości Seniorów, gdzie duet reprezentujący DD Senior+ w utworach „Mały biały domek” i „W zielonym gaju” otrzymał Brązowy dyplom. DD Senior+ włączył się w obchody Stalowowolskich Dni Seniora w dniach 24-28 września 2022 roku i konkurs na najpiękniejszy jesienny bukiet. Zorganizowano 3 wystawy prac uczestników z okazji Świąt Wielkanocnych, Świąt Bożego Narodzenia i Dnia Dziecka. Z okazji Świąt Bożego Narodzenia wystawa po raz pierwszy odbyła się poza placówką. W dniach od 28 listopada do 9 grudnia 2022 roku w holu Miejskiej Biblioteki Publicznej im. M. Wańkowicza w Stalowej Woli przy ul. Popiełuszki 10 (Biblioteka Główna) mieszkańcy Stalowej Woli mogli oglądać prace uczestników DDS+. Ponadto zorganizowano dwie wycieczki autokarowe, jednodniowe, krajoznawcze dla uczestników DDS+. Pierwszą w dniu 14 września 2022 roku do Zamku – Muzeum w Łańcucie woj. Podkarpackie. Druga dzięki otrzymanemu dofinansowaniu od Prezydent Miasta Stalowej Woli do Gospodarstwa Agroturystycznego „Madejówka” w miejscowości Obojna w dniu 27 września 2022 roku. Szczególnie motywowano seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych w ramach Wolontariatu seniorów z DDS+ „Pomocna dłoń”. 14 uczestników DDS+ skorzystało z nieformalnej pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu ze strony innych uczestników DDS+ w zakresie zakupów, realizacji recept, rejestracji do lekarzy specjalistów, regulowania opłat

mieszkańczych, donoszenia posiłków, odwiedzin, kontaktu telefonicznego i wsparcia psychicznego w czasie kwarantanny, izolacji. Działanie te podejmował także personel DDS+, który dostosowywał formy pomocy dla swoich uczestników do bieżącej sytuacji związanej z pandemią COVID-19, wojną na Ukrainie i potrzeb samych uczestników placówki. Pokazując elastyczność form oferowanej przez placówkę pomocy oraz otwartość pracowników DDS+ na problemy osób starszych, ich lęk i obawę przed zakażeniem i zachorowaniem, czy konieczność wsparcia w okresie kwarantanny w 2022 roku liczba osób uczestniczących znacząco się zwiększyła. W DDS+ wspierano działania Samorządu Uczestników Domu, uczestniczący w: Akcji "Opłatek Maltański 2022", Akcji "Stalowowolska Paczka Pomocy", „Mikołajkowa Paczka Pomocy dla Podleśnej Przystani”, zorganizowano zbiórkę pieniędzy na chorą dziewczynkę Lenę z Fundacji Czerwone Serduszko, włączono się w zbiórkę baterii i elektrogratów za cebuli kwiatowe organizowaną przez MZK oraz zbiórkę makulatury i nakrętek. Istotnymi działaniami była również promocja działalności DDS+ poprzez udział uczestników i kadry placówki w wywiadach radiowych, telewizyjnych, artykułach w lokalnej prasie, na stronie internetowej MOPS i Facebook oraz instytucji współpracujących z placówką.

W 2022 roku DD Senior+ skorzystał z dofinansowania budżetu państwa w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021 – 2025, Moduł II – „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu/ Klubu „Senior +” zgodnie z Umową o dofinansowanie Nr 1/S2/2022 z dnia 18 maja 2022 roku na realizację zadania publicznego pod nazwą: *Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w Stalowej Woli, ul. Dmowskiego 1.* Głównym celem projektu było zapewnienie wsparcia seniorom – osobom powyżej 60 roku życia, nieaktywnym zawodowo poprzez świadczenie wsparcia w postaci działań zwiększających aktywność społeczną, działań mających na celu polepszenie psychofizycznego funkcjonowania, profilaktykę zapewniającą utrzymanie aktualnego stanu zdrowia i niedopuszczanie do pogłębiania się dysfunkcji, integrację z lokalnym środowiskiem oraz promocję pozytywnego wizerunku seniorów. DD Senior+ na bieżącą działalność pozyskał dofinansowanie w wysokości w 140 796,11 zł. Łączna kwota realizowanego zadania to 281 592,64 zł, z czego 50% stanowiło dofinansowanie. W ramach realizacji zadania pokryto koszty wynagrodzenia dla pracowników DDS+ w ilości 5 etatów (1 etat - Kierownik DDS+, 1 etat - starszy instruktor terapii zajęciowej, 3 etaty - opiekun) na okres 12 m-cy. Pokryto koszty rachunków bieżących za media, koszty napraw, koszty zakupu materiałów biurowych i materiałów plastycznych na potrzeby terapii zajęciowej, pokryto koszty zakupu środków czystości i higienicznych. Ponadto pokryto koszty jednej z wycieczek, prenumeraty prasy oraz zakupu artykułów żywnościowych, celem organizacji Tłustego Czwartku, Śniadania Wielkanocnego, Spotkania Wigilijnego, spotkania na zakończenie 2022 roku itp.

W roku sprawozdawczym z usług placówki skorzystało **50 osób**, w tym 8 mężczyzn i 42 kobiety. W ciągu roku kalendarzowego 5 osób opuściło placówkę. Cztery w związku z pogorszeniem stanu zdrowia, jedna osoba zmarła. W ciągu roku do ośrodka przyjęto 9 nowych uczestników, w tym 8 kobiet i 1 mężczyznę. Na dzień 31 grudnia 2022 roku z usług DDS+ korzysta 45 osób, w tym 7 mężczyzn. Najmłodsza uczestniczka ma 64 lata, najstarsza uczestniczka - 93 lata.

Pobyt w DD Senior+ jest odpłatny. W 2022 roku dzienny koszt pobytu 1 uczestnika zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora MOPS w Stalowej Woli Nr 4/2022 z dnia 3 stycznia 2022 roku wynosił 64,26 zł, w tym koszt wyżywienia 19,18 zł (śniadanie i dwudaniowy obiad). Zasady odpłatności za pobyt w DDS+ w 2022 roku regulowała Uchwała Nr XL/463/2021 Rady Miejskiej z dnia 7 czerwca 2021 r. Wszystkie osoby z uwagi na dochody przewyższające kryterium dochodowe Ustawy o pomocy społecznej korzystały w 2022 roku z usług placówki za odpłatnością, ustaloną procentowo w zależności od posiadanego dochodu przy uwzględnieniu udokumentowanych opłat mieszkaniowych, wydatków na leczenie oraz innych okoliczności. Przedział procentowy odpłatności kształtował się w 2022 roku od

1% do 43%. Tytułem odpłatności za usługi świadczone w DD Senior+ w 2022 roku pobrano od uczestników kwotę 54 974,16 zł.

7.4. Warsztat Terapii Zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej to placówka przeznaczona dla osób niepełnosprawnych, głównie z niepełnosprawnością intelektualną. Podstawowym celem prowadzonej działalności jest rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych uczestników Warsztatu.

Rehabilitacja zawodowa prowadzona jest w oparciu o indywidualne, roczne programy rehabilitacji opracowywane przez Radę programową Warsztatu. Celem rehabilitacji zawodowej jest rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, aby przygotować podopiecznych do pracy zawodowej.

W roku sprawozdawczym rehabilitacja zawodowa prowadzona była w pracowniach: terapii zajęciowej: rozwoju psychicznego i umiejętności społecznych, rozwoju kompetencji zawodowych, stolarskiej, plastycznej, witrażowniczej, krawieckiej, rękodzielniczej, przyrodniczo- dekoratorskiej, czynności dnia codziennego i komputerowo- poligraficznej.

W planie pracy wszystkich pracowni zawarte są elementy zawodoznawstwa, wiedzy na temat pracy zawodowej, praw i obowiązków pracownika, przepisów prawa pracy i bhp, czym kierować się przy wyborze oferty pracy, planowanie poszukiwania pracy, jak szukać pracy, mobbing w pracy, dokumenty potrzebne do przyjęcia do pracy, co to jest kodeks pracy, przyczyny bezrobocia, obowiązki pracownika, autoprezentacja, szukanie ofert pracy w internecie, urzędzie pracy, przez znajomych itp. Zajęcia z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego realizowane są w siedzibie Warsztatu, przy współpracy z instytucjami rynku pracy, w PUP oraz w warunkach konkretnych zakładów pracy.

Wykorzystywanie praktyk do poszerzenia wiedzy o Uczestniku szczególnie w zakresie jego kompetencji do podjęcia ról zawodowych, ale także do poprawy tych kompetencji w zakresie: zwiększenia świadomości celu i sensu pracy, nauki nowych umiejętności, sprawdzania się w warunkach prawdziwego zakładu pracy itp. Instruktorzy oceniają indywidualnie zaangażowanie i jakość realizacji programu praktyk przez każdego wytypowanego do praktyk Uczestnika.

Zdecydowany nacisk położony był na realizację zajęć praktycznych w zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy.

W roku 2022 zorganizowanych zostało 21 dni praktyk zawodowych. Łącznie zrealizowanych zostały 37 praktyk.

Praktyki odbyły się w następujących miejscach:

- ✚ Karczma Zacisze w Chłopskiej Woli – 6 praktyk,
- ✚ Lokal prywatny – prace porządkowe po remoncie – 1 praktyka,
- ✚ Dom Ludowy w Pilchowie – 8 praktyk,
- ✚ WTZ przy MOPS – dostosowanie Garażu na pomieszczenie magazynowe, - prace porządkowe i akcja zimowa – 5 praktyk,
- ✚ Gospodarstwo Agroturystyczne „Madejówka” – 6 praktyk,
- ✚ Muzeum COP-u – 6 praktyk,
- ✚ WTZ przy MOPS – pracownia plastyczna – renowacja dekoracji nagrobnej – 1 praktyka,
- ✚ Dom parafialny przy Parafii Św. Trójcy – 4 praktyki.

Uzupełnieniem programu rehabilitacji zawodowej jest rehabilitacja społeczna poprzez stosowane formy terapii społecznej, medycznej czy psychologicznej mające na celu poprawę sprawności psychofizycznej i wzrost kompetencji społecznych uczestników oraz zwiększenia ich szansy na prawidłowe pełnienie dorosłych ról społecznych, w tym zawodowych. Nieodłącznym elementem

pracy w każdej pracowni był realizowany z uczestnikami trening ekonomiczny w ramach środków finansowych przyznawanych indywidualnie na ten cel.

WTZ stawia w pracy terapeutycznej na przygotowanie uczestników do pełnienia dorosłych ról społecznych, proponuje i promuje aktywne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym oraz naukę radzenia sobie w życiu codziennym. Aktywne włączanie uczestników w życie społeczne to także okazja do nauki zachowania się w różnych sytuacjach społecznych, wskazywanie na znaczenie adekwatnego i poprawnego zachowania w relacjach społecznych (zwracanie uwagi na zachowania naganne, uczenie form grzecznościowych i kultury osobistej).

W roku 2022 Warsztat planował dla uczestników wiele możliwości aktywnego włączania się w życie społeczne. Niestety – sytuacja epidemiczna związana z COVID 19 spowodowała bardzo duże ograniczenia i uniemożliwiła realizację wszystkich planów.

W roku 2022 Uczestnicy Warsztatu brali udział w następujących konkursach, przeglądach:

29 Ogólnopolski Konkurs Literacki dla osób niepełnosprawnych – Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie: 2 wyróżnienia, XX Ogólnopolski Konkurs Plastyczny PFRON – Sztuka Osób Niepełnosprawnych – etap wojewódzki: Rzeźba kameralna i płaskorzeźba: Miejsce II „Zagraj ze mną”, Tkanina i aplikacja: Miejsce III „Florek, podaj herbatkę”.

Ten aspekt rehabilitacji społecznej jest niezwykle ważny i istotny dla budowania przez Uczestników obrazu samego siebie, dla określenia swego miejsca w społeczności, dla podniesienia samooceny, samoakceptacji, samoświadomości, samodzielności, niezależności, odwagi, mobilizacji do własnej aktywności. Do konkursów prace przygotowywali Uczestnicy w kilku pracowniach Warsztatu jednak tylko dwie osoby i ich prace zostały wyróżnione.

Zaangażowanie w konkursach i przeglądach twórczości i wystawach daje Uczestnikom ogromną satysfakcję, zadowolenie i radość z tworzenia i osiągnięcia sukcesów. To okazja do nauki wielu nowych umiejętności oraz zdobywania ciekawych, życiowych doświadczeń. Wszyscy uczestnicy konkursów otrzymali pamiątkowe dyplomy.

łącznie w roku 2022 w zajęciach WTZ uczestniczyło 52 osoby, natomiast wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 uczestnikami było 50 osób(25 kobiet i 25 mężczyzn).

Poniżej przedstawione są dane charakteryzujące grupę Uczestników biorąc pod uwagę: wiek, płeć, stopień i rodzaj niepełnosprawności – stan na dzień 31 grudnia 2022 r.

TABELA NR 18 CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW WTZ ZE WZGLĘDU NA WIEK

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	ILOŚĆ OSÓB
Poniżej 19	0
19 – 40	18
41 – 60	32
Powyżej 60 lat	0

TABELA NR 19 RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI UCZESTNIKÓW WTZ WG SCHORZENIA WIODĄCEGO

RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Niepełnosprawność umysłowa	18
Niepełnosprawność psychiczna	18
Niepełnosprawność fizyczna/narząd ruchu	1

Niepełnosprawność psychiczna i umysłowa	8
Niepełnosprawność psychiczna i fizyczna	3
Niepełnosprawność umysłowa i fizyczna	2
Niepełnosprawność umysłowa, psychiczna i fizyczna	0

TABELA NR 20 **STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI UCZESTNIKÓW WTZ**

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Znaczny	26
Umiarkowany	24
Lekki	-

Działalność WTZ finansowana była w 90 % przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i w wysokości 10 % przez samorządy terytorialne/ powiat stalowowolski, nizański i tarnobrzeski/. Wysokość dotacji z poszczególnych powiatów uzależniona była od ilości uczestników z danego powiatu i okresu trwania rehabilitacji.

VIII. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dostosowując się do zmieniających uwarunkowań środowiskowych stale poszukuje skutecznych form pomocy, profesjonalnego działania, polegającego na inicjowaniu i wspieraniu oddolnych ruchów samopomocowych i obywatelskich. Realizacja tych przedsięwzięć powierzona została Organizatorom Społeczności Lokalnej oraz Klubowi Wolontariusza.

8.1. Organizowanie społeczności lokalnej.

Organizowanie społeczności lokalnej (OSL) to metoda pracy socjalnej ukierunkowana na rozwój społeczności. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli jako jeden z pierwszych w województwie podkarpackim oraz wśród nielicznych Ośrodków w Polsce realizuje metodę OSL na terenie miasta Stalowa Wola od 2014 roku. W oparciu o model OSL, dla MOPS w Stalowej Woli w 2016 r. przyznany został Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej, który w 2021 r. został przedłużony o kolejne 5 lat (do 2026 r.). Certyfikat wskazuje na świadomie prowadzoną pracę, która włącza działania Ośrodka w długofalowy proces rozwoju społeczności lokalnej, umożliwiającym mieszkańcom osiągnięcie coraz wyższej jakości życia oraz zwiększającym szanse ich rozwoju osobistego, grupowego i społecznego. Organizatorzy społeczności lokalnej są również członkami Ogólnopolskiego Forum Organizatorów Społeczności Lokalnej.

Celem programu OSL jest wspieranie oraz wzmocnienie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności oraz ukierunkowywanie jej na rozwiązywanie problemów oraz rozwój. Podstawą OSL jest budowanie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami i lokalnymi podmiotami w celu włączenia lokalnych zasobów we wspólny proces wywołania pozytywnej zmiany w społeczności. W OSL wiodącą rolę pełnią pracownicy socjalni – organizatorzy społeczności lokalnej, którzy pracują bezpośrednio w społeczności. To właśnie organizatorzy społeczności lokalnej działają w oparciu o faktyczne potrzeby ludzi mieszkających na danym obszarze i ich bezpośrednie doświadczenia, inspirują i mobilizują mieszkańców do podejmowania samodzielnych działań w celu rozwiązywania własnych problemów. Takie działania

utwierdzają społeczność w jej rolach, przez co jest silniejsza i czuje realny wpływ na swoje otoczenie. We wszystkie działania angażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS oraz partnerzy.

Dla realizacji założeń pracy metodą OSL w Dziale Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej został powołany w 2014 r. Obszarem działań Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej jest wyodrębniona część Osiedla Fabrycznego w Stalowej Woli, która charakteryzuje się raczej negatywnym postrzeganiem przez mieszkańców pozostałych części miasta. Duży wpływ na taką opinię ma usytuowanie na tym terenie kilku bloków socjalnych (w szczególności przy ul. Podleśnej 2, ul. 1 Sierpnia 22 i ul. Kilińskiego 2), których mieszkańcy borykają się z wieloma problemami społecznymi.

Poziom ubóstwa i niesamodzielnosci ekonomicznej przejawiający się korzystaniem ze świadczeń pomocy społecznej jest na wymienionym podobszarze wyraźnie wyższy niż w skali całej gminy. Dostrzega się zatem potrzebę organizowania różnego rodzaju inicjatyw sprzyjających budowaniu poczucia więzi wśród mieszkańców oraz przywiązania do miejsca zamieszkania.

W okresie kilku ostatnich lat nastąpiła zauważalna zmiana wyglądu tych bloków oraz ich najbliższego otoczenia. Zmiana nastąpiła również wśród części mieszkańców – aktywnych liderów i zespołów mieszkańców, którzy systematycznie realizują inicjatywy na rzecz najbliższego otoczenia.

W 2022 roku środowiskową metodą pracy socjalnej został objęty kolejny rejon miasta – Osiedle Energetyków. Obszar ten z uwagi na swoje usytuowanie na obrzeżach miasta wymaga podjęcia działań z zakresu aktywizacji społecznej, w tym współpracy różnych sektorów.

W okresie od października do listopada 2022 roku pracownicy Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej przeprowadzili badania mające na celu uzyskanie informacji jakie potrzeby i problemy społeczne dostrzegają mieszkańcy w miejscu swojego zamieszkania. Badania społeczności obejmowała anonimowa ankieta (skierowana do wszystkich mieszkańców od 18 lat do 61 lat i więcej) oraz wywiady swobodne przeprowadzane z mieszkańcami 12 bloków. Z zebranego na podstawie przeprowadzonych ankiet i wywiadów materiału wyłoniono potrzeby i problemy mieszkańców, a kolejno będą podejmowane działania mające na celu zachęcanie mieszkańców do spotkań, budowanie sieci współpracy oraz wspólne planowanie celów i działań.

Podstawą OSL jest budowanie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami i lokalnymi podmiotami w celu włączenia lokalnych zasobów we wspólny proces wywołania pozytywnej zmiany w społeczności. We wszystkie działania angażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS oraz partnerzy. W zależności od prowadzonych działań do współpracy zapraszani są partnerzy reprezentujący różne sfery życia społecznego oraz różne środowiska co umożliwi spojrzenie na problemy z szerszej perspektywy i daje większe możliwości działania. Na szczególną uwagę zasługuje stale poszerzająca się sieć takich kontaktów zarówno partnerów formalnych jak i nieformalnych. Dzięki współpracy wielu instytucji, firm prywatnych oraz organizacji pozarządowych udaje się osiągać pozytywne zmiany w społeczności lokalnej.

W 2022 roku odbyło się:

- 11 spotkań partnerskich (z partnerami nieformalnymi),
- 6 spotkań obywatelskich,
- zawarto 3 Umowy o współpracy partnerskiej,
- nawiązano kontakty i podjęto współpracę z 46 lokalnymi firmami, instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Do wymiernych rezultatów działalności Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej należy zaliczyć:

- aktywność liderów bloków oraz zaangażowane grupy mieszkańców w działania realizowane na rzecz najbliższego otoczenia - aktywne uczestnictwo mieszkańców obszaru od etapu planowania do podsumowania danej inicjatywy,
- wyraźnie zwiększony poziom zaufania do organizatorów społeczności lokalnej – zwłaszcza wśród mieszkańców bloków, którzy początkowo nie chcieli angażować się w sprawy społeczne,
- umiejętność korzystania z zasobów lokalnych wśród mieszkańców Osiedla Fabrycznego,
- zwiększony poziom integracji mieszkańców – regularne uczestnictwo w warsztatach, spotkaniach, inicjatywach i wydarzeniach społecznościowych,
- zmianę wizerunkową Osiedla Fabrycznego – kontynuacja działań zapoczątkowanych w latach ubiegłych przy blokach przy ul. Podleśna 2, ul. 1 Sierpnia 22 i ul. Kilińskiego 2 m.in. montaż dodatkowego ogrodzenia, rewitalizacja przestrzenna terenu znajdującego się pomiędzy blokiem przy ul.1 Sierpnia 22, a torami kolejowymi tj. wykonany mural, wyrównany i posprzątnany teren, wstawione gazony i donica w formie pociągu, wsadzone rośliny, montaż zbiornika na deszczówkę, oświetlenia, ciąg dalszy zmian w zrewitalizowanych ogródkach (m.in. nowe nasadzenia roślinności, tworzenie dekoracji ogrodowych, pielęgnacja roślin już istniejących).

Wydarzenia społecznościowe pełnią istotną funkcję w pracy ze społecznością lokalną. W kalendarz imprez na Osiedlu Fabrycznym wpisały się pikniki organizowane we współpracy z mieszkańcami, innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz grupami inicjatywnymi. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli – Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej, Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Światła „Tęczę” wraz Filią w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM, mieszkańcami Osiedla Fabrycznego oraz społecznością ukraińską w dniu 9 czerwca 2022 r. na boisku Szkoły Katolickiej w Stalowej Woli zorganizował piknik pn. **„Wszystkie dzieci nasze są – Rodzinny Piknik”**. Patronat nad piknikiem rodzinnym objął Prezydent Miasta Stalowej Woli - Pan Lucjusz Nadbereźny oraz Przewodniczący Rady Miejskiej w Stalowej Woli Pan Stanisław Sobieraj. Piknik został dofinansowany ze środków Gminy Stalowa Wola.

Dzięki zaangażowaniu wielu instytucji z terenu Stalowej Woli na najmłodszych uczestników czekało wiele atrakcji. Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli oraz Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna zorganizowały stoiska z konkursami dla dzieci, Ochotnicza Straż Pożarna w Stalowej Woli zorganizowała gry i zabawy sportowe z nagrodami oraz strażackie studio tatuażu. Wolontariusze z Klubu Wolontariusza oraz społeczność ukraińska poprowadzili zabawy ruchowe dla najmłodszych, malowali buźki, skręcali balony, poprowadzili konkursy plastyczne, rękodzielnicze, gdzie każde dziecko mogło stworzyć sznurkową laleczkę. Było również malowanie na stretchu, puszczenie baniek mydlanych. Nie zabrakło również stoiska z degustacją ukraińskich naleśników oraz słodkości w postaci lodów. Nauczyciele i uczennice z Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego przygotowywali uczestnikom fantazyjne fryzury i malowali buźki. W organizację imprezy włączyli się również PSB Mrówka Stalowa Wola, Firma Garmond Press Zakład Przetwórstwa Mięsa Matthias oraz Firma Biuro Plus. Wielką atrakcją podczas pikniku stanowiło także fotolustro, w którym każdy mógł sobie wykonać pamiątkowe zdjęcie. Ponadto imprezę uświetnił występ uczestników Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Światła „Tęcza” oraz jej Filii. Dużym zainteresowaniem cieszyło się koło fortuny z nagrodami dla każdego uczestniczącego w zabawie oraz stoisko, gdzie można było własnoręcznie ozdobić kruche ciasteczka. Tradycyjnie jak co roku podczas Pikniku odbył się konkurs na Króla Strzelców oraz mecz towarzyski w piłkę nożną. Nagrody w konkurencjach sportowych zostały ufundowane przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w Stalowej Woli – Pana Stanisława Sobieraja.

Ponadto podczas pikniku można było bezpłatnie poczęstować się kiełbaskami z grilla, które serwowali mieszkańcy Osiedla Fabrycznego.

Impreza miała charakter rodzinny, integracyjny i jednocześnie wpłynęła na wzrost aktywności mieszkańców Stalowej Woli, społeczności ukraińskiej oraz przedstawicielei lokalnych instytucji, organizacji pozarządowych i biznesu.

8.1.1. Klub Wesoła Gromadka – miejsce aktywności lokalnej.

Miejscem, które ze względu na dostępność i otwarty charakter sprzyja oddolnym inicjatywom jest **Klub „Wesoła Gromadka”** funkcjonujący w wynajmowanym lokalu w budynku firmy SKAREM Sp. z o.o. przy ul. 1 Sierpnia 24, pokój nr 3 w Stalowej Woli. Klub jest miejscem rodzinnych i sąsiedzkich spotkań, otwartym na potrzeby lokalnej społeczności.

W Klubie odbywają się spotkania grup sąsiedzkich, edukacyjnych, roboczych, zespołów sąsiedzkich, spotkania partnerskie oraz szkolenia i warsztaty. Jest to miejsce, które służy realizacji projektów i oddolnych inicjatyw mających na celu wzrost poziomu aktywności i integracji mieszkańców Stalowej Woli w szczególności z Osiedla Fabrycznego. Dzięki włączeniu rodzin z dziećmi z Ukrainy w działania organizowania w ramach organizowania społeczności lokalnej dało się zaobserwować jak wielkie zmiany zaszły w uczestnikach - nawiązały się nowe przyjaźnie, a kobiety mówią wprost, że odnalazły bezpieczną i przyjazną przestrzeń dla siebie i swoich dzieci.

W 2022 r. w ramach organizowania społeczności i lokalnej funkcjonowały następujące grupy obywatelskie:

 Grupa dzieci w wieku od 2 do 13 lat oraz ich rodzice/opiekunowie (Klub „Wesoła Gromadka”).

W działaniach Klubu uczestniczyło **49 dzieci** w wieku od 2 do 13 lat wraz z rodzicami i opiekunami. Jest to miejsce wyjątkowe na mapie Stalowej Woli z uwagi na charakter prowadzonych działań oraz zaangażowanie w jego funkcjonowanie rodziców oraz całego otoczenia w tym instytucji, organizacji pozarządowych oraz lokalnego biznesu.

W Klubie „Wesoła Gromadka” prowadzone są działania: edukacyjne połączone grami i zabawami ruchowymi, zabawy integrujące, warsztaty kreatywne – rozwijanie uzdolnień i zainteresowań intelektualnych, artystycznych i technicznych dzieci, warsztaty kulinarne, wycieczki, wyjścia do kina itp..

Od wakacji do Klubu uczęszczają też ukraińskie dzieci i ich rodzice (łącznie **20 dzieci**). Spędzają tam swój czas wolny w sposób kreatywny, przez co mają możliwość choć na chwilę zapomnieć o skutkach wojny. Wspieramy dzieci w integracji z polskimi rówieśnikami, a ich matki w nawiązywaniu kontaktów oraz dbaniu o swoje potrzeby.

W zależności od podejmowanych działań tematyka zajęć edukacyjnych skierowanych do rodzin z dziećmi zwracała uwagę na m.in. zasady dobrego wychowania, promowała ideę czytania, kładła nacisk na zwiększenie świadomości ekologicznej, wrażliwość na potrzeby innych. Szczególnie ważnym obszarem działań były akcje i inicjatywy najmłodszych uczestników Klubu Wesoła Gromadka oraz ich rodziców i opiekunów mające na celu przybliżenie idei wolontariatu oraz wrażliwości na potrzeby innych.

Zespół ds. OSL oraz społeczność Klubu aktywnie włączyli się w realizację następujących inicjatyw:

- Laurki z okazji Dnia Babci i Dziadka, przekazane dla seniorów z Dziennego Domu Senior + przy MOPS w Stalowej Woli,
- Zbiórka zabawek dla dzieci z Ukrainy (uchodźców wojennych),
- Udział w konkursie zbiórki makulatury i plastikowych nakrętek, zorganizowanym przez Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. Dzięki zaangażowaniu dzieci i ich rodziców udało się zebrać 2 544 kg

makulatury i tym samym zajęć pierwsze miejsce i otrzymać nagrody rzeczowe tj. zabawki i gry do Klubu Wesoła Gromadka,

- Uroczyste obchody Dnia Matki – wspólne pieczenie ciasteczek, laurki, kwiaty, życzenia,
- Zagospodarowanie zdewastowanego terenu znajdującego się na Osiedlu Fabrycznym (miejsce sąsiadujące z siedzibą Klubu Wesoła Gromadka) - sadzenie krzewów i kwiatów, podlewanie roślin,
- Montaż budek lęgowych i karmników dla ptaków - przekazanie do ogrodu MOPS oraz umieszczone na drzewach przy ul. 1 Sierpnia w Stalowej Woli,
- **Pomoc Ukrainie** – od marca 2022 roku Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej udzielał pomocy uchodźcom z Ukrainy, którzy zgłaszali się do tutejszego Ośrodka. Pomoc opierała się m.in. na obsłudze punktu wydawania artykułów spożywczych, chemicznych, przemysłowych, pozyskiwaniu od darczyńców artykułów wg zgłaszanych indywidualnych potrzeb, współpraca z miejskim punktem wydawania darów, pomoc w wypełnianiu dokumentów osobom, które chciały zostać opiekunami prawnymi osób niepełnoletnich przybyłych do Stalowej Woli,
- **Mikołaj w Klubie Wesoła Gromadka** – w dniu 6 grudnia klub „Wesoła Gromadka” odwiedził wyczekiwany przez rok Mikołaj, w rolę którego wcielił się jeden z pracowników MOPS w Stalowej Woli. Mikołaj przekazał prezenty w imieniu kilku firm z terenu Stalowej Woli. Wśród podarunków znalazły się m.in. lalki, samochody, puzzle i gry planszowe,
- **Akcja „Kurier Świętego Mikołaja”** zorganizowana przez Fundację „Polki mogą wszystko”. Celem akcji było spełnienie świątecznych marzeń dzieci, które z różnych względów nie mogą liczyć na podarunki od Świętego Mikołaja. Uczestnicy Klubu przygotowali krótki film pt. „Jesteśmy wyjątkowi” ukazujący wyjątkowość grupy oraz miejsca jakim jest Klub „Wesoła gromadka”. Spośród zgłoszonych placówek z całej Polski Klub znalazł się w gronie 16 laureatów. W ramach akcji 25 dzieci z Klubu napisało listy do Mikołaja z wymarzonymi prezentami. Fundacja „Polki mogą wszystko” wraz z zaprzyjaźnionymi firmami przygotowała oraz dostarczyła prezenty zgodnie z listami dzieci. Wśród zabawek znalazły się klocki Lego, lalki, samochody, gry, puzzle, zabawki interaktywne i wiele innych wymarzonych zabawek. Prezenty zostały wręczone przez Mikołaja podczas uroczystego spotkania wigilijnego zorganizowanego w ogrodzie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Pobudzenie aktywności społecznej wśród dzieci i ich rodziców i opiekunów wpłynęło na ukształtowanie wrażliwości na potrzeby innych, a także ukazanie, że każdy z nas ma wiele do zaoferowania swojemu otoczeniu.

W okresie **ferii zimowych** dla uczestników Klubu Wesoła Gromadka został zorganizowany czas wolny w gronie rówieśniczym i rodzinnym (łącznie 29 osób). Odbyło się 9 spotkań i warsztatów m.in. z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli, zabawa karnawałowa, dzień zimy, dzień zdrowego stylu życia, dzień recyklingu, pidżama party, wyjście do Fabryki Zabaw. Zajęcia zostały zorganizowane przy wykorzystaniu zasobów własnych oraz lokalnych instytucji.

W dn. 28.06.2022 r. – 31.08.2022 r. w Klubie „Wesoła Gromadka” odbywały się **zajęcia wakacyjne** dla dzieci i rodziców zamieszkałych w szczególności na Osiedlu Fabrycznym w Stalowej Woli oraz uchodźców z Ukrainy, którzy mieszkają na terenie miasta w następstwie wybuchu wojny. Z oferty tej w różnym stopniu skorzystało łącznie **70 osób tj. dzieci wraz z opiekunami**.

Poprzez działania zrealizowane w 2022 roku nastąpił wzrost aktywności rodzin z dziećmi, kompetencje rodzicielskie uległy wzmocnieniu i pogłębiła się integracja zarówno w rodzinach, jak i lokalnej społeczności. Zorganizowanie ciekawej oferty zajęć dla dzieci przełożyło się na rozwój ich zainteresowań, predyspozycji i ich zdolności oraz spędzenie czasu z dala od używek i uzależnień, np. od Internetu. Dzieci i rodzice wspólnie i kreatywnie spędzali razem swój czas wolny.

Zaangażowanie w realizację działań przedstawicieli różnych sektorów (NGO, instytucji i biznesu) wpłynęło na wzrost zaufania do wspólnych działań na rzecz lokalnego środowiska, a także budowania dalszej współpracy. Wyższy poziom poczucia sprawstwa wśród rodziców/opiekunów dzieci uczestniczących w zajęciach wpłynął też pozytywnie na ich poziom samooceny. Działanie na rzecz dobra wspólnego (na rzecz swoich dzieci czy społeczności lokalnej) pozwoliło przełamać wzajemne urazy czy różnice i współdziałać, żeby osiągnąć wspólnie określone cele, które przyniosły korzyści zbiorowe dla całej społeczności, a także indywidualne dla każdego jej członka.

✚ Grupa dorosłych mieszkanek Stalowej Woli, w szczególności z Osiedla Fabrycznego - cykl spotkań „Sąsiedzkie pasje”.

Głównym celem spotkań była integracja i wzrost aktywności wśród mieszkańców Osiedla Fabrycznego w Stalowej Woli - terenu objętego działaniami Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. odbyło się łącznie 30 spotkań warsztatowych w których uczestniczyło łącznie 37 (osoby pracujące, emerytki, osoby bezrobotne, samotne matki). Do grupy „Sąsiedzkie pasje” dołączyły również kobiety z Ukrainy (8 kobiet), które w wyniku wojny zamieszkały ze swoimi dziećmi na ternie Stalowej Woli. Spotkania warsztatowe odgrywają szczególnie istotną rolę w pracy ze społecznością lokalną. Podczas spotkań nawiązywane są partnerskie relacje pomiędzy organizatorami społeczności lokalnej, a mieszkańcami Osiedla. Jest to okazja do omówienia problemów i bieżących spraw dotyczących lokalnej społeczności. Podczas warsztatów kreatywnych (m.in. ozdabiania przedmiotów metodą decoupage, makrama, zajęcia florystyczne, krawieckie, kulinarne) nawiązywały się nowe przyjaźnie, znajomości. Kobiety uczestniczące w warsztatach stają się otwarte na siebie i nowe inicjatywy, chętnie rozmawiają o swoich prywatnych problemach, doradzają sobie wzajemnie, dzielą się też swoimi umiejętnościami i angażują się w organizację, często przynoszą własne materiały, poczęstunek i potrzebne sprzęty.

Spotkania z cyklu „Sąsiedzkie pasje” pobudzają kreatywne myślenie uczestniczek i poczucie własnej wartości. Sympatyczna atmosfera, dzielenie się wiedzą, pomysłami, wrażeniami, cenne uwagi oraz przede wszystkim możliwość twórczego odciążenia codziennych trudów to z całą pewnością zalety, które sprawiły, iż uczestniczki z wielką przyjemnością spotykają się w swoim gronie.

8.1.2. Projekty i inicjatywy zrealizowane przez Organizatorów Społeczności Lokalnej we współpracy z mieszkańcami Osiedla Fabrycznego i partnerami.

✚ „Wakacyjna Gromadka” - zadanie zrealizowane przez Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPETRUM we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, współfinansowany ze środków Gminy Stalowa Wola

We wszystkich działaniach w ramach zadania udział wzięło łącznie **55 osób (32 dzieci, 23 rodzice/opiekunowie)**.

W ramach zadania „Wakacyjna gromadka” zaplanowano i przeprowadzono:

- 6 warsztatów edukacyjno-integracyjnych dla 15 dzieci w wieku 3-13 lat. Odbyły się warsztaty kreatywne tj. tworzenie skarbonki, zakładki i podkładek dekorowanych metodą decoupage, malowanie toreb bawełnianych połączone z wyjazdem na Ciemny Kąt, zajęcia z robotyki i Lego, warsztaty skręcania balonów oraz spotkanie podsumowujące, podczas którego dzieci uczestniczyły w zabawach sportowych i integracyjnych połączonych ze wspólnym grillowaniem na terenie ogrodu przy MOPS.
- Wycieczkę do Kompleksu Turystycznego w Brzezówce dla 35 osób w tym 20 dzieci w wieku 3-13 lat. W planie wycieczki znalazło się zwiedzanie parku historycznego, zabawa na placu zabaw w parku wodnym.

- Wycieczkę do Europejskiego Centrum Bajki w Pacanowie dla 35 osób w tym 20 dzieci w wieku 3-13 lat. W ramach wycieczki uczestnicy zwiedzili Park Akademia Bajki, Bajkowy Świat, a także wzięli udział w warsztatach: kuchnia molekularna i zakręcone lizaki.

✚ **„Wakacyjna integracja”** projekt zrealizowany przez Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPETRUM we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, dofinansowany ze środków Fundacji Polki Mogą Wszystko. We wszystkich działaniach w ramach projektu udział wzięło **41 osób (24 dzieci, 17 rodzice/opiekunowie)**. W ramach projektu „Wakacyjna integracja” zaplanowano i przeprowadzono:

- 4 warsztaty edukacyjno-integracyjne dla 20 osób (dla dzieci i rodziców). Odbyły się warsztaty tworzenia świec żelowych, zajęcia LEGO, warsztaty szycia kreatywnych misiów oraz rodzinne wyjście do kina.
- Wycieczkę do Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego dla 35 osób w tym 22 dzieci w wieku 3-13 lat. W ramach wycieczki zwiedzono JuraPark, Muzeum Jurajskie, Zwierzyniec Bałtowski, Sabatówkę Wioskę Czarownic oraz Park Rozrywki.

Głównym celem zorganizowanych zajęć wakacyjnych było zwiększenie integracji i aktywności rodzin z dziećmi w tym rodzin z Ukrainy zamieszkałych na terenie Gminy Stalowa Wola, poprzez stworzenie warunków do rozwoju zainteresowań, konstruktywnego spędzania czasu wolnego i nabycie umiejętności budowania pozytywnych relacji rodzinnych i społecznych. Bardzo ważne było przekonanie dzieci do alternatywnego i ciekawszego spędzania czasu wolnego niż przy urządzeniach mobilnych, smartfonach, tabletach itp. Z powodu wojny na Ukrainie do klubu dołączyły dzieci ich opiekunowie (najczęściej matki), które zamieszkały na terenie Stalowej Woli. Wyzwaniem było zintegrowanie całej grupy – cel został osiągnięty, udało się zintegrować dzieci z Polski i Ukrainy. Zostały zawarte przyjaźnie, dzieci nauczyły się nawzajem sobie pomagać i wspierać w trudnych chwilach. Dzieci z Polski z kolei przeżyły ważną lekcję tolerancji i równości. Podczas zajęć dzieci miały możliwość rozwijania swoich zdolności manualnych, myślenia twórczego i odtwórczego, a także wyobraźni, a wspólnie spędzony czas miał pozytywny wpływ na rozwijanie więzi rodzinnych, rówieśniczych i sąsiedzkich. Zorganizowane wyjazdy i zajęcia umożliwiły rodzinom wspólne spędzenie czasu na konstruktywnych aktywnościach i działaniach na rzecz wspólnego dobra. Zaplanowane działania przyniosły korzyści zarówno osobom dorosłym, jak i dzieciom – wzrosło ich zaangażowanie oraz pewność siebie i swoich możliwości.

✚ **„Kolej na Fabryczne” (II - IV kwartał 2022 r.)** przedsięwzięcie zrealizowane przez Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w ramach projektu pt.: "MODELOWE ROZWIĄZANIA NA TRUDNE WYZWANIA – Plan Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego Stalowej Woli" realizowanym w ramach Programu Rozwój Lokalny, finansowanym ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 oraz z Budżetu Państwa.

Głównym założeniem była rewitalizacja społeczna i przestrzenna zdewastowanego terenu znajdującego się na Osiedlu Fabrycznym wzdłuż torów w okolicy bloku przy ul. 1 Sierpnia 22 i siedziby Klubu Wesoła Gromadka. Teren z uwagi na swoje usytuowanie do tej pory był regularnie zanieczyszczany i zaśmiecany.

W prace przy zagospodarowaniu terenu włączyli się Urząd Miasta w Stalowej Woli, Miejski Zakład Komunalny oraz Zakład Administracji Budynków, przy wsparciu których uporządkowano teren, wyciągnięte zostały płyty betonowe, zamontowano kosz oraz wybrane zostały rośliny. Sklep budowlany Mrówka przekazał kratkę trawnikową na podstawę pod donicę. Mieszkańcy bloku wyrównali teren, wstawili gazony i drewnianą donicę w formie lokomotywy i pociągu. Podczas konsultacji został wypracowany projekt aranżacji terenu i muralu na betonowym ogrodzeniu i ścianie

garaży. W prace włączyły się dzieci uczęszczające do Klubu Wesoła Gromadka, które wraz z rodzicami zobowiązały się dbać o powstały ogródek w przyszłości. Przy działaniach rewitalizacyjnych zastosowano rozwiązania ekologiczne, m. in. zamontowano zbiornik na deszczówkę. Zniszczone ściany garażu i ogrodzenia zdobi mural nawiązujący tematyką do kolei.

W ramach projektu odbyły się także warsztaty edukacyjne dla dzieci i rodziców dotyczące pociągów i bezpieczeństwa na torach. Dzięki uprzejmości członków Rozwadowskiego Towarzystwa Miłośników Kolei dzieci zwiedzały zabytkową lokomotywę, która stoi na stacji w Rozwadowie, odbyła się lekcja muzealna "Kolej na kolej", a także spotkanie ze strażnikami ze Straży Ochrony Kolei i pracownikami PKP, podczas którego dzieci podziwiały ogromną makietę z kolejką i rozmawiały o bezpiecznych przejściach i przejazdach kolejowych.

Mieszkańcy Osiedla Fabrycznego kolejny raz pokazali, że wspólną pracą są w stanie całkowicie odmienić wizerunek swojego otoczenia. Zaangażowanie wszystkich uczestników przedsięwzięcia sprawiło, że kiedyś zdewastowane i odstrasające swoim wyglądem miejsce może być wzorem dla innych sąsiedztw. Choć rewitalizacja tego terenu była inicjatywą dorosłych mieszkańców osiedla, dzieci również włączyły się w te działania i z pewnością dzięki warsztatom i spotkaniom, w których uczestniczyły, nie będzie to dla nich tylko zwykły ogródek, a miejsce z ciekawą historią i ogromem wspomnień.

Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej zrealizował także dwa projekty socjalne⁵:

- 1) Projekt socjalny „Wiosenne przebudzenie”
- 2) Projekt socjalny „Jesteśmy z wami, nie tylko w święta”.

8.2. Klub wolontariusza.

Klub Wolontariusza umiejscowiony przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej tworzy bazę wolontariuszy oraz ofert pracy wolontarystycznej. Osobą odpowiedzialną za organizację pracy w Klubie, w tym pozyskiwanie nowych członków, przeprowadzanie rozmów wstępnych, szkoleniowych i motywacyjnych, a także monitoring ich pracy w środowisku klientów jest Koordynator Klubu Wolontariusza.

Ramy działalności Klubu Wolontariusza w 2022 roku zostały określone w Programie wolontarystycznym na 2022 rok. Osobą odpowiedzialną za jego wdrożenie i realizację był Koordynator Klubu Wolontariusza.

W okresie od stycznia do grudnia 2022 roku w Klubie Wolontariusza zarejestrowało się 47 wolontariuszy (19 osób niepełnoletnich i 28 osób pełnoletnich), z czego 23 to osoby, które do wolontariatu zgłosiły się po raz pierwszy. 37 osób aktywnie włączyło się w działania podejmowane na terenie Stalowej Woli. W bazie wolontariuszy na koniec 2022 roku znajduje się 69 osób. Są to wszystkie osoby zarejestrowane w 2021 i 2022 roku. Z wszystkimi wolontariuszami przeprowadzane były rozmowy wstępne, szkoleniowe i motywacyjne, a także monitorowano ich pracę w środowisku klientów.

W 2022 roku do Klubu Wolontariusza wpłynęło 19 ofert pracy wolontarystycznej:

W roku 2022 roku zawarto z Wolontariuszami 14 porozumień o współpracy:

- 7 porozumień dotyczących pomocy w nauce dzieciom i młodzieży z terenu miasta Stalowa Wola (korepetycje w ramach Punktu Pomocy w Nauce),
- 4 porozumienia związane z wsparciem uchodźców z Ukrainy,

⁵ Projekty przedstawiono w rozdziale III Formy udzielanej pomocy podrozdział 3.2.1. Praca socjalna

- 3 porozumienia związane ze wsparciem seniorów i osób znajdujących się w kwarantannie czy izolacji.

Z wolontariuszami z Klubu Wolontariusza swoje porozumienia zawarło także Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM na potrzeby realizacji zadania „Wszystkie dzieci nasze są - Rodzinny Piknik” (8 porozumień).

W 2022 roku zorganizowano 3 spotkania z uczestnikami Klubu Integracji Społecznej. Były to dwugodzinne spotkania warsztatowo-informacyjne, podczas których przedstawiano ideę wolontariatu, działalność Klubu Wolontariusza oraz możliwości podjęcia współpracy.

Klub Wolontariusza w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM był organizatorem **konkursu plastycznego „Pomaganie jest cool”**, którego celem było przybliżenie dzieciom i młodzieży idei wolontariatu, kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych, a także ukazanie, że każdy z nas ma wiele do zaoferowania swojemu otoczeniu. Patronat nad przedsięwzięciem objęli Pan Lucjusz Nadbereźny, Prezydent Miasta Stalowej Woli oraz Pan Stanisław Sobieraj, Przewodniczący Rady Miejskiej Stalowej Woli.

Konkurs skierowany był do następujących kategorii wiekowych:

- dzieci 5 - 6 letnich ze stalowowolskich przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych,
- uczniów szkół podstawowych tj. klas I-IV i V-VIII.

Na konkurs wpłynęło łącznie 340 prac w trzech kategoriach wiekowych.

Komisja konkursowa przyznała nagrody dla miejsca I, II, i III w poszczególnych kategoriach wiekowych. W każdej z kategorii przyznane zostały także wyróżnienia. W dniu 5 grudnia 2022 r. w Urzędzie Miasta Stalowa Wola odbyło się uroczyste spotkanie, podczas którego ogłoszono wyniki konkursu oraz wręczono nagrody laureatom i wyróżnionym. Pisemne podziękowania dla wszystkich uczestników konkursu zostały dostarczone do przedszkoli i szkół podstawowych.

Przedsięwzięcie zostało dofinansowane ze środków Gminy Stalowa Wola.

W ramach promowania i rozpowszechniania idei wolontariatu w lokalnych mediach ukazywały się artykuły i wiadomości telewizyjne wspierające wolontariat i poszukiwanie wolontariuszy oraz rozpowszechnianie informacji o bieżącej działalności Klubu Wolontariusza. Ponadto artykuły ukazały się w papierowych wydaniach gazety codziennej „Echo Dnia” oraz tygodnika „Sztafeta”, a Telewizja Kablowa „Stella” oraz Telewizja Miejska nakręciły kilkuminutowe spoty promujące ideę wolontariatu, wspierające poszukiwanie nowych wolontariuszy oraz informujące społeczność lokalną Stalowej Woli o działaniach wolontarystycznych podejmowanych na terenie miasta.

8.2.1. Akcje organizowane przy współudziale wolontariuszy

Wsparcie uchodźców z Ukrainy

W związku z wybuchem wojny w Ukrainie działalność Klubu Wolontariusza w pierwszej połowie roku skupiała się na udzielaniu wsparcia kobietom, dzieciom i osobom starszym przybywającym z Ukrainy w poszukiwaniu schronienia. Klub Wolontariusza aktywnie zaangażował się w stacjonarną pomoc w punktach noclegu uchodźców organizowanych w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji oraz szkołach publicznych. Koordynator prowadził telefoniczne zapisy wolontariuszy na poszczególne dyżury oraz informował o możliwościach udzielenia wsparcia osobom z Ukrainy. Wolontariusze natomiast odbywali dyżury i angażowali się w inne akcje pomocowe (m. in. zbiórki, prace w magazynie i punktach wydawania produktów spożywczych i chemicznych oraz odzieży). Dużą rolę odegrał także profil Klubu Wolontariusza na portalu społecznościowym Facebook, który stał się pewnego rodzaju centrum koordynacyjnym – z jednej strony informowano społeczność Stalowej Woli i okolic o aktualnych

potrzebach (pomoc wolontariuszy, dyżury, potrzeby rzeczowe: konkretne produkty, meble, odzież itp.), a z drugiej był też pomocny w komunikacji z osobami chętnymi do pomocy. Dbano także o dobrą kondycję psychiczną wolontariuszy zaangażowanych w pomoc, poprzez informowanie ich o dobrych praktykach w zachowaniu dobrostanu psychicznego oraz możliwościach wsparcia w przypadku wystąpienia jakichkolwiek trudności.

Gotowość do podjęcia działań pomocowych na rzecz Ukrainy zgłosiło bardzo wielu mieszkańców Stalowej Woli i okolic. Szacuje się, że było to ok. 5 000 osób. Większość z nich miała możliwość aktywnego włączenia się w pomoc Ukraińcom.

✚ Wsparcie seniorów i osób znajdujących się w izolacji czy kwarantannie

Dzięki współpracy z wolontariuszami została zorganizowana usługa mająca na celu wsparcie seniorów i osób znajdujących się w izolacji czy kwarantannie (na początku roku, do czasu złagodzenia obostrzeń pandemicznych) w codziennych zakupach, realizowaniu recept w aptece oraz wyprowadzaniu psów. Z pomocy 6 wolontariuszy skorzystały 3 osoby/rodziny.

✚ Pomoc w organizacji zajęć wakacyjnych w Klubie „Wesoła Gromadka”

W dniach 30 czerwca i 31 sierpnia 2022 roku wolontariusze z Klubu Wolontariusza zaangażowani byli w organizację zajęć integracyjno-sportowych dla dzieci uczęszczających na wakacyjne zajęcia w Klubie „Wesoła Gromadka”. Spotkania odbywały się w ogrodzie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Wolontariusze za każdym razem zobowiązali się przygotować zabawy dla dzieci i towarzyszyć im w tych zabawach, a także malować im buźki. Zaangażowali się także w organizację techniczną spotkań – przygotowywali sprzęty, rozkładali stoły, pomagali w czynnościach porządkowych.

W obie te akcje zaangażowało się łącznie 8 wolontariuszy z Klubu Wolontariusza.

✚ Udzielanie korepetycji w ramach Punktu Pomocy w Nauce

Od stycznia 2022 roku kontynuował swoją działalność Punkt Pomocy w Nauce. Spotkania odbywały się w siedzibie Klubu „Wesoła Gromadka” (budynek Skarem, ul. 1-go Sierpnia 24). Koordynator umawiał konkretne dziecko z konkretnym wolontariuszem na ustaloną wspólnie godzinę. Zwykle spotkania trwały nie dłużej niż 1 godzinę zegarową - w zależności od zapotrzebowania. W całym roku podczas regularnych spotkań stacjonarnych 9 dzieci korzystało z pomocy 10 wolontariuszy.

✚ Inicjatywa „Kartki wielkanocne”

Założeniem akcji było zaangażowanie wolontariuszy oraz uczniów stalowowolskich szkół i przedszkoli we wspólne działanie na rzecz seniorów. Udało się przygotować i przekazać 299 kartek świątecznych, do których wklejono życzenia, a następnie przekazano seniorom z Dniennego Domu Senior+, Domu Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła w Stalowej Woli oraz uczestnikom Rozwadowskiego Klubu Seniora. W akcję oprócz wolontariuszy z Klubu Wolontariusza aktywnie włączyli się także najmłodszy z Przedszkola nr 1, uczniowie i nauczyciele z PSP nr 11, PSP nr 12, Katolickiej SP oraz Zespołu Szkół nr 1 w Stalowej Woli.

✚ Inicjatywa „Kartki bożonarodzeniowe”

Założeniem akcji było zaangażowanie wolontariuszy oraz uczniów stalowowolskich szkół i przedszkoli we wspólne działanie na rzecz seniorów. Udało się przygotować i przekazać 371 kartek świątecznych, do których wklejono życzenia, a następnie przekazano seniorom z Dniennego Domu Senior+, Domu Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła w Stalowej Woli, uczestnikom Rozwadowskiego Klubu Seniora oraz innym klientom Ośrodka. W akcję oprócz wolontariuszy z Klubu Wolontariusza aktywnie włączyli się także najmłodszy z Przedszkola „Ene-Due-Rabe”, uczniowie i nauczyciele z PSP nr 1, PSP nr 3 SP nr 5, PSP nr 11, PSP nr 12 oraz Zespołu Szkół nr 1 w Stalowej Woli.

IX. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH

Jednym z kluczowych zadań polityki społecznej jest diagnozowanie potrzeb środowiska lokalnego, które następnie stanowi bazę do inicjowania, opracowywania, wdrażania i rozwijania regionalnych i lokalnych programów z obszaru pomocy społecznej, ukierunkowanych na podnoszeniu jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W strukturze MOPS zadanie to zostało powierzone pracownikom ds. koordynacji programów społecznych i realizacji projektów socjalnych.

9.1. Koordynacja gminnych programów społecznych

Na Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej spoczywa obowiązek opracowywania, wdrażania, monitorowania oraz aktualizowania lokalnych programów społecznych, wynikających z rozeznaczonych potrzeb.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania gminy w roku 2022 opracował projekty dwóch gminnych programów tj.:

- ✚ Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023 – 2025 który został przyjęty Uchwałą Nr LIX/763/2022 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 19 grudnia 2022 roku. Celem głównym programu jest „Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności oraz łagodzenie jego skutków przez wsparcie i podejmowanie inicjatyw na rzecz osób bezdomnych”.
- ✚ Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2024 który został przyjęty Uchwałą Nr LIX/764/2022 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 19 grudnia 2022 roku. Celem głównym programu jest „Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali zjawiska w Gminie Stalowa Wola”.

W/w Programy powstały we współpracy i w oparciu o konsultację z różnymi lokalnymi podmiotami sektora samorządowego i organizacji pozarządowych, poddane konsultacji społecznej, co w konsekwencji dało możliwość kompleksowego uwzględnienia obszarów i kierunków wsparcia, umożliwiając poprawę jakości i poziomu życia osobom i rodzinom będącym w kryzysie bezdomności, osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, jak i kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska bezdomności i przemocy, osób i rodzin w mieście Stalowa Wola.

Powyższe dokumenty stanowią kontynuację i rozwinięcie działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stalowa Wola na lata 2016-2022 i Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowej Woli na lata 2023 – 2028.

Do działań podejmowanych w 2022 r. przez MOPS należały min.: monitoring, ewaluacja oraz opracowywanie i przedłożenie w I kwartale 2023 roku sprawozdań Radzie Miejskiej w Stalowej Woli z realizacji w 2022 roku przez jednostki gminy i inne podmioty następujących programów:

- Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2020 – 2022 przyjętego Uchwałą Nr XIX/228/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 16 grudnia 2019 roku,
- Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2021 – 2023 przyjętego Uchwałą Nr XXXVII/407/2021 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 15 lutego 2021 roku,
- Stalowowolskiego Programu Wspierania Seniorów na lata 2021 – 2023, przyjętego Uchwałą Nr XXXVII/408/2021 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 15 lutego 2021 roku.
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2022 przyjętego Uchwałą Nr XLIX/588/2022 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 31 stycznia 2022 r.

W sprawozdaniach dokonano zestawienia danych oraz analizy wskaźników osiągniętych w trakcie realizacji Programów. Sprawozdania obejmowały podsumowanie działań podejmowanych w roku 2022.

9.2. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE i programów rządowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw diagnozowanym potrzebom lokalnego środowiska sięga po różne możliwości uzupełniania oferty realizowanych usług wykorzystując środki zewnętrzne.

9.2.1. Projekty współfinansowane z funduszy UE.

Rozwadowski Klub Seniora

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej VIII Integracja społeczna Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPPK.08.03.00-18-0037/19-00 z dnia 6 lutego 2020 r. Wysokość dofinansowania Projektu **544 793,25 PLN** PLN w tym środki europejskie w wysokości **463 074,26 PLN**, ze środków dotacji celowej w kwocie 81 718,99 PLN.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności do usług społecznych poprzez utworzenie Klubu Seniora zapewniającego dzienną opiekę dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Działania realizowane w ramach projektu zostały zaplanowane z myślą o przeciwdziałaniu osamotnieniu i marginalizacji starszych mieszkańców Rozwadowa. Rozwadowski Klub Seniora jest miejscem, gdzie seniorzy będą mogli wspólnie się spotykać, nawiązać nowe znajomości, rozwijać swoje pasje i zainteresowania, wzmocnić swoje kompetencje społeczne, będą także mieć możliwość poprawić swój stan zdrowia poprzez udział w zajęciach sportowych oraz skorzystać z pomocy prawnej i psychologicznej.

Rozwadowski Klub Seniora (RKS) rozpoczął swoje funkcjonowanie od 20 stycznia 2021r. w budynku „Sokoła”, przy ul. Rozwadowskiej 21. Klub Seniora został wyposażony w podstawowy, niezbędny sprzęt. W skład pomieszczeń, z których UP korzystają wchodzi: salonik, toaleta, klatka schodowa + hall, schowek pod schodami, szatnia, sala spotkań, biuro, sala widowiskowa, toaleta dla osób niepełnosprawnych, przestrzeń przed RKS – tzw. „ogródek”. Placówką koordynuje Opiekun-Koordynator zatrudniony w wymiarze ¾ etatu, codzienne zajęcia animacyjne / opiekuńcze prowadził Opiekun – Instruktor Terapii Zajęciowej zatrudniony w wymiarze ¾ etatu. RKS działa w godzinach od 8.00 do 14.00. W ramach projektu zrealizowano wiele działań o różnorodnym charakterze, dopasowanych do możliwości i zainteresowań osób starszych. Na koniec grudnia 2022 roku liczba uczęszczających do RKS to 17 osób. Zajęcia realizowane w 2022 roku na rzecz Uczestników:

- Stałe i codzienne zajęcia twórcze, teatralne i sportowe prowadzone przez opiekuna – animatora,
- Zajęcia grupowo-edukacyjne w formie szkoleń prowadzonych przez specjalistów z zakresu danej dziedziny, w tym:
 - Zajęcia sportowe Nordic - Walking w wymiarze 4 spotkań po 4 godziny,
 - 1 wyjście na seans filmowy zorganizowany w Niżańskim Centrum Kultury „Sokół”,
 - Zorganizowanie i przeprowadzenie zajęć pt. „Bezpieczny senior”. Spotkanie ze strażakiem – 2 godziny, spotkanie z policjantem – 2 godziny oraz spotkanie ze strażakiem – 2 godziny. W efekcie spotkań i informacji dotyczących bezpieczeństwa seniorów powstał folder pt. „Niezbędnik seniora”,

- Zorganizowanie i przeprowadzenie zajęć z zakresu e – senior – 4 godziny,
- Zorganizowanie z okazji dnia Seniora obiadu uroczystego,
- Odbyły się zajęcia z lekomanii, w ramach których zostały przeprowadzone 3 zajęcia: 1 z terapeutą ds. uzależnień – 2 godziny, z farmaceutą – 2 godziny oraz z zakresu ziołolecznictwa – 2 godziny,
- Coroczne spotkania okazjonalne: zabawa noworoczna, andrzejkowa i zorganizowano wigilię.
- ✚ Klub zapewniał wsparcie w postaci poradnictwa rodzinnego, psychologicznego oraz prawnego,
- ✚ Klub Seniora zapewniał uczestnikom codzienny ciepły posiłek.

31.12.2022 r. projekt przechodzi do etapu trwałości.

✚ „Pershing od nowa”

Przedsięwzięcie pt. „Pershing od nowa” Rewitalizacja społeczna mieszkańców bloku socjalnego „Pershing” na Osiedlu Fabrycznym, realizowane w ramach projektu pt. „MODELOWE ROZWIĄZANIA NA TRUDNE WYZWANIA”- Planu Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego Stalowej Woli współfinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 oraz Budżetu Państwa.

Okres realizacji: 01-01-2022 r. do 31-12-2023 r.

Głównym jego celem jest wzmocnienie spójności społecznej i podniesienie standardu życia mieszkańców miasta Stalowej Woli, pomoc w dokonywaniu zmian w rozwoju osobistym i zawodowym, wspieranie procesu zmian we wszystkich obszarach życia.

Przedsięwzięcie jest realizowane na terenie miasta Stalowa Wola, ul. 1-go Sierpnia 11. Uczestnikami przedsięwzięcia jest 32 mieszkańców, zamieszkujących pod wyżej wskazanym adresem.

W okresie od 1 marca 2022r. do 31.12.2022r. zrealizowano następujące działania:

1. Diagnoza problemów mieszkańców, realizacja 1 marzec 2022r. do 30 czerwca 2022r.

Diagnozowanie problemów mieszkańców ul. 1 Sierpnia 11, zostało przeprowadzone na podstawie założeń metodologicznych dotyczących środowiskowej pracy socjalnej opartej na długofalowym procesie pracy z grupami społecznymi. Sporządzono mapę zasobów (diagnoza środowiska) zawierającą zebrane i przeanalizowane dane o zasobach, ludziach i potencjale oraz problemach występujących w „Pershingu”.

2. Dokonano analizy zebranego materiału w postaci kwestionariuszy ankiet oraz na podstawie bezpośrednich rozmów z mieszkańcami. Na podstawie ww. analizy ostatecznie wypracowano zindywidualizowane pakiety wsparcia dla mieszkańców. Realizacja pakietów została zaplanowana na okres 1 lipiec 2022r . – 31 sierpnia 2023 r.

3. Realizacja spersonalizowanych pakietów wsparcia polegająca na bezpośredniej pracy z mieszkańcami głównie poprzez środowiskową pracę socjalną oraz działania podejmowane przez opiekuna – tutora. Rodzaj oraz zakres usług wspierających na rzecz mieszkańców są dostosowane do indywidualnych potrzeb osób, „spakowane” w tzw. spersonalizowane pakiety wsparcia, zawierające m.in.:

- Pracę socjalną - usługa o charakterze obligatoryjnym skierowana na wzmocnianie lub odzyskiwanie zdolności samodzielnego funkcjonowania mieszkańców w życiu społecznym,
- Poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne indywidualne świadczone w miejscu zamieszkania oraz w siedzibie MOPS,
- Poradnictwo specjalistyczne świadczone przez terapeutę ds. uzależnień w formie spotkań grupowych oraz indywidualnych.

Poradnictwo specjalistyczne dostosowane zostało do indywidualnych potrzeb mieszkańców w celu poprawy ich samodzielnego funkcjonowania. W ramach poradnictwa specjalistycznego wypracowano 148 godzin.

Treningi mające na celu naukę lub podtrzymywanie posiadanego poziomu sprawności m.in. w zakresie samoobsługi, samodzielności życiowej, rozwijania kontaktów społecznych oraz pełnienia ról społecznych, postaw obywatelskich, pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym, realizacji kontaktów społecznych, zagospodarowaniu czasu wolnego, z wykorzystaniem usług dostępnych w środowisku lokalnym, które mogą być realizowane np. poprzez:

Trening umiejętności praktycznych – celem jest nabywanie, rozwijanie lub wzmacnianie samodzielności w zakresie doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego (np. pranie, suszenie odzieży, sprzątanie w mieszkaniu, toalecie, trening segregacji odpadów, oszczędnego zużycia wody i energii elektrycznej).

Trening higieny – celem jest nabywanie, rozwijanie lub wzmacnianie działań w zakresie utrzymania higieny ciała oraz estetycznego wyglądu zewnętrznego.

Trening kulinarny – celem jest nabywanie, rozwijanie lub wzmacnianie umiejętności niezbędnych do życia, jak nauka gotowania i przygotowywania posiłków (śniadania, kolacji obiadu), sprzątania po posiłkach, przechowywania żywności itp.:

Trening finansowy – celem jest rozwijanie umiejętności planowania i wydatkowania dostępnych środków finansowych;

Trening interpersonalny – celem jest nauka rozwiązywania konfliktów i problemów osobistych, ćwiczenie i nauka zachowań w określonych sytuacjach, rozwój umiejętności społecznych, utrzymywaniu więzi z rodziną i uczestnictwie w życiu społeczności lokalnej;

Trening załatwiania spraw urzędowych – pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, osobistych, pomoc w ubieganiu się o uzyskanie mieszkania – (działanie adresowane do osób, które objawiają możliwość samodzielnego funkcjonowania) Powyższe wsparcia dostosowane będzie do indywidualnych potrzeb UP w wymiarze wynikającym z celów planowanych do osiągnięcia w programie usamodzielniania.

Innowacja społeczna pt. „Szlakiem ludzi bezdomnych”

W ramach projektu grantowego: Inkubator włączenia społecznego, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020. Umowa o powierzenie grantu nr is-430-4-15/22 z dnia 29.03.2022r.

Okres realizacji: 01.04.2022r. – 30.06.2022r. etap przygotowawczy

01.07.2022r. – 31.12.2022r. etap testowania

Projekt pt. „Szlakiem ludzi bezdomnych” służy wypracowaniu i przetestowaniu rozwiązania w zakresie działalności punktu doraźnego wsparcia, świadczącego usługi higieniczne na rzecz osób bezdomnych. Dziedzina ta została wybrana, z uwagi na istniejącą lukę w systemie wsparcia doraźnego, którego adresatami są osoby bezdomne. „Szlakiem ludzi bezdomnych” to projekt innowacyjny, ponieważ umożliwia odmienne rozwiązanie typowego problemu społecznego. Jednocześnie uzupełnia system wsparcia i zabezpieczenia, jakie oferują podmioty statutowo zajmujące się problematyką osób wykluczonych i/lub zagrożonych wykluczeniem. Rozwiązanie to odpowiada na zapotrzebowanie społeczne powodujące trwałą zmianę w zachowaniu oraz nawykach w grupie osób bezdomnych.

Celem innowacji jest wzmocnienie i usprawnienie działalności punktów doraźnego wsparcia świadczących usługi higieniczne na rzecz osób bezdomnych poprzez przetestowanie innowacyjnego rozwiązania, analizę efektywności tego rozwiązania.

Innowacja zakłada zaadoptowanie, przystosowanie oraz wynajem mobilnego kontenera na potrzeby wykonywania zabiegów higienicznych. Na etapie testowania weryfikowana jest wydajność mobilnego punktu higienicznego, efektywność, możliwość dokonania zmian wynikających z użytkowania, głównie pod kątem parametrów technicznych. Mobilny kontener posiada dwa pomieszczenia: jedno wyposażone w kabinę prysznicową i umywalkę, drugie przeznaczone na przebieranie w czystą odzież, którą osoby bezdomne otrzymują w ramach wykonywanych zabiegów higienicznych. Wyposażone jest w ławki do siedzenia oraz stoliczek.

Wprowadzana innowacja pośrednio ma na celu zmianę nawyków i obyczajowości osób bezdomnych, u których zazwyczaj dochodzi do **zaniku potrzeby bądź umiejętności wykonywania zabiegów higienicznych**, co bardzo negatywnie wpływa to na ich zdrowie fizyczne i psychiczne oraz na otoczenie społeczne. Powyższa przesłanka przesądzała o konieczności opracowania instruktażu wykonywania zabiegów higienicznych. Dodatkową funkcją instruktażu jest wyposażenie testerów w nawyk sprzątnięcia po wykonanym zabiegu higienicznym. Instruktaż składa się z 3 części: czynności wykonywane przez testerów przed, w trakcie oraz po kąpielu. Na etapie testowania instruktaż otrzymuje każdy testujący w wersji drukowanej. W części przyczepy, w której odbywają się będą zabiegi higieniczne, instruktaż zamieszczony jest w widocznym miejscu dla testującego. W proces testowania zaangażowanych jest 10 testerów – osoby będące w kryzysie bezdomności, zamieszkujące w okolicy stacji benzynowej w okolicznym lesie, pod wiaduktem w centrum miasta oraz w pustostanach umiejscowionych na osiedlu Rozwadów oraz zmagające się z negatywnym stereotypem osób bezdomnych, brakiem ufności do innych grup społecznych oraz instytucji publicznych, brakiem wiary we własne możliwości, umiejętności zawodowe. Zabiegi higieniczne są wykonywane trzy razy w tygodniu, w trzech newralgicznych punktach przebywania osób bezdomnych na terenie miasta, średnio 6 godzin tygodniowo. W okresie testowania rozwiązania, Innowator założył przeprowadzić 240 kąpeli. W celu wykonywania zabiegów higienicznych pojazd wyposażony jest w niezbędne akcesoria higieniczne – pielęgnacyjne oraz bieliznę dla osób bezdomnych. W okresach jesienno – zimowych MPH, w okresie mniejszej częstotliwości wykonywania zabiegów higienicznych, dodatkowo pomieszczenie przyczepy jest wykorzystywane, jako punkt ciepłej herbaty z możliwością zmiany odzieży wierzchniej – „Kącik ciepła” stanowiący remedium na brak w funkcjonowaniu profesjonalnej ogrzewalni. **Wyjątkowość pomysłu w stworzeniu mobilnego punktu higienicznego dla osób bezdomnych polega głównie na prostocie rozwiązania, elastyczności zastosowania i jego użyteczności, możliwości zaimplementowania w oparciu o rozsądne koszty, zwłaszcza przez samorządy, których nie stać na stworzenie łaźni wraz z jej obsługą.** Ponadto zastosowanie przyczepy to oszczędność czasu i środków finansowych ze względu na nieskomplikowaną logistykę oraz brak konieczności użycia cięższego sprzętu (ławety, dźwigi), tak jak ma to miejsce np. w przypadku zwykłych kontenerów lub utworzenia łaźni miejskiej wraz z jej obsługą.

Kolejną zaletą proponowanego rozwiązania jest fakt mobilności MPH, w kontekście możliwości dojazdu bezpośrednio do osób bezdomnych, co dodatkowo podnosi wartość rozwiązania, ponieważ gwarantuje zachowanie intymności i poczucia komfortu osób w kryzysie bezdomności, a ponadto takie rozwiązanie powodować może zwiększoną motywację do skorzystania z dokonania zabiegu pielęgnacyjnego.

31.12.2022r. zamknięto okres testowania prototypu. Zebrane na etapie testowania informacje dotyczące technicznych rozwiązań zastosowanych w Mobilnym Punkcie Higienicznym doprowadziły do kilku ważnych wniosków. Zostaną one przedstawione w formie rekomendacji, dla być może przyszłych użytkowników, którzy będą chcieli podejmować próby zmiany rzeczywistości społecznej w obrębie bezdomności i być może zmiany sytuacji osób będących w kryzysie bezdomności.

Zespół testujący innowację pt. „Szlakiem ludzi bezdomnych” potwierdza tezę, postawioną na etapie planowania innowacji w zakresie wykorzystywania/adoptowania rozwiązania przez średnie gminy. Dodatkowo w trakcie realizacji testowania pojawił się problem małych gmin, które borykają się nie sensu stricto z problemem bezdomności.

W gminach małych występuje bardzo często problem osób żyjących w warunkach skrajnego zubożenia, zamieszkujących w zabudowaniach nie posiadających zaplecza sanitarnego, bez dostępu do bieżącej wody. Osoby te nie są osobami bezdomnymi w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, ponieważ zatrważająco, są osobami zamieszkałymi, zatem są kwalifikowani jako osoby zagrożone bezdomnością. Testowana innowacja okazuje się być rozwiązaniem dla „nowej” grupy docelowej, dla której brakuje rozwiązań systemowych w zakresie wsparcia doraźnego. Z pewnością rozwiązanie jakim jest MPH mogło by być remedium na problem osób zagrożonych bezdomnością.

Zespół odpowiedzialny za testowanie prototypu MPH rekomenduje wdrażanie rozwiązania w gminach średnich, które borykają się z niewystarczającymi środkami finansowymi mogącymi pokryć wydatki związane z zabezpieczeniem osób bezdomnych w minimum potrzeb egzystencjonalnych, związanych z utrzymaniem higieny osobistej.

Możliwość przetestowania MPH pokazała, iż swoją użytecznością i efektywnością wpływa na wzmocnienie i usprawnienie, wypełnienia luki w zakresie funkcjonowania punktów doraźnego wsparcia, świadczących usługi na rzecz osób będących w kryzysie bezdomności.

9.2.2. Programy Rządowe dofinansowane z budżetu państwa.

Program „Opieka 75+” – edycja 2022⁶

W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. , MOPS realizował rządowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+”- edycja 2022.

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022⁷

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowy „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2022, finansowany w całości z Funduszu Solidarnościowego Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022⁸

MOPS w 2022 roku realizował po raz trzeci usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”-edycja 2022 finansowanego w całości ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022⁹

⁶ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.2.5 str. 54

⁷ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.2.6 str. 54

⁸ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.2.7 str. 55

⁹ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.2.8 str. 55

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program finansowany ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Program „Asystent rodziny” na rok 2022

Program Asystent rodziny Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zakłada finansowe wsparcie gmin w zakresie dofinansowania dodatków do wynagrodzenia asystentów rodzin realizujących zadania wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Źródłem finansowania programu są środki Funduszu Pracy ujęte w planie finansowym Funduszu Pracy na 2022 r. na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2022 r. Gmina Stalowa Wola otrzymała kwotę 6000,00 zł dla 2 asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS.

X. NAGRODY, WYDARZENIA CYKLICZNE I CIEKAWY INICJATYWY

10.1. Nagroda Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

Pracownicy Ośrodka otrzymali nagrodę Ministra Rodziny i Polityki Społecznej Marleny Małąg za wybitne, nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej w roku 2022. Wśród laureatów znaleźli się pracownicy: Anna Stec, Marek Serafini oraz Łukasz Kamiński. Uznanie zdobył innowacyjny projekt pn. "Szlakiem ludzi bezdomnych"¹⁰ współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Wyróżnieni pracownicy są zarówno autorami jak i realizatorami projektu. W ramach projektu funkcjonował Mobilny Punkt Higieniczny, który świadczył usługi higieniczne na rzecz osób bezdomnych.

10.2. Wyróżnienie w formie listu gratulacyjnego Wojewody Podkarpackiego

W Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie odbyło się uroczyste spotkanie z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, podczas którego wręczone zostały listy gratulacyjne Wojewody Podkarpackiego pracownikom odznaczającym się specjalnymi osiągnięciami na polu zabezpieczenia społecznego. W tym roku laureatem wyróżnienia została Beata Jucha zaangażowana w działalność Klubu Wolontariusza, gdzie wraz z Zespołem ds. Organizowania Społeczności Lokalnej inicjuje i wspiera oddolne ruchy samopomocowe i obywatelskie. W ramach działającego na terenie Stalowej Woli Klubu „Wesoła Gromadka” – ogólnodostępnego i otwartego miejsca sprzyjającego oddolnym inicjatywom Pani Beata Jucha prowadzi warsztaty i treningi grupowe oraz spotkania indywidualne o charakterze profilaktycznym z uczestnikami Klubu oraz społecznością lokalną zagrożoną wykluczeniem społecznym. Po wybuchu wojny na Ukrainie, kiedy Stalowa Wola stała się Centrum Koordynacyjno - Wytchnieniowym, powstałym na potrzeby lokowania tymczasowego dzieci z domów dziecka, w tym niepełnosprawnych, uciekających z Ukrainy Pani Beata koordynowała działaniami chętnych do pomocy wolontariuszy.

¹⁰ Opis projektu w podrozdziale 9.2.1. Projekty współfinansowane z funduszy UE, str. 74

10.3. Opłatek Maltański

W dniu 21 grudnia 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli wraz z Zakonem Maltańskim Polska - Fundacją Polskich Kawalerów Maltańskich w Krakowie już po raz dziewiąty zorganizował na terenie Stalowej Woli Opłatek Maltański.

W 2022 roku Opłatek Maltański odbywał się 33 miastach na terenie Polski oraz w 4 miastach poza granicami naszego kraju (Ukraina). Łącznie 37 miast włączyło się organizację inicjatywy w 2022 roku, w tym Stalowa Wola.

Opłatek Maltański to ogólnopolska, świąteczna akcja charytatywna organizowana od 2002 roku przez Zakon Maltański Polska wraz z lokalnymi ośrodkami pomocy społecznej, polegająca na organizacji spotkań wigilijnych dla osób potrzebujących m. in. rodzin wielodzietnych, osób samotnych i niepełnosprawnych. W organizację każdego ze spotkań wigilijnych zaangażowani są lokalni przedsiębiorcy, darczyńcy i wolontariusze. Ideą Opłatka Maltańskiego jest pomoc osobom potrzebującym w sposób dwutorowy: poprzez wsparcie materialne oraz wsparcie duchowe w formie zaproszenia do wspólnego stołu wigilijnego, podzielenia się opłatkiem, wspólnego posiłku i kolędowania.

W tym 2022 roku Opłatek Maltański polegał na:

- ✚ Zorganizowaniu spotkania wigilijnego w dniu 21 grudnia 2022 roku od godz. 11:00 w DD Senior+ w Stalowej Woli ul. Dmowskiego 1 dla uczestników Dziennego Domu Senior+ przy MOPS w Stalowej Woli – 37 osób plus zaproszeni goście m.in. ksiądz z Parafii Trójcy Przenajświętszej w Stalowej Woli, Główna Księgowa Nadleśnictwa Rozwadów, przedstawiciel Urzędu Miasta w Stalowej Woli reprezentujący Prezydenta Miasta Stalowej Woli Pana Lucjusza Nadbereźnego, Dyrektor MOPS – Pan Piotr Pierścionek, oraz przedstawiciel Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Krakowie.

W trakcie spotkania harcerze z 54 Stalowowolskiej Drużyny Harcerskiej przybyli ze Świątłem Betlejemskim. Córki naszych uczestniczek zaśpiewały przy akompaniamencie gitary kolędy, odczytano fragment Pisma Świętego o narodzeniu Pana Jezusa i odmówiono modlitwę. Następnie złożono życzenia świąteczne zarówno przez gości, jak i Kierownika DDS+ oraz reprezentanta uczestników placówki. W dalszej części spotkania podzielono się wzajemnie opłatkiem i złożono sobie życzenia świąteczno – noworoczne przez wszystkich zebranych na uroczystości. Dla każdej osoby przygotowano poczęstunek wigilijny (barszcz z krokietami, śledź, sałatka jarzynowa, ciasta, ciasteczka, owoce, kompot z suszu itp.) i wręczono paczki opłatkowe. 8 osobom nieobecnych na Wigilii z powodu choroby paczki przekazano lub dowieziono do domów.

- ✚ W dniu 21 grudnia 2022 roku w pracownicy socjalni MOPS 1 dostarczyli do domów. Paczki świąteczne z artykułami o dłuższym terminie ważności oraz opłatki 5 osobom, które z uwagi na wiek nie kwalifikowały się do innych akcji na terenie Stalowej Woli, a są osobami samotnymi, niepełnosprawnymi o bardzo niskich dochodach, które potrzebowały takiej formy pomocy.

Głównymi odbiorcami paczek w ramach Opłatka Maltańskiego 2022 były osoby starsze, samotne oraz niepełnosprawne – 45 osób, a także 5 osób samotnych, niepełnosprawnych. Wszystkie dary udało się pozyskać od sponsorów i ludzi dobrej woli. Do każdej z oznakowanych Akcją Opłatek Maltański paczek dołączony był opłatek z logo Akcji przekazany przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich w Krakowie. W dniu 21 grudnia 2022 roku osoby, które mogły samodzielnie dotrzeć do budynku MOPS w Stalowej Woli odebrały paczki osobiście od pracowników MOPS, zaś pozostałym osobom zostały one dowieszone bezpośrednio do mieszkań i wręczone. Dzięki pracy i pomocy pracowników MOPS wszystkie paczki przed Świątami Bożego Narodzenia dotarły do osób potrzebujących zgłoszonych do udziału w Akcji.

Zaangażowanie się Miasta Stalowa Wola w Akcję i przygotowanie paczek świątecznych jest bardzo istotnym elementem świadczenia pomocy na rzecz mieszkańców Gminy Stalowa Wola, którzy jej potrzebują. Udział i dofinansowanie zakupu artykułów spożywczych to coroczny element współpracy w ramach organizacji Akcji w naszym mieście z samorządem. Zaś promocja i upowszechnianie zaangażowania Prezydenta Miasta i Gminy ma zasięg ogólnopolski z uwagi na szczególny charakter Akcji i jej obszar realizacji. **Ponadto Dyrektor MOPS oraz Kierownik DDS+ otrzymali w trakcie spotkania wigilijnego Medal Honorowy Związku Polskich Kawalerów Maltańskich, co stanowi ogromne wyróżnienie dla pracy tutaj. Ośrodka.**

10.4. Stalowowska Paczka Pomocy - Edycja 2022 – Osoby starsze, samotne

Akcja charytatywna „Stalowowska Paczka Pomocy” to inicjatywa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

W październiku 2022 roku MOPS przystąpił po raz czwarty do organizacji lokalnej akcji charytatywnej „Stalowowska Paczka Pomocy” – Edycja 2022- Osoby starsze i samotne.

Celem akcji było wsparcie osób starszych i samotnych w wieku 65 plus osób ze Stalowej Woli, będących w trudnej sytuacji życiowej w okresie przedświątecznym poprzez zbiórkę darów rzeczowych. W ramach Akcji zbierano produkty, które mogłyby znaleźć się w paczce nadające się do dłuższego przechowywania tj. : **artykuły spożywcze**, w tym m. in. kawa, kawa zbożowa, kakao, herbata, miód, dżem, cukier, olej, konserwy, słodczyce itp. **artykuły chemiczne**, w tym m. in. płyn do mycia naczyń, płyn do podłóg, mydło, proszek lub płyn do prania, **artykuły tekstylne**, ręczniki i pościel oraz **element świąteczny** (kartka świąteczna lub inny symbol nawiązujący do świąt)

W ramach Akcji nie zbierane były środki finansowe. Wsparcia udzieliło 64 darczyńców. Wśród nich znalazło się 13 firm prywatnych, 13 instytucji, 4 organizacje pozarządowe oraz 34 placówki oświatowe. Zebrano i utworzono ogółem 220 paczek, które zostały przekazane seniorom z terenu miasta Stalowej Woli. Ponadto firma Iwamet przekazała osobom bezdomnym kilka par obuwia.

Od 30 listopada do 20 grudnia 2022 r. paczki były sukcesywnie dostarczane dzięki zaangażowaniu i pomocy Ochotniczej Straży Pożarnej w Stalowej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli, Schroniska Męskiego im. Brata Alberta w Stalowej Woli oraz pracowników MOPS.

XI. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI PRZY REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNANYCH POTRZEB.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli współpracował między innymi z następującymi instytucjami i podmiotami:

- Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli – MOPS od 2011 roku realizuje określoną porozumieniem współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli przy podejmowaniu działań wzmacniających aktywność osób bezrobotnych, które są jednocześnie klientami Ośrodka i PUP. Współpraca ta polega w szczególności na wymianie informacji umożliwiającej optymalizację zakresu i form pomocy udzielanej przez obie instytucje tej samej osobie, w sposób pozwalający uniknąć powielania wzajemnych działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym głównie w ramach realizacji kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi zawierających instrumenty aktywizacji zawodowej. Od 2015 roku MOPS w partnerstwie z PUP realizuje Program Aktywizacja i Integracja w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób długotrwale bezrobotnych w szczególności trudnej sytuacji na rynku pracy (zakres współpracy został szczegółowo

opisany w rozdziale V. Aktywizacja osób bezrobotnych). Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy polega także na wymianie informacji na temat osób zarejestrowanych w PUP oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez platformę SEPI do której dostęp mają jedynie upoważnione osoby w MOPS, jak również na dostępie do aktualnych ofert pracy, staży oraz praktyk; informowaniu o aktualnych projektach i programach specjalnych, które realizowane są na rzecz osób bezrobotnych będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy; informowaniu o targach i giełdach pracy oraz grupowych poradach zawodowych i oferowanych formach pomocy dla osób pozostających bez pracy,

- + Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Rzeszowie – Filia w Tarnobrzegu – stała współpraca w zakresie aktywizacji i doradztwa zawodowego osób wykluczonych społecznie z powodu bezrobocia, uzależnienia, bezdomności. Kierowani tam przez pracowników socjalnych klienci MOPS mieli możliwość skorzystania z bezpłatnego doradztwa zawodowego, poradnictwa w zakresie sporządzenia dokumentów aplikacyjnych. W trakcie zajęć grupowych w KIS zainteresowane osoby mogły uzyskać profesjonalne doradztwo w zakresie pisania CV, listu motywacyjnego, które następnie za pośrednictwem poczty e-mail mogli przestać do pracodawców lub wydrukować i doręczyć do zakładów pracy,
- + Centrum Kształcenia Ustawicznego i Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego w Stalowej Woli – współpraca w zakresie organizacji zajęć warsztatowych z zakresu wizażu i kreowania wizerunku w formie usług kosmetycznych i fryzjerskich w Klubie „Wesoła Gromadka”, Ponadto organizacja zajęć dla seniorów z Dziennego Domu Senior+ świadczonych przez uczennice w zawodach technik usług kosmetycznych i technik fryzjerstwa oraz wykwalifikowaną kadrę nauczycielską CKU,
- + Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli – współpraca w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, w sprawie kierowania i umieszczenia w domach pomocy społecznej, pomocy w wypełnieniu i skompletowaniu dokumentacji niezbędnej do ubiegania się o orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności a następnie kierowanie osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, wymiana informacji w sprawach asystentury rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wychowanków Domu Dziecka oraz wychowanków usamodzielniających się oraz innych zadań wynikających z realizowanych ustaw m.in. szkolenia dla pracowników Ośrodka,
- + Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli – współpraca w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, demoralizacji nieletnich oraz w sytuacjach podejmowanych przez policję interwencji u samotnych osób chorych i starszych. Ponadto współpraca z dzielnicowymi w zakresie pracy z klientami tzw. „trudnymi” z możliwością korzystania z asysty w sytuacjach zagrożenia dla pracowników MOPS w czasie wykonywania czynności służbowych. Przedstawiciele KPP współpracowali również z Klubem Integracji Społecznej w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa dla osób uczestniczących w działaniach Klubu. Tematyka poruszana na zajęciach to: bezpieczeństwo na drodze, profilaktyka uzależnień, cyberprzemoc, mowa nienawiści oraz przemoc w rodzinie. Ponadto Przedstawiciele KPP współpracowali z pracownikiem socjalnym ds. bezdomności w zakresie wspólnych patroli w miejscach przebywania osób bezdomnych w okresie jesienno –zimowym, udzielania niezbędnego wsparcia (odzież, żywność, pomoc finansowa) i zabezpieczenia w miejsca noclegowe, czy pomoc medyczną,
- + Sąd Rejonowy w Stalowej Woli – kierowanie pism w sprawie wglądu w sytuację rodzin, w których istnieje podejrzenie nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej, wydawanie opinii

na prośbę Sądu o funkcjonowaniu rodzin w stosunku do których Sąd ograniczył władzę rodzicielską, kierowanie wniosków w sprawie leczenia psychiatrycznego lub kierowania do domów pomocy społecznej osób w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska bez zgody uczestnika, wnioskowanie o zamknięte leczenie odwykowe. Współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi w przypadku rodzin objętych nadzorem kuratorskim,

- + Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, podejrzania o zaniedbywanie w stosunku do osób zależnych lub innych spraw klientów MOPS wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego, w tym również ubezwłasnowolnienie i leczenie odwykowe,
- + Stalowowski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej – współpraca na rzecz klienta objętego wsparciem zarówno przez MOPS jak i SOWiK w ramach zespołów superwizyjnych, konsultacje w sprawach indywidualnych klientów,
- + Zakłady Opieki Zdrowotnej – w sprawie ustalania konieczności zabezpieczenia usług w miejscu zamieszkania po zakończeniu leczenia szpitalnego, kompletowania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, zabezpieczenia w pomoc medyczną osób przebywających na kwarantannie lub w izolacji domowej, pomoc w dostępie do tele - porad klientom MOPS w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia,
- + Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola) – współdziałanie z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego oraz ferii zimowych i wakacji letnich,
- + Kuratorium Oświaty w Rzeszowie – w sprawie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- + Urząd Miasta Stalowa Wola - wymiana informacji, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych, świadczeń pielęgnacyjnych, ubezpieczenia zdrowotnego, dodatku mieszkaniowego, opiniowanie wniosków o przydział lokalu socjalnego, współpraca przy realizacji prac społecznie użytecznych
- + Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych– wnioskowanie w sprawie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe,
- + Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Stalowej Woli – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu,
- + ZUS/ KRUS – wzajemna wymiana informacji w zakresie uprawnień klientów MOPS do świadczeń zabezpieczenia społecznego,
- + Inne Ośrodki Pomocy Społecznej – wymiana informacji w sprawie świadczeniobiorców możliwości uzyskania wsparcia ze strony oddzielnie zamieszkałych członków rodzin, refundacje świadczeń z zakresu pomocy społecznej,
- + Zakład Administracji Budynków, Rejon Energetyczny, Rejon Gazowniczy, Miejski Zakład Komunalny, Miejski Zakład Budynków - kontakty w sprawie płatności, zadłużeń, negocjacje w sprawie terminów płatności i rozłożeń zadłużenia na raty, ponadto z administracją budynków mieszkalnych w sprawie przeprowadzenia niezbędnych remontów i dezynfekcji w mieszkaniach klientów MOPS, itp.,
- + Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) – współpraca w zakresie transportu i dostarczania darów dla seniorów i osób niepełnosprawnych w miesiącach listopad - grudzień 2022 w ramach Akcji „Stalowowska Paczka Pomocy,

+ Nadleśnictwo Rozwadów – współpraca w ramach działań środowiskowych w Klubie „Wesoła Gromadka” .

+ Firmy prywatne i lokalni przedsiębiorcy - współpraca w ramach działań środowiskowych organizatorów społeczności lokalnej oraz Akcji „Stalowowska Paczka Pomocy – Edycja 2022”.

Ważnym partnerem pomocy społecznej jako instytucji polityki socjalnej państwa na szczeblu lokalnym jest III sektor czyli organizacje pozarządowe, często działające i specjalizujące się w kręgu działań na rzecz określonych grup zagrożonych lub dotkniętych już wykluczeniem społecznym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach wzajemnej współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami już od kilkunastu lat udostępnia niżej wymienionym stowarzyszeniom bezpłatnie swoje pomieszczenia (salę konferencyjną) na spotkania integracyjne i prowadzenie działalności statutowej w budynku Ośrodka:

- + Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „SONIR” ,
- + Klubowi Seniora „Pogodna Jesień” ,
- + Klubowi Seniora „Szarotka”.

W 2022 roku podejmowane były projekty i działania na rzecz grup zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym we współpracy z organizacjami pozarządowymi, takimi jak:

- + Oddział Stalowowski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej wspierał działalność MOPS-u w zakresie zabezpieczenia w formie rzeczowej, tj. niezbędnego ubrania, żywności i innych artykułów pierwszej potrzeby osobom i rodzinom takiego wsparcia potrzebującym.

PKPS realizował skierowania wydawane przez MOPS na artykuły spożywcze w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014 - 2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2021. Program był realizowany – według wytycznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w okresie od marca 2022 do września 2022.

W 2022 r. w ramach POPŻ wydano 538 skierowań dla mieszkańców gminy Stalowa Wola oraz 59 skierowań dla obywateli Ukrainy przebywających na terenie gminy Stalowa Wola.

- + Stalowowskie Koło Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta - współpraca z Towarzystwem polega nie tylko na zabezpieczeniu schronienia osobom bezdomnym, ale również na podejmowaniu działań związanych ze zmianą postrzegania osoby bezdomnej i reagowania na jej potrzeby. Ponadto Ośrodek ściśle współpracuje prowadzonym przez Towarzystwo z Domem Dziecka „Ochronka” w zakresie wsparcia usamodzielniających się wychowanków placówki oraz uczestnictwa przedstawicieli MOPS w zespołach rekrutacyjnych dotyczących możliwości powrotu dzieci do rodzin macierzystych,
- + Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „ORATORIUM”, w zakresie zapewnienia fachowej opieki dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych będących w zainteresowaniu MOPS oraz wymiany informacji w ramach prowadzonej działalności statutowej,
- + Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM (stowarzyszenie powołane przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli) podejmowało w partnerstwie z MOPS kilka projektów na rzecz klientów pomocy społecznej, w tym w szczególności dzieci, poprzez organizację zajęć z zakresu aktywnego spędzania czasu wolnego, nowatorskich form rekreacji podczas wakacji szkolnych. Ponadto działalność stowarzyszenia dotyczy rozwoju i promocji wolontariatu na terenie gminy Stalowa Wola m.in. wśród młodzieży i osób starszych poprzez wsparcie inicjatyw Klubu Wolontariusza przy MOPS. Członkowie Stowarzyszenia starają się pozyskiwać środki finansowe na realizację nowych form wsparcia dla mieszkańców Gminy z zakresu pomocy społecznej, które wzmacniają działalność Ośrodka opisaną już we wcześniejszej części sprawozdania. Stowarzyszenie stało się również w 2016 roku partnerem Gminy Stalowa Wola w realizacji projektu rozbudowy MOPS

w Stalowej Woli i od 2018 roku realizuje działania w ramach zawartego partnerstwa tj. szkolenia dla wolontariuszy z zakresu motywacji do pracy wolontarystycznej i możliwości jakie stwarza wolontariat, a także w zakresie prowadzenia bazy wolontariuszy gotowych do działań na rzecz mieszkańców Stalowej Woli, w tym klientów MOPS.

✚ Zakon Kawalerów Maltańskich w Krakowie – organizacja Akcji „Opłatek Maltanki 2022” dla 50 mieszkańców Stalowej Woli (wsparcie rzeczowe i duchowe).

XII. KUCHNIA I ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA

W strukturze MOPS funkcjonuje Kuchnia, która przygotowuje posiłki dla uczestników ośrodków wsparcia działających przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej tj. Dziennego Domu Senior+ oraz Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” i jej Filii, a także uczestników kierowanych przez MOPS do Środowiskowych Domów Samopomocy Nr 1 i 2.

W ciągu 2022 roku wydano 32871 posiłków w formie śniadań i obiadów. Na zakup artykułów spożywczych wydatkowano kwotę 119 965,21 zł a wydatki Kuchni (koszty osobowe i rzeczowe) związane z przygotowaniem posiłku wyniosły 480 416,67 zł.

XIII. FINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI MOPS

Utrzymanie ośrodka pomocy społecznej jest zadaniem własnym, obligatoryjnym gminy, dofinansowywanym z budżetu państwa.

Zgodnie z zapisem ustawowym MOPS w Stalowej Woli zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności w stosunku 1 pracownik na 2000 mieszkańców i na 50 środowisk. Zatrudnienie pracowników socjalnych w takich proporcjach na wskazanym minimalnie poziomie daje gwarancję wykonywania pracy socjalnej w sposób efektywny i skuteczny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych osób korzystających z pomocy społecznej, profesjonalne wsparcie osób lub rodzin znajdujących się w kryzysie, czego efektem może być całkowite ich usamodzielnienie w tym finansowe, a tym samym uniezależnienie się od systemu pomocy społecznej na dłuższy okres czasu lub nawet na zawsze.

Sukces pracy socjalnej przekłada się bezpośrednio na wydatki na świadczenia finansowe z pomocy społecznej, gdyż koszt działań profilaktycznych jest dużo niższy niż koszt następstw powstałych w wyniku niepodejmowania żadnych działań.

Przelicznik zastosowany do określenia wymaganej minimalnej liczby pracowników socjalnych przekłada się bezpośrednio na zatrudnienie kadry uzupełniającej, „obsługującej” pracowników socjalnych. Nadmienić należy, że wspomniany przelicznik stosuje się do określenia liczby tzw. pracowników rejonowych. Nie dotyczy innych form wsparcia, rozszerzających ofertę Ośrodka, tj. choćby o KIS, poradnictwo, działania OSŁ.

Zaznaczyć należy, że Ośrodek bezpośrednio wykonuje również usługi opiekuńcze i w tym celu zatrudnia kadrę podstawową w wymiarze 37 etatów, która w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na tę formę pomocy wymaga systematycznego uzupełniania poprzez umowy zawierane z urzędem pracy lub umowy zlecenia. Łączny koszt utrzymania usług opiekuńczych w 2022 roku wynosił 3 239 993,05 zł w tym koszty rzeczowe oraz fundusz świadczeń socjalnych stanowiły kwotę 117 013,72 zł.

W 2022 roku Ośrodek zatrudniał w ramach umów z PUP (prace interwencyjne) łącznie 8 osób przede wszystkim w zawodzie opiekuna. Tytułem refundacji części wynagrodzeń tych osób i pochodnych od wynagrodzeń MOPS otrzymał kwotę 54 634,48 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli zabezpiecza również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Pracę Zespołu i grup roboczych koordynuje wskazany przez Dyrektora MOPS pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- + obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego,
- + koordynowanie pracy grup roboczych powoływanych do podejmowania interwencji w indywidualnych przypadkach przemocy domowej i skuteczności podejmowanych działań,
- + gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup roboczych.

Na utrzymanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 roku wydatkowano 6 730 956,87 zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa wynosiło 694 423,64 zł. W ramach zadań własnych wydatkowano kwotę 6 036 533,23 zł ze środków gminy.

Wydatki w 2022 r. kształtowały się następująco:

§ 3020 – świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów BHP w tym głównie odzież robocza, obuwie, rękawice ochronne, środki czystości dla opiekunek i pracowników gospodarczych	7 832,94
§ 4010 – wynagrodzenia pracowników socjalnych, konsultantów i specjalistów pracowników księgowo – administracyjnych, gospodarczych, pracowników zatrudnianych okresowo na podstawie umów z PUP (w tym również 9 nagród jubileuszowych)	4 899 256,32
§ 4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	320 219,08
§ 4110 – składki ZUS	884 025,68
§ 4120 – odpisy na Fundusz Pracy	82 787,83
§ 4170 – umowy z osobami fizycznymi wykonującymi usługi gońca	17 183,67
§ 4210 – zakupy materiałów biurowych i środków czystości, paliwa, doposażenie pomieszczeń w niezbędne meble, sprzęt komputerowy	59 815,97
§ 4260 – zakup energii	110 939,57
§ 4270 – zakup usług remontowych, konserwacja przeglądy, naprawy maszyn, urządzeń i pojazdów, bieżących awarii instalacji oraz remonty w budynku MOPS	26 552,31
§ 4280 – zakup usług medycznych, wstępne i okresowe badania lekarskie pracowników	3 425,40
§ 4300 – zakup usług pozostałych - opłaty pocztowe, prowizje bankowe opłaty komunalne, monitoring, usługa informatyczna dot. programu POMOST	107 345,87
§ 4360 – opłaty z tytułu usług telefonii komórkowej, stacjonarnej oraz internetu	8 331,33
§ 4410 – krajowe podróże służbowe w związku ze szkoleniami specjalistycznymi	317,48
§ 4430 – ubezpieczenia rzeczowe	6 534,60
§ 4440 – odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	143 547,00

§ 4480 - podatek od nieruchomości	14 428,00
§ 4520 – opłata na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego (opłaty za odpady komunalne)	3 289,46
§ 4700 – szkolenia pracowników	17 656,21
§ 4710 – PPK	17 468,15

XIV. PODSUMOWANIE

Łącznie na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w 2022 r. MOPS wydatkował 25 217 745,74 zł, z czego 7 274 740,39 zł pochodziło ze środków zewnętrznych a 17 934 005,35 zł z budżetu gminy. Udział gminy w finansowaniu zadań z pomocy społecznej wyniósł 71,15 %.

Na sfinansowanie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej przy MOPS, w ramach realizowanego przez MOPS budżetu w 2022 roku wydatkowane było łącznie 1 449 155,00 zł, z czego ze środków PFRON pochodziła kwota 1 294 800,00 zł, natomiast 143 900,00 zł to środki powiatów, z których pochodzili uczestnicy WTZ oraz 10 455,00 – środki z budżetu gminy na remont.

W roku sprawozdawczym MOPS pozyskiwał środki ze źródeł zewnętrznych w ramach ogłaszanych programów rządowych tj. „Asystent rodziny” na rok 2022, „Opieka 75+”- edycja 2022, „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”- edycja 2022, „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, „Korpus wsparcia seniorów” na rok 2022, „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023”, „Wieloletni program SENIOR+ na lata 2021-2025” moduł II - Edycja 2022., Ponadto w ramach prowadzonej działalności statutowej MOPS w swojej bieżącej pracy posiłkował się również środkami finansowymi pozyskanymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020. Przy udziale środków z UE realizowany jest projekt „Rozwadowski Klub Seniora”, „Pershing od nowa”, do 31.12.2022 r. „Szlakiem ludzi bezdomnych”. Łączna kwota wydatkowanych środków zewnętrznych wyniosła 418 118,89 zł, przy wkładzie własnym w wysokości 24 518,30 zł.

Syntetyczne podsumowanie powyższych wydatków poniesionych na zadania z zakresu pomocy społecznej przedstawiają poniższe tabele.

TABELA NR 21 WYDATKI W ZAKRESIE ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA (w zł)	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA w zł.
1.	85154	ZADANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:		309 459,92
		- SPWD Świetlica „TĘCZA”	234 607,91	
		- Klub Trzeźwego Życia	74 852,01	
2.	85202	OPŁATY ZA POBYT W DPS	4 810 938,24	4 810 938,24
3.	85203	DZIENNY DOM SENIOR+	210 178,83	330 144,04
		ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA	119 965,21	
4.	85205	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	7 126,45	7 126,45
5.	85504	WSPIERANIE RODZINY:		2 002 276,09
		- Asystent rodziny	237 340,25	

		- koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej	1 146 591,98	
		- SPWD Świetlica Tęcza	242 134,60	
		- SPWD Świetlica Tęcza Filia	376 209,26	
6.	85214	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ	514 019,22	514 019,22
7.	85219	OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	6 036 533,23	6 036 533,23
8.	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE (w tym Program 75+)	2 748 386,86	2 755 721,16
		SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE (w ramach Programu 75+)	7 334,30	
9.	85230	DOŻYWIANIE Program „Posiłek w szkole i w domu”	206 336,80	206 336,80
10.	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ		959 995,20
		- Klub Integracji Społecznej	6 474,72	
		- Organizowanie Społeczności Lokalnej	30 645,57	
		- Kuchnia Przy MOPS	480 416,67	
		- Prace Społeczno-Użyteczne	80 199,13	
		- Dzienny Dom Senior+ /Wieloletni Program Senior + Moduł II	140 796,53	
		- Schronisko	72 999,50	
- Sąsiedzkie usługi opiekuńcze	148 463,08			
11.	85311	- WTZ - remont	10 455,00	10 455,00
ŁĄCZNE WYDATKI			17 943 005,35	

TABELA NR 22 WYDATKI W ZAKRESIE DOFINANSOWANIA DO ZADAŃ WŁASNYCH ZE ŚRODKÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA
1.	85213	UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	132 588,70
2.	85214	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ -Zasiłki okresowe	750 871,48
3.	85216	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ -Zasiłki stałe	1 592 202,63
4.	85219	OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	694 423,64
5.	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE W TYM SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE - Program „OPIEKA 75+”	213 880,65
6.	85295	DZIENNY DOM SENIOR+ / Wieloletni program senior + Moduł II	140 796,11
7.	85230	DOŻYWIANIE - Program „Posiłek w szkole i w domu”	617 000,00

8.	85504	WSPIERANIE RODZINY -Asystent rodziny	6 000,00
WYDATKI ŁĄCZNIE – z budżetu państwa			4 147 763,21

TABELA NR 23 WYDATKI W ZAKRESIE ZADAŃ ZLECONYCH

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA
1.	85195	OBSŁUGA UBEZPIECZEŃ ZDROWOTNYCH	2 095,00
2.	85219	WYNAGRODZENIE DLA OPIEKUNA PRAWNEGO	56 643,76
3.	85228	SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	121 928,16
WYDATKI ŁĄCZNIE - z budżetu państwa			180 666,92

TABELA NR 24 WYDATKI INNE - WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA
1.	85311	WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ		1 438 700,00
		- finansowanie PFRON (90%)	1 294 800,00	
		- finansowanie zadań własnych powiatu (10%)	143 900,00	

TABELA NR 25 POZOSTAŁE WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW RZĄDOWYCH I PROJEKTÓW W RAMACH POZYSKANYCH ŚRODKÓW ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA
1.	75095	Projekt „Modelowe rozwiązania na trudne wyzwania” – „Pershing od nowa”		138 717,11
		Budżet państwa	20 807,56	
		Norweski Mechanizm Finansowy	117 909,55	
2.	75495	Ukraina – obsługa świadczeń	2 133,23	2 133,23
3.	85230	Ukraina - posiłek	8917,20	8917,20
4.	85295	PROGRAM „Korpus Wsparcia Seniorów”		179 053,29

		Budżet państwa	179 053,29	
5.	85295	PROJEKT „ROZWADOWSKI KLUB SENIORA”		231 328,08
		Środki UE	195 126,80	
		Budżet państwa	11 682,98	
		Wkład własny	24 518,30	
6.	85395	„Szlakiem ludzi bezdomnych”	72 592	72 592
7.	85395	Ukraina „300”	285 186,21	285 186,21
6.	środki poza budżetowe	PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”	433 974,39	433 974,39
7.	środki poza budżetowe	PROGRAM „OPIEKA WYTCNIENIOWA”	433 974,39	433 974,39
			Ogółem	1 507 610,26 w tym: Budżet – 917 927,12 Środki poza budżetowe – 589 683,14

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w 2022 r. wyniosły łącznie 25 217 745, 74 zł. w tym środki pozabudżetowe – 589 683,14 zł. Na kwotę 24 628 062,60 składały się zadania własne, zlecone i dofinansowanie do zadań własnych.

Mijający rok z uwagi na trwający od marca 2020 r. stan epidemii spowodowany COVID-19 oraz wybuch wojny w Ukrainie upłynął pod znakiem dużych zmian w sytuacji społecznej i gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej.

Niezależnie jednak od warunków, od wielu lat, działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli nakierowane na wspieranie mieszkańców miasta Stalowej Woli, wiązały się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców miasta.

W 2022 roku z pomocy tutaj skorzystało 1142 rodzin/1887 osób w rodzinach (łącznie z pracą socjalną). W wyniku rozeznaczonych potrzeb wydanych zostało łącznie 6050 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń pomocy społecznej, z czego decyzje odmowne stanowiły niespełna 1,65 % wszystkich decyzji.

Obecna struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest odpowiedzią na diagnozowane na przestrzeni wielu lat potrzeby środowiska lokalnego, określone w oparciu o analizę i ocenę występujących zjawisk, powodujących zapotrzebowanie na różne formy wsparcia. Diagnoza problemów społecznych wskazuje, że do najbardziej dotkliwych problemów z jakimi borykają się mieszkańcy w naszym mieście zaliczają się: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia od alkoholu i innych używek., demograficzne starzenie się społeczeństwa, problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Wymienione wyżej problemy rozwiązywane są z wykorzystaniem zasobów finansowych, kadrowych i instytucjonalnych jakimi dysponuje MOPS w Stalowej Woli. Dzięki rozwiniętej pomocy usługowej i instytucjonalnej oraz wyťažonej pracy pracowników Ośrodka możliwe było objęcie wszechstronnym wsparciem wszystkie grupy wiekowe mieszkańców naszego miasta. Dużym wsparciem jest również wypracowana na przestrzeni lat współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej.

W ramach profesjonalizacji działań podejmowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w Dziale Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej zostały powołane zespoły problemowe specjalizujące się w pracy z konkretnymi grupami dyspanseryjnymi. Bardzo często złożoność problemów rodzin z którymi współpracują pracownicy Zespołów wymaga rozwiązań interdyscyplinarnych. Wówczas do współpracy zapraszani są specjaliści pracy z rodziną, przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodziny i w obszarze pomocy społecznej. Celem nawiązania tej współpracy jest zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań w ramach własnych kompetencji, służących poprawie sytuacji rodzin, analizowanie i diagnozowanie potrzeb, poszukiwanie nowych rozwiązań, ustalanie planu pomocy wraz z oddelegowaniem zadań do realizacji poszczególnym partnerom.

Praca w Ośrodku związana z obsługą klienta nie kończy się na gromadzeniu dokumentów oraz wypłacaniu należnych świadczeń pieniężnych. To również pomoc rzeczowa i usługowa a przede wszystkim działania z zakresu pracy socjalnej i rozwijanie nowych form samopomocy. Należy w tym miejscu podkreślić, że realizacja tych zadań jest niezwykle pracochłonna ze względu na bardzo biurokratyzowany system przyznawania pomocy (obszerne druki wywiadów środowiskowych oraz okresowa weryfikacja zawartych w nich danych, duża liczba dokumentów, zmiany w przepisach prawnych).

Pracownicy MOPS w Stalowej Woli dużą wagę przywiązują do aktywizacji zarówno społecznej jak i zawodowej klientów Ośrodka wykorzystując do tego celu różne formy i narzędzia pracy socjalnej takie jak: kontrakt socjalny i projekt socjalny.

W obszarze reintegracji społecznej i aktywizacji zawodowej swoje działania skierowane do bezrobotnych mieszkańców Gminy realizował Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w strukturze MOPS od 2005. W 2022 roku oferta Klubu obejmowała zarówno główne statutowe działania skierowane do osób pozostających bez pracy, w tym w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jak również edycje KIS wzbogacone o Program Aktywizacja i Integracja przeznaczony dla osób bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy. W programie KIS uczestniczyło 40 osób (19 kobiet oraz 21 mężczyzn). Po jego zakończeniu 4 osoby podjęły zatrudnienie. Podstawowym celem działalności KIS jest odpowiednie ukierunkowanie i przygotowanie osób pozostających poza rynkiem pracy do zmiany swojej postawy i aktywności w poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ze strony PUP, MOPS.

Jedną z form aktywizacji zawodowej, kontynuowaną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej od 2015 roku są prace społecznie użyteczne organizowane na podstawie Porozumienia zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola. W minionym roku z tej formy zatrudnienia wspieranego skierowanego do mieszkańców gminy Stalowa Wola skorzystało 18 osób bezrobotnych (11 kobiet i 7 mężczyzn), jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w wymiarze do 10 godzin w ciągu tygodnia. Realizacja pracy zawodowej w tak niskim wymiarze pozwala na stopniowe przygotowywanie osoby długotrwale bezrobotnej do wejścia na otwarty rynek pracy. Nadmienić należy, że w trakcie realizacji prac społecznie użytecznych 1 osoba podjęła zatrudnienie oraz 1 osoba po zakończeniu prac społecznie użytecznych.

Inną formą aktywizacji zawodowej realizowanej przez MOPS w ramach prac społecznie użytecznych jest „Pomoc w domu” w ramach programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, ustanowionego uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. Celem programu jest wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych poprzez aktywizację osób bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.

W 2022 roku do prac społecznie użytecznych skierowano 4 osoby (kobiety) zarejestrowane w PUP w Stalowej Woli jako bezrobotne bez prawa do zasiłku, które jednocześnie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w tut. MOPS. Z tej formy pomocy w pracach domowych skorzystały 4 rodziny.

Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych, wpisało się już na stałe w działania MOPS szczególnie, gdy jest realizowane w oparciu o partnerstwo z innymi podmiotami funkcjonującymi na terenie naszego miasta. Działania te odnoszące się zarówno do bezpośrednich adresatów pomocy społecznej jak i do środowiska lokalnego, mogącego dawać nieformalne wsparcie tymże osobom i rodzinom były kontynuowane w roku 2022 dzięki metodzie pracy środowiskowej – Organizowania Społeczności Lokalnej (OSL) i w oparciu o profesjonalną pracę pracowników socjalnych. Praca socjalna w ramach tej metody polega na uczeniu społeczności jak mogą sobie pomóc poprzez wykorzystanie otaczających ich zasobów najbliższego środowiska. We wszystkie działania angażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS oraz partnerzy. Jednym z elementów powyższego modelu są działania oparte na partnerstwie instytucji i osób, które swoim zasięgiem oddziałują na daną społeczność.

Wdrażanie OSL jako profesjonalnej usługi społecznej zostało rozpoczęte wśród mieszkańców bloku przy ul. Podleśnej 2 w 2014 r. Na przestrzeni kilku lat dzięki współpracy wielu instytucji, firm prywatnych oraz organizacji pozarządowych udaje nam się osiągać pozytywne zmiany w otoczeniu ulicy Poleśnej 2 i w społeczności lokalnej. Bardzo ważna jest także wciąż poszerzająca się sieć kontaktów i partnerów nieformalnych. Każdy z partnerów zna specyfikę i główne problemy mieszkańców terenu objętego działaniami w ramach organizowania społeczności lokalnej. Dzięki aktywnemu włączeniu ich do współpracy możliwe było przeprowadzenie wielu inicjatyw skierowanych do lokalnej społeczności.

Wszystkie działania jakie zostały zrealizowane w ramach organizowania społeczności lokalnej w 2022 roku w dużej mierze były zainicjowane przez mieszkańców obszaru objętego działaniami organizatorów społeczności lokalnej (ul. Podleśna 2, ul. Sierpnia 22, ul. Kilińskiego 2). Społeczność z wyżej wymienionych bloków dostrzega z jakimi problemami musi zmierzyć się na co dzień i jest tego świadoma, dlatego też próbuje dokonać zmian, które z całą pewnością wpłyną na zmianę wizerunku lokalnego środowiska. Mieszkańcy chcą włączyć się w zaplanowanie wspólnej przestrzeni, stopniowo powiększa się ilość osób zainteresowanych wspólnym działaniem, czego dowodem jest wzrost aktywności podczas spotkań obywatelskich. Ludzie są bardziej świadomi tego, że muszą sami zadbać o własne interesy, bo tylko tak osiągną zamierzony cel. Miejscem, które sprzyja oddolnym inicjatywom mieszkańców oraz pracy ze społecznością lokalną jest Klub „Wesoła Gromadka”.

Wdrażanie OSL przynosi również korzyści Gminie. Zalicza się do nich zwiększenie zaangażowania mieszkańców oraz ich odpowiedzialności zarówno za własne sprawy, jak i sprawy społeczności oraz Gminy. MOPS realizując środowiskową metodę pracy socjalnej staje się instytucją poszukującą skutecznych form pomocy, profesjonalnego działania, a przede wszystkim dostosowaną do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych. Rola MOPS zasadniczo uległa zmianie, z roli urzędu wypłacającego świadczenia, do roli aktora społecznego budującego kapitał społeczny. Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy pozytywną zmianę wizerunku i wzrost zaufania przedstawicieli innych instytucji, organizacji pozarządowych, a przede wszystkim sektora biznesowego oraz lokalnej

społeczności. Firmy z terenu Stalowej Woli podkreślają, że podjęta współpraca jest dla nich bardzo ważna i wiąże się z korzyściami zarówno dla jednej jak i dla drugiej strony. Pomimo braku formalnego dokumentu (umowy, porozumienia o współpracy) organizatorzy społeczności lokalnej zawsze mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich partnerów ze świata biznesu.

W roku sprawozdawczym działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opierała się również na kontynuowaniu podjętych w 2012 roku zadań nałożonych na Gminę w ramach realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. System wsparcia rodziny w MOPS w Stalowej Woli szczególnie tych niewydolnych wychowawczo obejmuje profesjonalną pomoc ze strony pracowników socjalnych z Zespołu ds. pomocy rodzinie, poradnictwo prawne i psychologiczne, asystenturę oraz możliwość skorzystania z wsparcia Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy „TĘCZA”.

Zespół ds. pomocy rodzinie udzielał profesjonalnego wsparcia ze strony specjalistów rodzinom niewydolnym w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W 2022 r. objął swoim wsparciem **202 rodziny**, w których było 406 dzieci.

Z pomocy asystenta rodziny w minionym roku skorzystało **47 rodzin (106 dzieci)**. W 2022 r. asystenci zakończyli współpracę z **29 rodzinami**.

Podkreślić należy, że realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada na Gminę, także obowiązek ponoszenia coraz wyższych kosztów w związku ze współfinansowaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej, które z roku na rok będzie wzrastało w związku z corocznym procentowym wzrostem udziału Gminy w partycypowaniu w tych kosztach (w 1 roku – 10%, w 2 roku – 30% natomiast od 3 roku – 50% kosztów). W 2022 roku na ten cel Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował kwotę **1 146 591,98** (w 2019 r. była to kwota 614 976,00 zł a w 2020 r. 786 419,00 zł, w 2021 roku - 823 078,00 zł. (W 2022 r. w pieczy przebywało – **65 dzieci**).

W Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego – Świetlicy „TĘCZA” w 2022 r. w zajęciach uczestniczyło łącznie **172 dzieci** w wieku od 6 – 16 lat w tym w Świetlicy „Tęcza” 91 dzieci natomiast w jej Filii 81 dzieci.

System oparcia społecznego obejmuje w Stalowej Woli nie tylko osoby bezrobotne czy nieaktywne zawodowo lub rodziny niewydolne wychowawczo, ale również osoby starsze i niepełnosprawne. Stalowowolscy seniorzy również mają w naszym mieście swoje miejsce, w którym mogą uczestniczyć w ciekawych zajęciach. W 2022 r. do Dziennego Domu SENIOR + uczęszczało łącznie **50 osób**. Najstarsza uczestniczka miała 93 lata natomiast najmłodsza 64.

Profesjonalną pracę socjalną osobom starszym świadczą pracownicy socjalni z Zespołu ds. pomocy osobom starszych. W 2022 r. obejmował on swoją opieką **582 środowisk**.

Osobom starszym i niepełnosprawnym MOPS oferuje różne formy wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez usługi opiekuńcze, wsparcie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej czy też usługę sąsiedzką wraz z teleopieką.

łącznie ze wszystkich ofert skorzystało **773 osoby**, w tym:

- ✚ usługi opiekuńcze - 246 osób, w tym 72 osoby w ramach programu „Opieka 75+”(usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze)
- ✚ specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 9 osób w tym 1 dziecko ze zdiagnozowanym autyzmem.
- ✚ usługa sąsiedzka – 36 osób,
- ✚ usługa rehabilitanta 4 osoby,
- ✚ asystenta osoby niepełnosprawnej - 3 osoby,
- ✚ opieka wytchnieniowa – 21 osób,

- + asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – 23 osoby,
- + teleopieka – 431 osób,

Funkcjonujący przy MOPS Warsztat Terapii Zajęciowej swoją pomoc kierował w ubiegłym roku do **52 osób** niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Podstawowym zadaniem Warsztatu jest przygotowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy na otwartym lub chronionym rynku pracy. Jakość i poziom oferty terapeutycznej, różnorodność metod i form rehabilitacji, indywidualizacja terapii, aktywizacja społeczna i zawodowa to podstawowe priorytety działania Warsztatu Terapii Zajęciowej.

MOPS nie pozostawił również bez wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych. W wyniku badań ankietowych przeprowadzonych w 2019 r. ustalono, że opiekunowie osób niepełnosprawnych mają trudności w znalezieniu opieki na czas ich nieobecności związanej z różnymi sytuacjami życiowymi. Odpowiedzią na ich potrzeby okazał się Program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2022”, który dawał możliwość skorzystania ze wsparcia w formie dziennej i całodobowej w opiece nad osobom niepełnosprawną. Z usługi opieki wytchnieniowej skorzystało **21** opiekunów niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny prognozy demograficznej¹¹, obejmującej okres do 2050 r., w przyjętej perspektywie wystąpi znaczne zwiększenie się liczby osób w wieku co najmniej 60 lat. Wzrost ten będzie bardzo dynamiczny w okresie najbliższej dekady ze względu na osiągnięcie wieku 60 lat przez osoby urodzone w drugiej połowie lat 50 ub. wieku – są to najliczniejsze roczniki w całym okresie powojennym.

Dodatkowo, należy oczekiwać, że trwanie życia będzie się sukcesywnie wydłużało sprzyjając zwiększeniu zarówno liczby, jak i odsetka ludności w starszym wieku w ogólnej populacji Polski. Niestety – dla zdecydowanej większości tej grupy ludności nie będzie to życie w zdrowiu. Podkreślenia wymaga także fakt, że obecnie w przypadku osób w wieku sędziwym (80 lat i więcej) ponad 2/3 to osoby owdowiałe. Są to przede wszystkim kobiety (85% osób owdowiałych w tym wieku), przeważnie mieszkające i żyjące samotnie oraz wymagające wsparcia. Zatem, należy liczyć się z poważnym narastaniem problemu samodzielnej egzystencji przez rosnącą liczebnie zbiorowość osób w wieku starszym, wymagających pomocy – opieki, leczenia i rehabilitacji.

Wsparcie skierowane do osób starszych i niepełnosprawnych oraz rodzin wieloprotblemowych powinno stanowić priorytet w działaniach na najbliższą przyszłość w naszym mieście.

Potrzeby wskazanych wyżej grupy odbiorców determinują kierunki działań jakie w szczególności powinny być realizowane przez Gminę Stalowa Wola m.in.:

1. Rozwijanie różnorodnych form wsparcia środowiskowego dla osób starszych i niepełnosprawnych na przykład w formie: klubów seniora, dziennych domów pobytu, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystenta osoby niepełnosprawnej, pomocy sąsiedzkiej, usługi w zakresie teleopieki i utrzymanie ich na odpowiednim poziomie.
2. Ścisła współpraca ze Stalowowolskim Centrum Aktywności Seniora w zakresie wspierania osób w wieku senioralnym.
3. Wspieranie rozwoju usług wspomaganych skierowanych do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi i dorosłymi osobami niepełnosprawnymi w formie pomocy wytchnieniowej (całodobowej), wsparcia środowiskowego (dziennego w miejscu zamieszkania oraz w ośrodku wsparcia dziennego (np. poprzez powstanie Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego),

¹¹ Prognoza ludności na lata 2014-2050, Studia i analizy statystyczne, GUS 2014

4. Wspomaganie funkcjonowania rodzin wieloproblemowych w zakresie rozwoju specjalistycznego wsparcia rodziny m.in. poprzez:
 - stosowanie nowatorskich metod pracy socjalnej jak np. organizowanie społeczności lokalnej;
 - realizację usług asystentów rodziny,
 - rozwój poradnictwa specjalistycznego (nie tylko prawnego czy psychologicznego, ale również rodzinnego),
 - realizację projektów socjalnych.
4. Dążenie do uruchomienia na terenie Gminy mieszkalnictwa chronionego skierowanego do różnych grup społecznych w tym m.in. osób niepełnosprawnych czy bezdomnych.
5. Utrzymanie na dotychczasowym poziomie funkcjonujących obecnie placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy oraz wspieranie ich w rozwoju na rzecz jeszcze lepszego funkcjonowania.
6. Przygotowanie i rozwój odpowiedniej kadry pracowników mogących realizować nowe usługi i sprostać coraz wyższym wymaganiom stawianym przez klientów MOPS zwłaszcza poprzez realizowanie odpowiednich szkoleń dla pracowników etatowych oraz współpracę z uczelniami wyższymi lub placówkami oświatowymi w zakresie przygotowania przyszłej kadry pracowniczej w oparciu o nowe trendy i wymagania pojawiające się w pomocy społecznej.

Pomoc społeczna podlega ciągłym przemianom stawiając przed pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nowe wyzwania w zakresie podejmowania działań aktywizacyjnych o charakterze pozamaterialnym, kierowanych głównie do klientów, u których występują problemy z tytułu niezaradności życiowej i materialnej spowodowanej różnego rodzaju niepowodzeniami życiowymi, w tym bezrobociem, patologią, uzależnieniami (nie tylko od alkoholu), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.

Mając tego świadomość pracownicy MOPS w roku 2013 powołali do życia i zarejestrowali w Krajowym Rejestrze Sądowym w Rzeszowie Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej "SPECTRUM", którego działalność statutowa wkomponowana jest w obszar działań pomocy społecznej. Funkcjonowanie Stowarzyszenia „SPECTRUM” daje możliwość aplikowania o środki w ramach konkursów zewnętrznych, w których nie mogą brać udziału bezpośrednio jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Należy jednak podkreślić, że pomoc społeczna we współczesnych realiach nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia – samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej, której ośrodek pomocy społecznej powinien być animatorem w środowisku lokalnym.

Opisany w niniejszym sprawozdaniu katalog zadań realizowanych w 2022 roku nadal będzie kontynuowany i na bieżąco modyfikowany. W oparciu o zdiagnozowane problemy klientów pomocy społecznej będą realizowane następujące działania:

- ✚ Kontynuowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 - 2024,
- ✚ Prowadzenie działań z zakresu wspierania rodziny w ramach realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2021 – 2023,

- + Prowadzenia działań z zakresu wsparcia osób bezdomnych w ramach realizacji Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023 – 2025,
- + Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych w ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023,
- + Zintensyfikowanie działań wspierających osoby starsze i niepełnosprawne poprzez objęcie ich wsparciem w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz poszerzenie oferty środowiskowego systemu wsparcia w ramach podniesienia standardów usług dla osób starszych i niepełnosprawnych w tym realizacja zadań wynikających z Stalowowolskiego Programu Wspierania Seniorów na lata 2021 – 2023,
- + Inicjowanie oraz wspieranie osób nieaktywnych zawodowo poprzez organizację usług aktywizacyjnych oraz tworzenie warunków do realizacji Programu Aktywizacja i Integracja we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- + Pozyskiwanie środków finansowych poprzez aplikowanie o fundusze zewnętrzne na realizację programów w ramach Funduszy Unijnych, a także w ramach konkursów ogłoszonych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej,
- + Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi,
- + Pobudzanie i aktywizowanie społeczności lokalnej poprzez rozwijanie metody pracy socjalnej w oparciu o organizowanie społeczności lokalnej,
- + Szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry,
- + Inicjowanie oraz poszukiwanie nowych rozwiązań z zakresu wsparcia osób i rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych.

Przedstawione w Sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli za 2022 r. liczne działania i inicjatywy, jakie podejmują pracownicy MOPS w Stalowej Woli wskazują jednoznacznie na to, że jako profesjonaliści staramy się nieustannie poszerzać wachlarz oferowanych mieszkańcom form pomocy przy jednoczesnym poszanowaniu godności każdego człowieka oraz wykorzystaniu zasad partycypacji społecznej. Niezwykle ważny jest dla nas odpowiedni dobór metod pracy oraz form pomocy tak, aby u osób zagrożonych wykluczeniem społecznym doprowadzić do pozytywnych zmian w ich życiu rodzinnym, społecznym czy zawodowym.

Piotr Pierścionek

.....
(Dyrektor MOPS)

WYKAZ TABEL

1. Struktura zatrudniania w MOPS (str. 9).
2. Decyzje administracyjne w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (str.12).
3. Typy rodzin objętych pomocą MOPS (str. 13).
4. Rodziny z dziećmi objęte pomocą MOPS (str. 14).
5. Powody przyznania świadczeń pomocy (str. 14).
6. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (str. 15).
7. Liczba osób i powody przyznania zasiłku stałego (str. 16).
8. Zasiłek okresowy z podziałem na powód jego przyznania (str. 17).
9. Realizacja zasiłku celowego (str. 17).
10. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” (str. 20).
11. Charakterystyka osób korzystających z usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi (str. 25).
12. Koszt pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej (str.35).
13. Charakterystyka rodzin dzieci uczęszczających do Świetlicy „Tęcza” i jej Filii (str.37)
14. Problemy występujące w rodzinach uczestników Klubu Integracji Społecznej (str.41).
15. Aktywność zawodowa uczestników Klubu Integracji Społecznej(str. 42).
16. Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez uczestników prac społecznie użytecznych (str.45).
17. Liczba osób korzystających z oferty Klubu Trzeźwego Życia w 2022 r. (str.48).
18. Charakterystyka uczestników WTZ ze względu na wiek (str. 60).
19. Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ wg schorzenia wiodącego (str.60).
20. Stopień niepełnosprawności uczestników WTZ (str.61).
21. Wydatki w zakresie zadań własnych gminy (str. 85).
22. Wydatki w zakresie dofinansowania do zadań własnych ze środków budżetu państwa (str. 86).
23. Wydatki w zakresie zadań zleconych (str.87).
24. Wydatki inne – Warsztat Terapii Zajęciowej (str. 87).
25. Pozostałe wydatki na realizację programów rządowych i projektów w ramach pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (str. 87)